

מועצה מקומית עארה ערערה

מכרז פומבי

מס' 33/2025

הזמנה לקבלת הצעות

לאספקת ארוחות למוסדות חינוך

ורווחה בעארה וערערה

אוגוסט 2025

מסמך א' הודעה בדבר פרסום מכרז

מועצה מקומית עארה ערערה (להלן: "המועצה") מזמינה בזאת הצעות מחיר לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה בעארה וערערה, כמפורט במסמכי המכרז ונספחיו, אשר יקראו להלן – "השירותים".

על המציע לעמוד בכל תנאי המכרז, לרבות היותו בעל רישיון יצרן בתוקף ממשרד הבריאות, רישיון עסק וכן בעל תעודת בתוקף.

רכישת המכרז:

את מסמכי המכרז ניתן לרכוש החל מיום 25/08/2025 בסכום של 500 ₪ (שלא יוחזרו) במשרדי המועצה בשעות 08:30 עד 15:00, טלפון: 077-3624300.

את התשלום עבור המכרז יש לבצע במחלקת הגביה במועצה, מובהר בזאת כי התשלום בגין מסמכי המכרז לא יושב למשתתף בשום מקרה לרבות במקרה של ביטול המכרז מכל סיבה שהיא. מובהר כי רכישת המכרז כאמור לעיל, הינה תנאי להגשת הצעה.

עיון במסמכי המכרז:

החל מיום 25/08/2025 ניתן לעיין בתנאי המכרז קודם לרכישתו, במשרדי המועצה ו/או באתר האינטרנט שכתובתו: www.arara-ara.muni.il אין להגיש הצעות על מסמכים שיורדו מהאינטרנט.

ערבות המכרז:

על המציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית אוטונומית, להבטחת קיום התחייבויותיו בהתאם להצעתו, בסך של 15,000 ₪ (במילים: חמשה עשר אלף ₪), בנוסח המדויק המצורף למכרז, בתוקף עד ליום 08/12/2025. הערבות תוארך לפי דרישת המועצה, עד לסיום הליכי המכרז.

שאלות מציעים:

ניתן להעביר שאלות טכניות ו/או בקשות הבהרה על המכרז עד ליום 02/09/2025 שעה 15:00, למזכירות המועצה, באמצעות מייל: mazkirut@arara-ara.muni.il. באחריות המציעים לוודא כי שאלותיהם הגיעו ליעדן במועד. תשובות תשלחנה לכל המציעים אשר ירשמו למכרז.

הגשת ההצעות:

את ההצעות בהתאם לתנאי המכרז, יש למסור במעטפה סגורה עליה יירשם: "מכרז פומבי מס' 33/2025" בלבד, במסירה ידנית עד ליום 08/09/2025, בשעה 15:00. לתיבת המכרזים במשרדי המועצה (לא לשלוח בדואר). מסמכים שימסרו לאחר המועד והשעה הנקובים לעיל ייפסלו.

הבהרות:

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא והיא רשאית להוציא אל הפועל רק חלק מההצעה וזאת לפי שיקול דעתה הבלעדי.

המועצה רשאית לפצל את הזכייה בין זוכים שונים, על פי שיקול דעתה.

הצעת המחיר של המציע תכלול ביצוע מלא ומושלם של כל הפעולות וההתחייבויות שיש לבצע עפ"י מסמכי המכרז.

מובהר בזאת כי השימוש בלשון "הצעה" בגוף הפרסום, אינו בא להכשיר את מסמכי המכרז שיוגשו ע"י המשתתף לכדי הצעה ע"פ דיני המכרזים.

מסמכי המכרז מנוסחים לצרכי נוחות בלשון זכר / נקבה, אך מתייחסים ל-2 המינים כאחד.

ד"ר נזאר אבו עקל
ראש המועצה

מסמך ב'
הוראות ותנאים כלליים למשתתפים במכרז

1. **מסמכי המכרז:**

להזמנה זו מצורפים כחלק בלתי נפרד ממנה המסמכים הבאים (הזמנה זו והמסמכים המצורפים לה יכוננו "מסמכי המכרז"):

מסמך א'	הודעה על פרסום מכרז.
מסמך ב'	הוראות למשתתפים במכרז ; מסמך ב' 1 נוסח ערבות להשתתפות במכרז. מסמך ב' 2 פרטי המציע ופירוט הניסיון המקצועי של המציע מסמך ב' 3 אישור מורשי חתימה מסמך ב' 4 תצהיר היעדר הרשעות בענין שכר מינימום והעסקת עובדים זרים. מסמך ב' 5 תצהיר בדבר שמירת זכויות עובדים ; מסמך ב' 6 תצהיר לעניין חוק למניעת העסקה של עברייני מין מסמך ב' 7 תצהיר המציע ואישור ר"ח מסמך ב' 7א המלצות וחוות דעת מסמך ב' 8 תצהיר בעניין היעדר קירבה לעובד המועצה מסמך ב' 9 תצהיר בדבר אי תיאום מכרז מסמך ב' 10 תצהיר נותן שירות – הובלת מזון.
מסמך ג'	נוסח הצעת המציע ; מסמך ג' 1 אומדן המועצה והצעת המציע
מסמך ד'	נוסח החוזה לרבות נספחיו שהינם : מסמך ד' 1 נוסח ערבות ביצוע לזוכה במכרז. מסמך ד' 2 נספח ביטוחים מסמך ד' 2-א אישור על קיום ביטוחים מסמך ד' 3 פרטי חשבון בנק ואישור זכות חתימה מסמך ד' 4 התחייבות לעבודה בשעת חירום
מסמך ה'	רשימת מקבלי הארוחות, מפרט ותפריט הארוחות
מסמך ו'	מחירון
מסמך ז'	חוזר מנכ"ל משרד החינוך – ארוחות חיים במוסדות החינוך, ונספחיו.
כל יתר המסמכים המוזכרים /או הנדרשים במסמכי המכרז.	

המועצה תראה במשתתף במכרז כמי שהצהיר שברשותו נמצאים כל מסמכי המכרז המנויים לעיל וכל יתר המסמכים אשר נמסרו לו עם חוברת המכרז והוא קראם, הבין את תוכנם, קיבל את כל ההסברים אשר ביקש ומתחייב לבצע את עבודתו על-פי תנאי ההסכם המצורף להם, אם הצעתו תיבחר כזוכה במכרז.

2. **ריכוז מועדי המכרז:**

פרסום המכרז בעיתונות ובאתר המועצה	החל מיום 25/08/2025
רכישת המכרז	החל מיום 25/08/2025

עד ליום 02/09/2025 שעה 15:00	העברת שאלות הבהרה על המכרז (במייל)
עד ליום 08/09/2025 שעה 15:00	הגשת הצעות לתיבת המכרזים
עד ליום 08/12/2025	תוקף ערבות המכרז

3. נושא המכרז:

3.1. מועצה מקומית ערערה (להלן: "המועצה" / "הרשות") מזמינה בזאת הצעות מחיר לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה שונים בערערה, כמפורט במסמכי המכרז ונספחיו, אשר יקראו להלן – "השירותים".

3.2. מדובר במכרז מסגרת לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה שונים, על פי הדרישות, התנאים והמפרטים הכלולים במכרז.

3.3. במסגרת ההתקשרות עם הזוכה במכרז זה, המועצה תהא רשאית להזמין מעת לעת בכתב בלבד ארוחות למוסדות שונים לפי בחירת המועצה ובכמויות לפי צרכיה ושיקוליה מעת לעת, עד לגובה סכום המסגרת של המכרז או עד לתום תקופת ההתקשרות, לפי המוקדם מביניהם.

3.4. הארוחות מיועדות בין היתר למוסדות חינוך / רווחה שונים, כגון: מועדוניות, מסגרות חינוך מיוחד, קשישים (כולל הובלה לבית הקשיש, אם המועצה תחליט על כך), וכל מוסד אחר אשר המועצה תמצא לנכון לספק לו ארוחות וכן אופציה למנות בחמגשית אישית, מנות ללא גלוטן וכו', הכל בהתאם לצווי התחלת עבודה / הזמנות חתומות כדין ע"י מורשי החתימה של המועצה (ראש המועצה וגזבר) שתוציא המועצה מעת לעת לזוכה.

3.5. תפריט הארוחות וכמות המזון המינימאלי לכל מנה, אשר נדרשים במסגרת מכרז זה, הינם כמפורט **במסמך ה' למכרז**, והינם בכפוף לכל דין ו/או הנחייה לרבות הנחיות חוזר מנכ"ל משרד החינוך המצורף **במסמך ז' למכרז** ו/או כל חוזר שיבוא במקומו, וכל הוראה ודרישה אחרת שתבוא מכל גורם מוסמך.

3.6. כמות הארוחות המשוערת בשלב זה, ומבלי להתחייב לכמות מנות כלשהי, הינה כ- **3,000 מנות לחודש, כמפורט במסמך ה' למכרז**. כמות המנות לעיל הינה לצרכי הערכה בלבד, והמועצה אינה מתחייבת על היקף המנות האמור או על היקף כלשהו. עם זאת, מובהר כי המועצה רשאית להקטין או להגדיל, בהודעה חתומה ע"י מורשי החתימה של המועצה בלבד, את היקף ההזמנות מעת לעת לפי צרכיה ושיקוליה, עד לגובה סכום המסגרת או עד לתום תקופת ההתקשרות לפי המוקדם מביניהם.

3.7. כמות המנות תשתנה מעת לעת בהתאם לצרכי המועצה. המועצה רשאית להודיע לזוכה במהלך כל תקופת החוזה ו/או האופציה לפי הענין, על הגדלה של כמות הארוחות בכל היקף שהוא (בכפוף לסכום המסגרת של המכרז), או הקטנה של כמות הארוחות, אפילו ב-100%, והזוכה מחוייב לעמוד בכל דרישה שכזו. במקרה

של הגדלה / הקטנה של כמות הארוחות, תשולם לזוכה תמורה לפי הכמות שתוזמן בפועל, ולא תהיה לזוכה כל טענה או דרישה לשינוי מחירי היחידה.

3.8. מובהר בזאת, כי המועצה קבעה מחיר אומדן למנה, עבור אספקת הארוחות נשוא מכרז זה החל מהמנה הראשונה (ולא יהיה מחיר מדורג), כמפורט במחירון המועצה - **מסמך ו' המצ"ב למכרז**.

3.9. בהצעת המחיר, מסמך ג' למכרז, על הקבלן להציע אחוז תוספת או אחוז הנחה, בשיעור אחיד וקבוע על מחירי האומדן האמורים לעיל לכל הארוחות. **אחוז ההנחה / התוספת לא יעלו על 10% מהאומדן. הצעת הנחה / תוספת העולה על 10% תפסל על הסף.**

3.10. ההתקשרות עם הזוכה/ים במכרז תהא על פי מסמכי המכרז, החוזה ונספחיו המצ"ב כחלק בלתי נפרד מהמכרז.

3.11. ההתקשרות עם הזוכה/ים תהא לתקופה של שנה ממועד חתימת החוזה עם הזוכה, עם אופציה ל-2 תקופות נוספות בנות 12 חודשים או פחות כ"א, לפי בחירת המועצה בלבד.

3.12. **המועד המיועד לתחילת אספקת הארוחות הינו חודש 9 2025 (או סמוך לכך) כפוף לחתימת חוזה עם הספק ולהוצאת הזמנה חתומה ע"י מורשי החתימה של המועצה.**

4. תנאי סף להשתתפות במכרז

רשאים להשתתף במכרז זה יחידים תושבי ישראל, שותפויות רשומות או תאגידים הרשומים כדין בישראל, לרבות עמותות / מלכ"רים (להלן: "המשתתף"), העומדים במועד האחרון להגשת הצעות, בכל התנאים הבאים ואשר המציאו את כל המסמכים הדרושים להוכחת עמידתם בתנאים אלה:

4.1. על המשתתף להיות בעל רישיון יצרן בתוקף ממשרד הבריאות. שם בעל הרישיון חייב להיות זהה לשם המציע.

4.2. בעל ניסיון של שלוש (3) שנים רצופות לפחות, במהלך השנים 2020 – 2025, בייצור ואספקת ארוחות באופן שוטף וקבוע, עבור מוסדות ציבור ו/או חינוך ו/או גופים פרטיים, בהיקף של לפחות **3,000** ארוחות/מנות לפחות בחודש בממוצע במהלך תקופת הלימודים.

להוכחת עמידתו בתנאי סף זה כאמור יפרט המשתתף על ניסיונו במסגרת מסמך ב'2.

4.3. על המציע להיות בעל אישור / היתר להובלת מזון על שם המציע או על שם גוף מטעמו.

4.4. על המשתתף להיות בעל רישיון עסק בתוקף מהרשות המקומית בה נמצא עסקו של המציע. שם בעל רישיון העסק חייב להיות זהה לשם המציע.

4.5. המשתתף עוסק מורשה לצורך מע"מ/פטור כדין ממע"מ, ומנהל ספרי חשבונות כחוק לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים, אכיפת ניהול חשבונות ותשלום חובות מס התשל"ו-1976.

4.6. המשתתף רכש את מסמכי המכרז.

4.7. המשתתף צירף ערבות תקינה על פי דרישות המכרז, להבטחת קיום התחייבויותיו על פי מכרז זה, בנוסח המדויק המצורף כמסמך ב'1 למכרז.

4.8. המשתתף לא הורשע ב- 2 השנים האחרונות בעבירות על חוק שכר מינימום והעסקת עובדים זרים.

4.9. על המשתתף להיות נעדר קרבה לעובד מועצה ו/או חבר מועצה.

4.10. ההצעה תוגש ע"י ישות משפטית אחת. כל המסמכים והאישורים לרבות הערבות הבנקאית יהיו ע"ש המשתתף במכרז בלבד (אלא אם כן נקבע במפורש אחרת).

5. מסמכים שעל המציע לצרף להצעתו

בנוסף למסמכי המכרז שעל המציע להגיש חתומים בחתימתו :

מס"ד	תיאור מסמך	צורף/ל א צורף
5.1.	כל המסמכים והאסמכתאות להוכחת עמידת המציע בתנאי הסף של המכרז כמפורט בסעיף 4 לעיל	
5.2.	נוסח הצעת המציע (מסמך ג') כשהיא חתומה על ידו ומאומת כדין ע"י עו"ד.	
5.3.	מסמכי ההתאגדות של המציע	
5.4.	אישור על ניהול ספרים כדין ואישור על שיעור ניכוי מס במקור	
5.5.	עותק תעודת עוסק מורשה מאת שלטונות המע"מ	
5.6.	רישיון יצרן בתוקף מטעם משרד הבריאות על היותו של המציע יצרן מזון, או חוות דעת לעניין התברואי בעסק מלשכת הבריאות, כנדרש בסעיף 4.1 לתנאי הסף לעיל.	
5.7.	היתר / אישור להובלת מזון כנדרש בסעיף 4.3 לתנאי הסף לעיל. במידה והאישור להובלת מזון אינו על שם המציע, יש לצרף תצהיר חתום ע"י בעל ההיתר / האישור, בנוסח המצורף כמסמך ב'10 למכרז.	
5.8.	רישיון עסק בתוקף, כנדרש בסעיף 4.4 לתנאי הסף לעיל.	
5.9.	המלצות מגופים ו/או מוסדות להם סיפק המציע ארוחות.	
5.10.	אישור ר"ח על מספר המנות הממוצע בחודש, לתקופה שבין 2020 ועד 2025, שסיפק המציע לגופים / מוסדות שונים. מסמך ב'7	
5.11.	העתק קבלה על רכישת מסמכי המכרז.	
5.12.	ערבות בנקאית אוטונומית תקינה, בנוסח המדויק על פי דרישות המכרז, בנוסח המדויק המופיע כמסמך ב'1, להבטחת קיום התחייבויות המציע על פי מכרז זה.	
5.13.	דף מידע על המציע (בנוסח המצ"ב כמסמך ב'2)	
5.14.	אם המציע אינו אדם פרטי – אישור מורשי חתימה (בנוסח המצורף כמסמך ב'3)	

מס"ד	תיאור מסמך	צורף/ל א צורף
5.15.	העתק תצהיר בדבר אי הרשעה בעבירות לפי חוק שכר מינימום ועובדים זרים בנוסח המצורף למסמכי המכרז (מסמך ב'4), חתום על ידי המציע ומאומת כדין בידי עורך דין	
5.16.	העתק תצהיר בדבר שמירת זכויות עובדים בנוסח המצורף למסמכי המכרז (מסמך ב'5), חתום על ידי המציע ומאומת בידי עורך דין.	
5.17.	הצהרה על היעדר קרבה לעובד מועצה ו/או לחבר מועצה בנוסח המצורף למסמכי המכרז (מסמך ב'8).	
5.18.	אישור רו"ח בדבר המחזור הכספי של המציע לשנים: 2022, 2023, 2024 (מסמך ב'7)	
5.19.	כל מסמך הבהרה ו/או תשובות לשאלות מציעים, אשר תוציא המועצה, אם וכאשר תוציא, חתומים ע"י המציע.	
5.20.	כל יתר מסמכי המכרז והאישורים הנדרשים ו/או המוזכרים במכרז, כשהם חתומים, בכל דף ודף, ע"י המציע.	

5.21. אם המציע הוא תאגיד, יש לצרף בנוסף:

5.21.1. תעודת התאגדות של החברה וכן אישור עו"ד או רו"ח כי ביצוע העבודות וההתקשרות בחוזה זה הינן במסגרת סמכויות התאגיד, שמות המנהלים של התאגיד ושמות האנשים אשר חתימתם מחייבת את התאגיד בטופס המצורף כמסמך ב'5 למכרז.

5.22. אם המציע הינו שותפות, יש לצרף בנוסף:

5.22.1. תעודת רישום השותפות אצל רשם השותפויות.

5.22.2. הסכם שותפות.

5.22.3. אישור עו"ד או רואה חשבון בדבר זכויות החתימה בשם השותפות.

5.23. אם המציע הינו עמותה יש לצרף אישור על ניהול תקין של העמותה.

יש להגיש את כל המסמכים הנ"ל, יחד עם הצעתו של הקבלן ועם כל מסמכי המכרז, כשהם חתומים בכל עמוד ועמוד ע"י המציע. הצעה שתוגש ללא כל המסמכים המבוקשים כאמור, תהיה הוועדה רשאית לפסלה.

6. סדר עדיפויות:

במקרה של סתירה בין מסמכי המכרז לחוזה, תגבר ההוראה המחמירה עם הספק.

7. תנאים כלליים:

7.1. המשתתף במכרז יערוך על חשבונו את כל הבדיקות הנדרשות וישיג לעצמו ועל אחריותו הבלעדית את כל המידע שעשוי להיות לו למועיל וחיוני או שיוכל להשפיע בצורה כל שהיא על הכנת הצעתו והתקשרות בחוזה. כן חייב הוא לבדוק ולקרוא את כל מסמכי המכרז, החוזה ומסמכיו שלהלן.

7.2. המועצה שומרת לעצמה את הזכות לפצל את ההתקשרות בין מספר זוכים, בחלוקה על פי שיקול דעתה הבלעדי, וכן להזמין רק חלק מהשירות, הכל על פי שיקול דעתה הבלעדי, ללא צורך במתן נימוקים כלשהם.

- 7.3. אין הרשות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא והיא תהיה רשאית להתחשב במסגרת שיקוליה לבחירת הזוכה, בין היתר, ביכולתו של המציע, באיכות הצעתו ובכושרו לבצע את העבודות הנדרשות ברמה מעולה. והכל בהתאם לשיקול דעתה הבלעדי של הרשות, מבלי שתהא למציע כלשהו כל זכות או רשות לערער על שיקולי הרשות או לטעון כנגדה ו/או מי מטעמה וכי רואים את המציע כמסכים מראש להחלטת הרשות בדבר קבלת הצעה כלשהי או דחייתה.
- 7.4. הרשות רשאית שלא לבחור אף אחת מההצעות ו/או לבחור במספר הצעות, הכל לפי שיקול דעתה הבלעדי.
- 7.5. הרשות רשאית בכל שלב, לבטל מכרז זה ו/או לצאת במכרז חדש. במקרה זה לא יוחזר למשתתפים הסכום ששולם על ידם עבור המכרז.
- 7.6. אין במכרז זה בכדי לחייב את הרשות בהוצאות הכרוכות בהכנתה ו/או הגשתה של הצעת המחיר המבוקשת או חלק ממנה, כמו כן אין במכרז זה בכדי לקשור את הרשות בהסכם כלשהו על כל המשתמע מכך.
- 7.7. ביצוע מכרז זה מותנה בקבלת אישורים תקציביים. המועצה רשאית בכל שלב לבטל את המכרז, מכל סיבה שהיא לרבות משיקולים תקציביים ולמשתתפים לא תהיה כל טענה ו/או דרישה ו/או תביעה בשל כך.
- 7.8. המשתתף חייב להגיש הצעה עבור כל השירותים הכלולים במכרז זה. הצעת המחיר תכלול ביצוע מלא ומושלם של כל הפעולות וההתחייבויות שיש לבצע על פי מסמכי המכרז.
- 7.9. אסור למציע למחוק ו/או לתקן ו/או לשנות ו/או להעיר הערות על המסמכים הכלולים במכרז או תנאי כלשהו מתנאי המכרז. כל שינוי, מחיקה, תיקון או תוספת כאמור, עלולים להביא לפסילת ההצעה.
- 7.10. כל הצעה תעמוד בתוקפה על כל פרטיה, מרכיביה, נספחיה וצרופותיה למשך 90 יום מהמועד הקבוע להגשת ההצעות. המועצה תהיה רשאית לדרוש מהמציע להאריכה למשך 90 יום נוספים ו/או עד לבחירתו הסופית של זוכה במכרז ועד שהזוכה יחתום על ההסכם והמציע חייב יהיה לעשות כן.
- 7.11. מובהר כי משתתפים אשר הצעתם לא תבחר כזוכה יקבלו הודעה על כך לאחר חתימת החוזה עם הזוכה/ים במכרז.

8. התמורה:

- 8.1. כנגד ביצוע התחייבויותיו במלואן על פי מכרז זה ונספחיו, יהא זכאי הזוכה במכרז לתשלום עבור המנות אשר יסופקו על ידו בפועל למוסדות, על פי הכמויות שיוזמנו בהזמנת עבודה חתומה כדין שתוצא לו, בהכפלת אחוז ההנחה/תוספת שהוצע על ידו בהצעתו. פרט לכך, הזוכה לא יהא זכאי לכל תמורה נוספת.
- 8.2. סכום המע"מ ישולם רק למציע שהינו עוסק מורשה. **במידה והזוכה במכרז הינו מלכ"ר, לא יתווסף מע"מ למחיר הארוחה.**
- 8.3. מחירי המנות בהפחתת אחוז ההנחה של המציע או בהוספת אחוז התוספת, יכללו את כל הדרישות הכלולות מהספק, ואת כל ההוצאות לרבות הוצאות ההובלה, אחסון מחומם, מסים, היטלים, התייקרויות שונות וכו', אלא אם צוין אחרת במסמכי המכרז.

9. תקופת ההתקשרות:

- 9.1. תקופת ההתקשרות הינה מיום חתימת החוזה עם הקבלן שיזכה במכרז למשך 12 חודש. המועצה רשאית, לפי שיקול דעתה הבלעדי, להאריך את תקופת ההתקשרות, בהודעה בכתב כשהיא חתומה ע"י מורשי חתימה, ב-2 תקופות נוספות בנות 12 חודשים או פחות מכך כ"א (להלן: "**התקופה הנוספת**") / "**תקופת האופציה**"), הכל באופן המפורט בהסכם. על התקופות הנוספות יחולו מסמכי המכרז וההסכם. קיבל הזוכה הודעה על מימוש האופציה לתקופה מלאה או חלקית חייב הוא לספק למועצה את מלוא השירות ללא כל שינוי בתנאים.
- 9.2. המועצה רשאית בכל עת ולפי שיקול דעתה הבלעדי, להפסיק את ההתקשרות על פי הסכם זה, בהודעה מוקדמת של 30 יום בכתב לזוכה, כמפורט בהסכם ולספק לא תהיינה כל תביעות ו/או טענות, כספיות או אחרות, למעט זכותו לקבלת התמורה המגיעה לו בגין השירותים שניתנו על ידו בפועל, אם ניתנו, עד למועד היכנס הפסקת ההתקשרות לתוקף.
- 9.3. למרות האמור לעיל, אם הזוכה לא מילא אחת או יותר מהתחייבויותיו על פי מסמכי המכרז / ההסכם, המועצה תהא רשאית להפסיק את ההתקשרות לאלתר, וללא הודעה מראש לזוכה. יובהר, כי למועצה שמורה הזכות, לשיקול דעתה הבלעדי, להקציב לזוכה זמן מוגדר לתיקון ההפרה.
- 9.4. הגדלה או הקטנה של היקף הארוחות, בכל שיעור שהוא, לא תקנה למשתתף במכרז עילה לתביעה להגדלת מחירי הארוחות, או לכל תביעה אחרת והמשתתף במכרז מוותר על כל טענה ו/או תביעה ו/או דרישה כנגד המועצה במידה ולא יימסרו לו עבודות בכלל או מספר העבודות יהיה קטן או גדול מהצפוי.

10. הצעת המשתתף ואופן הגשתה

- 10.1. הצעה תוגש אך ורק על הטפסים הכלולים בכרך זה (אין להגיש הצעות על מסמכים שיורדו מאתר האינטרנט).
- 10.2. על המציע למלא הצעתו, ולהגישה חתומה בכל עמוד ועמוד על ידי המציע ובצירוף כל המסמכים והאסמכתאות הנדרשים בהתאם לדרישות המכרז, ההצעה תוכנס לתוך מעטפה שתימסר בעת רכישת מסמכי המכרז, והמעטפה תוגש חתומה. המציע יציין על המעטפה: "מכרז (מסגרת) פומבי מס' 33/2025 לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה" בלבד.
- 10.3. המציע ירשום במסמך "הצעת המציע", המהווה מסמך ג' למכרז, את שיעור ההנחה/התוספת המוצעים על מחירי המועצה המפורטים במסמך ו' למכרז, באחוז אחיד וקבוע לכל מחירי הארוחות הנדרשות. כל תוספת או הנחה על תנאי המכרז תפסול את הצעת המציע והיא לא תילקח בחשבון.
- 10.4. אין להציע הנחה / תוספת העולה על 10%. בטופס ההצעה יש לרשום את אחוז ההנחה / התוספת המוצע, עם עד 2 ספרות לאחר הנקודה העשרונית, ובכל מקרה לא יותר מ-10.00% (עשרה אחוזים), לדוג' 5.55%, אם המציע לא מעוניין לתת הנחה או תוספת יש לרשום אפס היעדר רישום הצעה גורם לפסילת ההצעה.
- 10.5. המציע יחתום בכל עמוד ועמוד של מסמכי המכרז ונספחיו, בכל העתקיו, ישלים הדרוש, ויחתום בצירוף פרטיו על המפרט הטכני וכן במסמך הצעתו ועל ההסכם. לסכומים נשוא ההצעה לא תשולם כל תוספת ו/או התייקרות למעט מע"מ. במידה והמציע הינו מלכ"ר, לא יתווסף מע"מ למחיר.

10.6. בהצעת המחיר, יש לנקוב בשיעור הנחה / תוספת, באחוזים בלבד. מובהר בזאת כי הצעה שתהווה הנחה / תוספת של מעל 10% על מחירון המועצה תפסל על הסף.

11. ערבות בנקאית להשתתפות במכרז

11.1. המציע יצרף להצעתו ערבות בנקאית אוטונומית בסך 15,000 ₪ (חמשה עשר אלף ₪), שתעמוד בתוקפה עד ליום 08/12/2025. נוסח הערבות יהיה כנוסח מסמך ב/1 בדיוק, המצורף למסמכי המכרז. לפי דרישת המועצה, אם תבוא כזו, עקב התמשכות הליכי המכרז, יאריך המשתתף את תוקף הערבות מעבר למועד האמור עד לקבלת החלטה סופית בדבר הזכייה במכרז זה. הארכת הערבות משמעה הארכת תוקף ההצעה.

11.2. סכום הערבות יהא צמוד למדד המחירים לצרכן המתפרסם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כשהמדד הבסיסי יהיה מדד חודש יולי 2025 כפי שפורסם ביום 15/08/2025 והמדד הקובע יהיה המדד האחרון הידוע במועד חילוט הערבות.

11.3. על הערבות להיות חתומה כדין.

11.4. הערבות תהא אוטונומית, בלתי מותנית וניתנת על פי תנאיה לחילוט, תוך 7 ימים, על פי פנייה חד-צדדית של ראש המועצה ו/או הגזבר ו/או מי מטעמם.

11.5. המועצה תהא רשאית לדרוש מהמציע להאריך את תוקף הערבות עד שיבחר סופית הזוכה במכרז, ועד שהזוכה יחתום על ההסכם, והמציע יהיה חייב לעשות כן על חשבונו.

11.6. סכום הערבות ישמש פיצויים קבועים ומוסכמים מראש בגין אי מילוי תנאי ההצעה. חילוט הערבות לא יפגע בזכות המועצה לתבוע פיצויים מהמציע, בגין הנזקים הממשיים שיגרמו על ידו, עקב אי קיום ההצעה.

11.7. בעת החתימה על ההסכם יחליף הזוכה את הערבות, בערבות קבועה להבטחת ביצוע העבודות נשוא מכרז זה לפי תנאי ההסכם בסכום של 30,000 ₪ בנוסח המצורף כנספח ד'2 למכרז, כאשר במקרה של הגדלת היקף הארוחות מעת לעת בהתאם להוראות המכרז, יגדיל הזוכה את סכום הערבות, כך שתעמוד בשיעור של 5% מהיקף הארוחות הכולל שיוזמן מעת לעת ע"י המועצה כולל מע"מ. הבקשה לעדכון הערבות תוגדל לפי דרישת הגזבר לפי שיקול דעתו, והזוכה יהיה מחוייב לעשות כן, כתנאי לקבלת הזמנה להגדלת הארוחות.

11.8. מציע אשר יערער על תוצאות הזכייה, תעוכב ערבותו עד לסיום ההליכים המשפטיים בעניינו.

11.9. עם חתימת חוזה עם הזוכה, תוחזרנה הערבויות לשאר המשתתפים שלא זכו במכרז.

12. החתימה על מסמכי המכרז תהא באופן הבא:

12.1. היה המשתתף חברה רשומה או אגודה שיתופית (להלן: "תאגיד") יחתמו מספר המנהלים המינימאלי הדרוש כדי לחייב את התאגיד / השותפות תוך ציון שמות המלא, וכתובת התאגיד ויצרפו חותמת התאגיד. כמו כן, תצורף הוכחה על זכות החתימה בשם התאגיד והוכחה על רישום התאגיד וכן אישור עו"ד או רו"ח כי החתימות שהוספו על מסמכי המכרז מחייבות את המשתתף על פי מסמכי היסוד והחלטותיו.

12.2. היה המשתתף שותפות של תאגידים ו/או של קבלנים יחידים ו/או גוף שנוצר במיוחד לשם ביצוע העבודה הנדונה, יחתמו בשם כל אחד מהשותפים המורשים ובשם השותפות, נציגיה המוסמכים בצירוף הוכחות מתאימות על קיום השותפות הנ"ל כחוק, על מידת האחריות של שותף לגבי ההצעה המוגשת ועל זכות החתימה של נציגי השותפות וכן אישור עו"ד או רו"ח כי החתימות שהוספו על מסמכי המכרז מחייבות את המשתתף על פי מסמכי היסוד והחלטותיו.

13. שאלות מציעים

9.1. מצא המשתתף סתירה בין מסמכי המכרז, ו/או מעוניין לשאול שאלות הבהרה ו/או שאלות טכניות, יפנה אותן עד ליום 02/09/2025 בשעה 15:00 למזכירות המועצה במייל: mazkirut@arara-ara.muni.il. חובה על הפונים לוודא כי שאלותיהם הגיעו ליעדן ולקבל אישור במייל חוזר על כך.

13.1. המועצה תעביר תשובות בכתב לכל אחד מהנרשמים למכרז, עד ל-48 שעות לפני המועד האחרון להגשת הצעות. רק תשובות / הבהרות שיינתנו בכתב יחייבו את המועצה. מציע לא יהא רשאי לטעון כי בהצעתו הסתמך על תשובות או מידע שניתנו על ידי המועצה או מי מטעמה, אלא אם ניתנו בכתב. על המציעים לצרף להצעתם את מסמך התשובות כשהוא חתום על ידם.

13.2. משתתף שלא יעביר את הסתייגותיו ו/או בקשותיו להבהרה בהתאם לס"ק 13.1 לעיל, יהיה מנוע לטעון טענות בדבר אי סבירות או אי בהירות, שגיאות או אי התאמות וכיוצ"ב.

14. בחינת ההצעות ושיקולי ועדת המכרזים בבחירת הזוכה:

14.1. המועצה תבחן את עמידתו של המציע בתנאי הסף ומציע אשר לא יעמוד בתנאי הסף, הצעתו תפסל.

14.2. המועצה תפסול הצעה המהווה תוספת / הנחה בשיעור העולה על 10% או לא רשום הצעה בכלל.

14.3. מובהר, כי במסגרת שיקולי ועדת המכרזים מטעם המועצה לבחירת הזוכה (להלן "ועדת המכרזים" או "הועדה") תשקול הוועדה את הצעתו הכספית של המציע ואת ניסיונו, על פי הפרמטרים המפורטים להלן:

פרמטר	משקל מקסימאלי באחוזים	הערה
גובה הצעת המחיר של המשתתף.	70%	הפרמטר ייבדק על פי הצעת המשתתף במסמך ג' למכרז. ההצעה הכספית הזולה ביותר תקבל את מלוא הנקודות בפרמטר זה, וכל יתר ההצעות יקבלו ציון יחסי ביחס להצעה הזולה ביותר. מובהר כי בבחינת ההצעה הכספית יילקח בחשבון המחיר שהוצע של המציע בצירוף מע"מ / פטור ממע"מ.
מחזור כספי של המציע בשנים 2022, 2023, 2024, בגין אספקת ארוחות	15%	הפרמטר ייבדק על פי אישור רו"ח, בדבר המחזור הכספי של המציע לשנים האמורות, שיצרף המציע להצעתו. מציע בעל המחזור הכספי הגבוה מבין ההצעות יקבל את מירב

פרמטר	משקל מקסימאלי באחוזים	הערה
		הנקודות בפרמטר זה וכל יתר ההצעות יקבלו ציון יחסי.
כמות המנות החודשית בממוצע משנת 2020 עד לשנת 2025 -כולל) שסיפק המציע למוסדות וגופים שונים.	15%	הפרמטר ייבדק על פי אישור ר"ח, בדבר כמות המנות הממוצעת לחודש שסיפק המציע. מציע בעל כמות המנות הממוצעת הגדולה יותר מבין ההצעות יקבל את מירב הנקודות בפרמטר זה וכל יתר ההצעות יקבלו ציון יחסי.
סה"כ	100%	

14.4. המועצה רשאית לדחות הצעות של מציעים אשר לא ביצעו בעבר עבודתם לשביעות רצונה היא או של רשות אחרת, או שנוכחה לדעת שכישרויו של מציע מסויים אינם מספקים לפי שיקול דעתה.

14.5. מובהר בזאת, כי אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או כל הצעה שהיא. במקרה שתוגשנה הצעות זהות, שתהיינה רלוונטיות לבחירה ע"י המועצה, שומרת לעצמה המועצה את הזכות לערוך הגרלה בין המציעים שהצעתם זהה בלבד או לחלק את העבודה או השירותים נשוא מכרז זה ביניהם.

14.5.1. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, מובהר, כי במסגרת שיקולי ועדת המכרזים מטעם המועצה לבחירת הזוכה (להלן "ועדת המכרזים" או "הועדה") רשאית הועדה בנסיבות מיוחדות לשקול, בין היתר, את חוסנו הכלכלי והפיננסי של המציע ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו, בלוחות הזמנים ובהוצאות הכרוכות בביצוע ההסכם, לרבות ניסיון קודם של המועצה עם המשתתף (ככל שקיים), ולרבות פרמטר אחר אשר קשור ו/או עשוי להשפיע על ביצוע מעולה של העבודות או השירותים נשוא המכרז בהתאם לתנאי המכרז.

14.6. ועדת המכרזים תפסול כל הצעה שהוגשה בתאום עם משתתפים אחרים אם יוכח לכאורה קשר כזה ו/או אם הזוכה לא ימלא אחר כל דרישות המכרז.

14.7. המועצה שומרת לעצמה את הזכות לדרוש מאת המשתתף, בכל עת לרבות לאחר פתיחת ההצעות, הסברים וניתוחי מחיר, והמשתתף מתחייב למסור את כל ההסברים והניתוחים הנדרשים בתוך 3 ימים מיום הדרישה. וועדת המכרזים תהא רשאית להאריך מועד זה בהתאם לנסיבות.

14.8. הועדה מתחייבת לשמור בסוד את כל ההסברים וניתוחי המחירים של המשתתף, אשר ימסרו לה לפי דרישתה. ככל שמדובר בסוד מקצועי.

14.9. אם המשתתף יסרב למסור הסבר ו/או ניתוח כאמור, או שההסבר שיספק לא יניח את דעתה, רשאית הועדה להסיק מסקנות לפי ראיות עיניה ואף לפסול את ההצעה.

הועדה שומרת לעצמה את הזכות לדרוש מכל אחד מהמציעים מידע נוסף אודות הצעתו, לרבות ניסיונו ויכולתו של המציע ו/או מי מטעמו, לביצוע התחייבויותיו על פי מסמכי המכרז ו/או ההצעה למכרז, וכן תהא הועדה רשאית, אך לא חייבת, לערוך בדיקות וחקירות אודות ניסיונו של המציע ו/או מי מטעמו. הועדה

תהא רשאית, אך לא חייבת, להשתמש בתוצאות הבדיקות (אם נעשו) לצורך הערכת ההצעות.

15. פיצול העבודות בין מציעים

15.1. המועצה רשאית, לפי שיקול דעתה המוחלט לפצל את ביצוע העבודות נשוא המכרז בין מספר זוכים.

15.2. למועצה שיקול דעת מוחלט באשר למספר הזוכים ולדרך חלוקת העבודה בין הזוכים השונים במידה ותחליט לחלק את העבודה, ולזוכים או למציעים לא תהא כל טענה ו/או תביעה בגין חלוקת העבודות או אי-חלוקתן ו/או אופן חלוקתן כאמור לעיל.

16. ביטוחים:

16.1. מבלי לגרוע מאחריות חוקית של המציע שהצעתו תוכרז כזוכה, ו/או על פי דין או הסכם, מתחייב הזוכה להחזיק בכל עת ביטוחים בתוקף עפ"י דרישות המועצה.

17. חובת הזוכה/ים במכרז:

17.1. משתתף אשר יבחר כזוכה במכרז יידרש לחתום על נוסח החוזה ולהמציא ערבות בנקאית בסכום של 30,000 ₪ (ערבות ביצוע) בנוסח שבנספח ד'2, את אישור קיום הביטוחים הנדרש ואת יתר האישורים והמסמכים הדרושים, בתוך 7 ימים מיום קבלת הודעה על זכייתו במכרז;

17.2. לא מילא הזוכה את התחייבותו לעיל או חלק ממנה, תהא המועצה רשאית על פי שיקול דעתה לחלט את הערבות הבנקאית שצירף המשתתף למסמכי המכרז מטעמו, והמשתתף יהא מנוע מלהשמיע כל טענה כנגד החילוט. כמו כן המועצה רשאית במקרה זה למסור את ביצוע המכרז למי שייקבע על ידה, והזוכה שלא מילא אחר התחייבותיו כלפי המועצה, יפצה את המועצה על כל הפסד אשר ייגרם לה בגין כך. ולא תהיינה לו כל טענות בקשר לכך.

18. השבת ערבות המכרז

18.1. משתתף במכרז יהיה זכאי להשבת ערבות המכרז שצורפה למסמכי המכרז וזאת באופן כדלקמן:

18.2. ערבות בנקאית אשר לא נדרש פירעונה ואשר נמסרה ע"י מציע שלא זכה במכרז או שמסמכי המכרז שלו נפסלו, תוחזר למציע לאחר חתימת ההסכם עם הזוכה במכרז. מציע כאמור אשר יעתור ו/או יערער על תוצאות הזכייה תעוכב ערבותו עד לתום ההליכים. מציע שימשוך את הערבות למרות האמור בסעיף זה, ייחשב כמי שוויתר על זכותו להגיש עתירה על תוצאות הזכייה.

18.3. למשתתף שנבחר לבצע את העבודות - עם חתימתו על נוסח ההסכם, המצאת ערבות ביצוע לשירותים נשוא ההסכם בנוסח המצ"ב כנספח ד'2, והמצאת אישור על קיום ביטוחים המצורף למכרז ויתר המסמכים הדרושים לפי המכרז ו/או הדין.

19. שינויים במסמכי המכרז

19.1. כל שינוי או תוספת שיערוך המשתתף במסמכי המכרז או כל הסתייגות ביחס אליהם, בין אם על ידי שינוי או תוספת בגוף מסמכי המכרז ובין אם במכתב לוואי או בכל דרך אחרת, לא יחייבו את המועצה ולא יהיה להם כל תוקף מחייב כלפי המועצה.

19.2. המועצה רשאית בכל עת עד 48 שעות לפני המועד האחרון להגשת הצעות למכרז, להכניס שינויים ו/או תיקונים ו/או תנאים ו/או דרישות במכרז ומסמכיו, ביוזמתה או בתשובה לשאלות המשתתפים ואלה יובאו בכתב לידיעתם של כל המשתתפים. התשובות / ההבהרות יהוו חלק בלתי נפרד ממסמכי המכרז ועל המציעים לצרפם למכרז כשהם חתומים על ידם.

20. הצהרות המציע:

20.1. המציע מצהיר כי הגשת הצעתו כמותה כהודעה ואישור שכל פרטי המכרז וההסכם ידועים לו ונהירים לו והוא מסוגל למלא אחר ההתחייבויות בהצעה ובהסכם.

20.2. המציע מצהיר כי ידוע לו שכל טענה בדבר טעות או אי הבנה בקשר לפרט כלשהו או לפרטים כלשהם מפרטי המכרז ו/או ההסכם לא תתקבל לאחר הגשת הצעת המציע.

20.3. המציע מצהיר שכל ההוצאות מכל מין וסוג הכרוכות בהכנת ההצעה למכרז ובהשתתפות במכרז יחולו עליו.

20.4. המציע מצהיר כי ידוע לו שאין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הנמוכה ביותר או כל הצעה שהיא והיא רשאית להוציא אל הפועל רק חלק מההצעה וזאת לפי שיקול דעתה הבלעדי. המועצה רשאית לפצל את הזכייה בין זוכים שונים, על פי שיקול דעתה.

20.5. המציע מצהיר שידוע לו שהמועצה רשאית על פי שיקול דעתה הבלעדי, שלא לקבל את הצעתו של מציע שהיה לה ו/או לרשות אחרת ניסיון רע, או שנוכחה לדעת על סמך בירורים שערכה שחשוריו אינם מספקים על פי שיקול דעתה.

20.6. ידוע למציע כי השימוש בלשון "הצעה" בגוף המסמך אין בו כדי להכשיר, בשום דרך, את המסמכים שיוגשו על ידי המשתתף לכדי הצעה על פי דיני המכרזים.

21. הגשת ההצעות

21.1. את מסמכי המכרז בצירוף כל המסמכים, הערבות והאסמכתאות הנדרשים, יש למסור במעטפה סגורה נושאת ציון "מכרז פומבי מס' 33/2025", במסירה ידנית (לא לשלוח בדואר) לתיבת המכרזים בלשכת מנכ"ל המועצה עד ליום 08/09/2025, בשעה 15:00 בצהריים. מסמכים שימסרו לאחר המועד והשעה הנקובים לעיל, ייפסלו.

מסמך ב' 1
נוסח ערבות להשתתפות במכרז

לכבוד

מועצה מקומית ערערה

הנדון: ערבות בנקאית

1. לפי בקשת _____ ח.פ. / ת.ז. _____ כתובת: _____
(להלן: "הנערב") אנו ערבים בזה כלפיכם באופן בלתי חוזר
לסילוק כל סכום עד לסך של 15,000 ₪ (במילים: חמשה עשר אלף ₪), (להלן: "סכום
הערבות") בתוספת הפרשי הצמדה למדד כמפורט להלן (להלן: "הפרשי הצמדה"),
שתדרשו מאת הנערב בקשר עם השתתפותו במכרז פומבי מספר 33/2025 **לאספקת
ארוחות למוסדות חינוך ורווחה**

2. סכום הערבות יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן, כפי שהוא מתפרסם בכל חודש על ידי
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן- "המדד") בתנאי הצמדה שלהלן:

"המדד היסודי" לעניין ערבות זו יהא מדד חודש יולי 2025 שהתפרסם בתאריך
15/08/2025.
"המדד החדש" לעניין ערבות זו יהא המדד האחרון שפורסם קודם לקבלת דרישתכם
עפ"י ערבות זו.

הפרשי ההצמדה לעניין ערבות זו יחושבו כדלקמן:
אם יתברר כי המדד החדש עלה לעומת המדד היסודי יהיו הפרשי ההצמדה בסכום
השווה למכפלת ההפרש בין המדד החדש למדד היסודי בסכום החילוט מחולק במדד
היסודי.
אם המדד החדש יהיה נמוך מהמדד היסודי נשלם לכם את הסכום הנקוב בדרישתכם
עד לסכום הערבות ללא כל הפרשי הצמדה.

3. סכום הערבות בתוספת הפרשי הצמדה ישולם לכם על ידינו, תוך 7 ימי עסקים, מקבלת
דרישתכם הראשונה בכתב, חתומה ע"י ראש המועצה ו/או גזבר המועצה, וזאת ללא כל
תנאי ובלי להטיל עליכם כל חובה להוכיח או לנמק את דרישתכם ו/או זכאותכם ומבלי
שתהיו חייבים לדרוש תחילה את סכום הערבות מאת הנערב.

4. התשלום, כאמור בסעיף 3 לעיל, יעשה על ידנו על דרך של העברה בנקאית לחשבון
המועצה עפ"י הפרטים שיימסרו על ידכם בדרישתכם או באמצעות המחאה עשויה על
ידנו לפקודתכם ע"פ שיקול דעתכם הבלעדי.

5. ערבות זו תישאר בתוקפה עד ליום 08/12/2025 (כולל) בלבד, ולאחר תאריך זה תהיה
בטלה ומבוטלת, אלא אם כן תודיעו לנו על הארכתה. כל דרישה על פי ערבות זו צריכה
להתקבל על ידנו בכתב בסניף _____ כתובת _____, לא יאוחר מהתאריך
הנ"ל.

6. ערבות זו אינה ניתנת להעברה או להסבה.

בכבוד רב,

בנק _____

מסמך ב' 2
דף מידע על המציע

לכבוד
מועצה מקומית ערערה
להלן פרטי המציע במכרז פומבי מס' 33/2025 :

1. שם המציע:		
2. ע.מ. / ח.פ. / ע.ר.:		
3. כתובת:		
4. טלפון קווי :		
5. פקס:		
6. נייד:		
7. מייל:		
8. שם איש הקשר*:		
9. טלפון איש הקשר:		
11. מס' העובדים אצל המציע:		
13. פרטי רשויות / גופים גדולים להם סיפק המציע ארוחות חמות החל משנת 2020	שם המוסד/הגוף	מס' ארוחות
		תקופת ההתקשרות
14. כתובת המטבח:		

*מידע שיימסר לאיש הקשר יחשב שנמסר כדין למציע

חתימת המשתתף

תאריך

מסמך ב' 3
אישור מורשי חתימה

יצורף בידי מציע שהוא תאגיד / עמותה / שותפות רשומה

לכבוד

מועצה מקומית ערערה

כיכר קומנדו 1

לוד

א.ג.נ.,

הנדון: אישור מורשי חתימה

הנני עו"ד / רו"ח של _____ ח.פ./ ע.ר. _____ (להלן -
"המציע") במכרז פומבי מס' 33/2025 לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה בערערה
(להלן - "המכרז").
כעו"ד / רו"ח של המציע הנני מאשר בכתב, כדלקמן:

1. מורשי החתימה של המציע במכרז הינם אלה:

גב' / מר _____ ת.ז. _____

גב' / מר _____ ת.ז. _____

החתימה על גבי הצעת המציע למכרז והמסמכים המצורפים להצעת המציע
למכרז, הינה חתימתו המחייבת של המציע שנחתמה באמצעות מורשי החתימה
שלו כאמור לעיל.

2. להלן דוגמה/אות של החתימה המחייבת של המציע לצורך התחייבויותיו הצהרותיו
ומצגיו במסמכי המכרז:

3. שמות המנהלים של התאגיד: _____
4. התקבלה במציע החלטה מחייבת להגשת ההצעה למכרז, לפי כל דין ולפי מסמכי
ההתאגדות שלו וביצוע העבודות / השירותים נשור מכרז זה, הן במסגרת סמכויות
התאגיד

שם עוה"ד/רו"ח, מס' רשיון,
חתימה וחותמת

תאריך

מסמך ב' 4

נוסח תצהיר שכר מינימום ועובדים זרים

תצהיר

בתצהיר זה :

- "תושב ישראל": כמשמעותו בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש).
"בעל שליטה": כמשמעו בסעיף 268 לחוק החברות התשנ"ט – 1999 (להלן: "חוק החברות").
"נושא משרה": כמשמעותו בחוק החברות.
"בעל עניין": כמשמעו בחוק החברות.
"שליטה": כמשמעותה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח 1968.

- "חוק שכר מינימום": חוק שכר מינימום, התשמ"ז 1987.
"חוק עובדים זרים": חוק עובדים זרים ואסור העסקה שלא כדין (אבטחת תנאים הוגנים) התשנ"א 1991. חוק עובדים זרים ואסור העסקה שלא כדין (אבטחת תנאים הוגנים) התשנ"א 1991.

אני הח"מ _____ נושא ת.ז. _____, נושא במשרת _____
במציע במכרז פומבי מס' 33/2025 לאספקת ארוחות חמות למוסדות חינוך ורווחה (להלן - "המכרז"), לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת כדלקמן :

- אני נותן תצהירי זה כחלק מהצעתי במכרז פומבי מס' 33/2025 לאספקת ארוחות חמות למוסדות חינוך ורווחה (להלן - "המכרז")
- אני הח"מ ו/או כל בעל שליטה ו/או כל בעל עניין ו/או כל נושא משרה במציע, לא הורשענו בפסק דין חלוט בעבירה לפי חוק שכר מינימום בשנתיים שקדמו למועד הגשת הצעה זו עבור המועצה.
- הנני מצהיר כי זהו שמי, להלן חתימתי ותוכן תצהירי זה אמת .

המצהיר

תאריך

אישור

אני הח"מ _____ עו"ד, מאשר/ת בזאת כי ביום _____ הופיע בפני מר _____ נושא ת.ז. _____ לאחר שהוזהרתי כי עליו להצהיר את האמת וכי אם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו זה .

עורך דין

מסמך ב' 5

התחייבות לקיום החקיקה בתחום העסקת עובדים

הספק / הקבלן מתחייב בכתב לקיים בכל תקופת ההסכם שייחתם בעקבות זכייתו במכרז, לגבי העובדים שיועסקו על ידו את האמור בחוקי העבודה המפורטים בהמשך לזה, וכל חוק אחר שיהיה רלוונטי מעת לעת :

1959	חוק שירות התעסוקה תשי"ט
1951	חוק שעות עבודה ומנוחה תשי"א
1976	חוק דמי מחלה תשל"ו
1950	חוק חופשה שנתית תשי"א
1954	חוק עבודת נשים תשי"ד
1965	חוק שכר שווה לעובדת ולעובד תשכ"ו
1953	חוק עבודת הנוער תשי"ג
1953	חוק החניכות תשי"ג
1951	חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה) תשי"א
1958	חוק הגנת השכר תשי"ח
1963	חוק פיצויי פיטורין תשכ"ג
1987	חוק שכר מינימום תשמ"ז
1988	חוק שיוויון הזדמנויות תשמ"ח
1995	חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשנ"ה (כולל חוק בריאות ממלכתי)
2001	חוק חובת הודעה מוקדמת על פיטורים/ התפטרות
2001	חוק למניעת העסקת עברייני מין במוסד המכוון למתן שירות לקטינים

תאריך	שם מלא של החותם בשם המציע	חתימה וחתימת המציע

אישור רו"ח / עו"ד המאשר את הצהרת המציע בדבר עמידתו של המציע בחוקים הנ"ל.

תאריך	שם מלא של עו"ד/רו"ח	חתימה וחתימת

מסמך ב' 6
תצהיר לעניין חוק למניעת העסקה של עברייני מין
במוסדות מסויימים, התשס"א - 2001

1. אני הח"מ _____ ת"ז _____ המשמש כ _____ בחברת _____, המשתתפת במכרז 33/2025 (להלן: "המשתתף") מצהיר בזאת כי המשתתף ו/או מי מעובדיו אשר ייספקו את הארוחות למוסדות השונים, לא הורשעו בפסק דין חלוט בעבירת מין או כל עבירה לפי סימן ה' לפרק י' בחוק העונשין, תשל"ז-1977 למעט סעיף 352, כאמור בחוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסויימים, התשס"א - 2001.
2. כמו כן הננו מתחייבים לא להעסיק כל אדם בעתיד אשר הורשע כאמור בתצהיר זה.
3. זהו שמי זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

_____ חתימת המצהיר

אישור

אני הח"מ _____ / עו"ד (מ.ר. _____) מרחוב _____ מאשר/ת כי ביום _____ הופיע בפני מר/גב' _____ שזיהה עצמו על ידי ת.ז. מס' _____ / המוכר לי אישית וחתם על תצהיר זה לאחר שהשהרתי אותו, כי אליו להצהיר את האמת שאם לא כן יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, אישר את נכונות הצהרתו וחתם עליה בפני.

_____ חתימת עו"ד

מסמך ב' 7
הצהרת המציע ואישור ר"ח

תאריך _____

שם המציע: _____ ח.פ. / ת.ז. _____

הרינו הח"מ, המציע במכרז 33/2025 לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה בערערה (להלן: "המכרז"), להצהיר כדלקמן:

1. הננו מעסיקים נכון למועד הגשת ההצעה צוות של 2 עובדים לפחות, לביצוע השירותים מסוג השירותים נשוא המכרז.

2. בין השנים 2020-2025 עסקנו באספקת ארוחות חמות לגופים ו/או מוסדות בהיקף מצטבר של 3,000 ארוחות בחודש לפחות.

3. מספר המנות הממוצע בחודש, לתקופה שבין 2020 ועד דצמבר 2025, שסיפק המציע לגופים / מוסדות שונים הינו _____ מנות.

4. המחזור הכספי השנתי של המציע מאספקת ארוחות למוסדות וגופים שונים הינו כדלקמן:

המחזור הכספי בשנת 2022 _____ ₪

המחזור הכספי בשנת 2023 _____ ₪

המחזור הכספי בשנת 2024 _____ ₪

חתימת המציע: _____

אישור רואה חשבון

לבקשת _____ ח.פ. / ת.ז. _____ המציע במכרז פומבי מס' 33/2025 לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה בערערה (להלן - (להלן- "המציע") וכרואה חשבון של המציע, ביקרנו פרטים מסויימים בהצעת המציע אשר אושרו על ידו. אישור זה מתייחס לפרטים שאושרו ע"י המציע בהצהרה לעיל, כדלקמן:

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין באישור הנ"ל הצגה מוטעית מהותית. הביקורת כוללת בחינת האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הנהלת המציע וכן בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבאישור. ביקורת כוללת גם הערכת נאותות ההצגה באישור בכללותה. אנו סבורים שבקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, האישור הנ"ל משקף באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את כל המידע הכלול בו לרבות כמות המועסקים והיקף הפעילות של המציע.

לדעתנו בהתבסס על ביקורתנו בהצהרה זו משקפת באופן נאות מכל הבחינות המהותיות את הצהרת המשתתף בדבר סוג והיקף הפעילות של המשתתף הנדרש במכרז זה.

_____ (שם רואה"ח, מ.ר., חתימה, חותמת)

_____ תאריך

מסמך ב'7-א
המלצה וחוות דעת
ההמלצות נדרשות לשנים 2020-2025

לכבוד
המועצה המקומית ערערה

הנדון: המלצה וחוות דעת

שם הגוף הממליץ: _____
לבקשת _____, ח.פ./ת.ז. _____ (להלן- המציע), אנו
מאשרים כי המציע סיפק עבורנו _____
(נא לפרט) בנוסף מספר המנות בחודש _____ בשנים _____.

1. חוות דעתנו ע השירות שניתן ע"י המציע (בכלליות)

2. חוות דעתנו על איכות השירות שניתן ע"י המציע

3. חוות דעתנו על עמידת המציע בלוחות הזמנים לביצוע השירותים:

שם מלא של הממליץ: _____ תפקיד: _____ טלי ישיר: _____

תאריך: _____ חתימה: _____

מסמך ב'7-א
המלצה וחוות דעת
ההמלצות נדרשות לשנים 2020-2025

לכבוד
המועצה המקומית ערערה

הנדון: המלצה וחוות דעת

שם הגוף הממליץ: _____
לבקשת _____, ח.פ.ת.ז. _____ (להלן- המציע), אנו
מאשרים כי המציע סיפק עבורנו _____
(נא לפרט) בנוסף מספר המנות בחודש _____ בשנים _____.

4. חוות דעתנו ע השירות שניתן ע"י המציע (בכלליות)

5. חוות דעתנו על איכות השירות שניתן ע"י המציע

6. חוות דעתנו על עמידת המציע בלוחות הזמנים לביצוע השירותים:

שם מלא של הממליץ: _____ תפקיד: _____ טלי ישיר: _____

תאריך: _____ חתימה: _____

מסמך ב'7-א
המלצה וחוות דעת
ההמלצות נדרשות לשנים 2020-2025

לכבוד
המועצה המקומית ערערה

הנדון: המלצה וחוות דעת

שם הגוף הממליץ: _____
לבקשת _____, ח.פ.ת.ז. _____ (להלן- המציע), אנו
מאשרים כי המציע סיפק עבורנו _____
(נא לפרט) בנוסף מספר המנות בחודש _____ בשנים _____.

7. חוות דעתנו ע השירות שניתן ע"י המציע (בכלליות)

8. חוות דעתנו על איכות השירות שניתן ע"י המציע

9. חוות דעתנו על עמידת המציע בלוחות הזמנים לביצוע השירותים:

שם מלא של הממליץ: _____ תפקיד: _____ טלי ישיר: _____

תאריך: _____ חתימה: _____

מסמך ב' 8
הצהרה בדבר העדר קרבה לעובד הרשות ו/או לחבר מועצה

תאריך: _____

לכבוד
מועצה מקומית ערערה
א.ג.נ.,

הנדון: הצהרה בדבר העדר קרבה לעובד הרשות ו/או לחבר המועצה

1. הנני מצהיר בזאת כי מועצה מקומית ערערה הביאה לידיעתי את הוראות הסעיפים הבאים:
 - 1.1. סעיף 103א. (א) לצו המועצות המקומיות (א), תשי"א 1950 הקובע כדלקמן:
"חבר מועצה, קרובו, סוכנו או שותפו, או תאגיד שיש לאחד האמורים חלק העולה על עשרה אחוזים בהונו או ברווחיו או שאחד מהם מנהל או עובד אחראי בו, לא יהיה צד לחוזה או לעסקה עם המועצה; לעניין זה, "קרוב" - בן זוג, הורה, בן או בת, אח או אחות."
1.2. כלל 12(א) של ההודעה בדבר כללים למניעת ניגוד עניינים של נבחרי הציבור ברשויות המקומיות הקובע:
"חבר המועצה לא יהיה צד לחוזה או לעסקה עם הרשות המקומית לעניין זה, "חבר מועצה" - חבר מועצה או קרובו או תאגיד שהוא או קרובו בעלי שליטה בו (ראה הגדרות "בעל שליטה" ו"קרוב" בסעיף 1(1)(ב) ו- 2(1)(ב))."
1.3. סעיף 142 לצו המועצות המקומיות (א) קובע כי "
"לא יהיה לעובד מועצה, לא במישרין ולא בעקיפין, לא בעצמו ולא על ידי בן זוגו, סוכנו או שותפו, כל חלק או טובת הנאה בכל חוזה או עסק שנעשה עם המועצה, למענה או בשמה".
2. בהתאם לכך הנני מבקש להודיע ולהצהיר כי:
 - 2.1. בין חברי מועצת המועצה אין לי: בן זוג, הורה, בן או בת, ואף לא סוכן או שותף.
 - 2.2. אין חבר מועצה, קרובו, סוכנו או שותפו, שיש לאחד מהם חלק העולה על עשרה אחוזים בהונו או ברווחיו של התאגיד באמצעותו הגשתי את הצעתי או שאחד מהם מנהל או עובד אחראי בו.
 - 2.3. אין לי בן-זוג, שותף או סוכן העובד ברשות.
3. ידוע לי כי ועדת המכרזים של המועצה תהיה רשאית לפסול את הצעתי אם יש לי קרבה כאמור לעיל, או אם מסרתי הצהרה לא נכונה.
4. אני מצהיר בזאת, כי הפרטים שמסרתי לעיל הינם נכונים ומלאים, והאמור בהצהרה זו הינו אמת.
5. אין באמור לעיל כדי לגרוע מהוראות כל דין בכלל ובפרט מהוראות סעיף 103א. (ב)(3) לצו המועצות המקומיות (א), לפיהן מועצת המועצה ברוב של 2/3 מחבריה ובאישור שר הפנים רשאית להתיר התקשרות לפי סעיף 103 א (א) לצו המועצות המקומיות בלבד שהאישור ותנאיו פורסמו ברשומות.

חתימת המציע: _____

שם המציע _____

מסמך ב' 9
תצהיר בדבר אי תיאום מכרז

אני הח"מ _____ ת.ז. _____ מוסמך כדין לחתום על
תצהיר זה בקשר עם הצעת _____ (להלן: "המציע")

למכרז פומבי 00/2024 (להלן: "המכרז"), מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני מוסמך לחתום על תצהיר זה בשם המציע ומנהליו.
2. אני נושא המשרה אשר אחראי במשתתף להצעה המוגשת מטעם המציע למכרז.
3. המחירים המופיעים בהצעת המציע למכרז הוחלטו על ידי המציע באופן עצמאי, ללא התייעצות, הסדר או קשר עם משתתף אחר או עם משתתף פוטנציאלי אחר.
4. המחירים בהצעת המציע למכרז לא הוצגו בפני כל גורם אשר מציע הצעות למכרז או תאגיד אשר יש לו את הפוטנציאל להציע הצעות למכרז.
5. לא הייתי מעורב בנסיון להניא מתחרה אחר מלהגיש הצעה למכרז.
6. לא הייתי מעורב בנסיון לגרום למשתתף אחר להגיש הצעה גבוהה או נמוכה יותר מהצעת המציע למכרז.
7. לא הייתי מעורב בנסיון לגרום למתחרה להגיש הצעה בלתי תחרותית מכל סוג שהוא.
8. הצעת המציע למכרז מוגשת בתום לב ולא נעשית בעקבות הסדר או דין ודברים כלשהו עם מתחרה או מתחרה פוטנציאלי אחר במכרז.
9. המציע לא נמצא כרגע תחת חקירה בחשד לתיאום מכרז- נכון / לא נכון (יש לסמן בעיגול את התשובה)

אם לא נכון, נא לפרט: _____

10. המשתתף לא הורשע בארבע השנים האחרונות בעבירות על חוק ההגבלים העסקיים, לרבות עבירות של תיאומי מכרזים- נכון / לא נכון (יש לסמן בעיגול את התשובה).

אם לא נכון, נא לפרט: _____

אני מודע לכך כי העונש על תיאום מכרז יכול להגיע עד חמש שנות מאסר בפועל

תאריך _____ שם המשתתף _____ שם המצהיר ותפקידו _____ חתימת המצהיר _____

אישור עו"ד

אני הח"מ עו"ד _____ מ.ר. _____, בכתובת: _____, מאשר בזאת כי ביום _____ התייצב/ו בפני: _____ המוסמך/ים לחתום בשם המציע וחתמו על הצעה זו בפני.

תאריך _____ חתימת עו"ד _____

מסמך ב' 10
תצהיר נותן שירות - הובלת מזון

אני הח"מ _____ ת"ז _____ / ח.פ. _____ מצהיר בזאת כדלקמן:

1. הנני בעל אישור / היתר להובלת מזון (להלן: "ההיתר").
2. הנני בקשר עסקי עם המציע במכרז 33/2025 לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה בערערה להובלת המזון המיוצר ע"י המציע.
3. אני מתחייב כי במידה והמציע יזכה במכרז אנו נעמוד בכל ההתחייבויות והדרישות של המכרז והחוזה הקשורת להובלת המזון למוסדות המועצה.
4. אנו מתחייבים כי במידה ומכל סיבה שהיא יבוטל ההיתר האמור, נודיע על כך למועצה מקומית ערערה באופן מיידי.
5. זהו שמי זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

חתימת המצהיר

אישור

אני הח"מ _____ / עו"ד (מ.ר. _____) מרחוב _____ מאשר/ת כי ביום _____ הופיע בפני מר/גב' _____ שזיהה עצמו על ידי ת.ז. מס' _____ / המוכר לי אישית וחתם על תצהיר זה לאחר שהזהרתי אותו, כי אליו להצהיר את האמת שאם לא כן יהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק, אישר את נכונות הצהרתו וחתם עליה בפני.

חתימת עו"ד

**מסמך ג'
הצעת המשתתף**

תאריך: _____

לכבוד
מועצה מקומית ערערה

**הנדון: הצעת המחיר למכרז פומבי מס' 33/2025
לאספקת ארוחות עבור מוסדות חינוך ורווחה בערערה**

1. אני/הח"מ _____ ח.פ. _____ מצהיר/ים כי קראתי/נו בעיון את כל הנאמר במסמכי מכרז זה, כולל את החוזה שצורף למכרז. הנני/נו מצהירים בזאת כי הבנתי/נו את כל המסמכים הנ"ל על פרטיהם וכי כל הגורמים האחרים המשפיעים על המחיר המוצע, ידועים ומוכרים לי/לנו, וכי בהתאם לכך ביססתי/נו את הצעתי/נו.

2. הנני/נו מתחייב/ים להוציא לפועל את השירותים על פי כל תנאי המכרז ונספחיו, לרבות תנאי החוזה והמפרטים, והנני/נו מקבלים על עצמי/נו לספק את הארוחות לשביעות רצונה הגמור של המועצה תוך התקופה שנקבעה בתנאי החוזה.

3. **ההצעה:**

הנחה בשיעור של _____% (במילים: _____) על מחירי המועצה, הקבועים במסמך ו' למכרז, עבור כל הארוחות לכל המסגרות. **(אין להציע הנחה העולה על 10.00%)**

-או-

תוספת בשיעור של _____% (במילים: _____) על מחירי המועצה, הקבועים במסמך ו' למכרז, עבור כל הארוחות לכל המסגרות. **(אין להציע תוספת העולה על 10.00%)**

אם המציע הינו מלכ"ר לא ישולם מע"מ. משמע, המע"מ ישולם רק לעוסק מורשה שימציא חשבונית מס כחוק.

4. הנני/נו מצהיר/ים בזה כי מיום חתימתי/נו על הצעה זו מחייב אותי/נו החוזה על כל תנאיו ונספחיו.

5. אם לא אעמוד בכל תנאי החוזה במהלך כל תקופת החוזה, הנני/נו מתחייבים, בנוסף לאחריותנו כמותנה בחוזה, לשלם למועצה פיצויים מוסכמים וקבועים מראש בעד כל יום של הפרה, כפי שנקבע בחוזה.

6. הצעתי/נו תהיה בתוקף ותחייב אותי/נו במשך תקופה של 90 יום מהמועד האחרון למסירת ההצעות למכרז זה, כפי שנקבע בהזמנה להגשת ההצעה וכי המועצה רשאית

להאריך את תוקף ההצעה ב-90 יום נוספים ו/או עד לסיום הליכי המכרז וחתימת חוזה
עם הזוכה במכרז.

תאריך: _____ חתימת המציע: _____

אישור עו"ד

אני הח"מ עו"ד _____ מ.ר. _____, בכתובת: _____, מאשר בזאת כי ביום
_____ התייצב/ו בפני: _____ המוסמכ/ים לחתום בשם המציע וחתמו על
הצעה זו בפני.

תאריך _____ חתימת עו"ד _____

מסמך ד'

חוזה

בין :
מועצה מקומית ערערה
ערערה 30026
(להלן: "המועצה") מצד אחד

לבין :
שם הקבלן : _____
ע.מ. / ח.פ. : _____

(להלן: "הקבלן" או "הספק" מצד שני

הואיל: ומועצה מקומית ערערה פרסמה מכרז פומבי מס' 33/2025 לאספקת ארוחות עבור מוסדות חינוך ורווחה שונים בערערה ;

והואיל: וועדת המכרזים בהחלטתה מיום _____ המליצה בפני ראש המועצה לקבל את הצעת הקבלן וראש המועצה קיבל את המלצת הוועדה.

והואיל: והקבלן מצהיר כי הינו בעל הידע, הכישורים והאמצעים וכל הרישיונות וההיתרים הנדרשים לאספקת הארוחות בהתאם לתפריטים המצ"ב כמסמך ה'.

והואיל: והקבלן הציע לספק למועצה ארוחות במחירים כמפורט בהצעתו המצ"ב.

לפיכך הוחלט והותנה בין הצדדים כדלקמן:

1. המבוא להסכם זה מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.
2. כל מסמכי מכרז פומבי מס' 33/2025 ונספחיו יהיו חלק בלתי נפרד מחוזה זה.
3. הקבלן מתחייב בזה לספק למועצה מקומית ערערה ארוחות עפ"י תנאי מכרז פומבי 33/2025 על נספחיו המצ"ב ומהווים חלק בלתי נפרד מחוזה זה.
4. כותרות הסעיפים נועדו לצרכי נוחות ואין בהן כדי לשמש לפרשנות החוזה.
5. **הגדרות:**

"**המועצה**" – מועצה מקומית ערערה באמצעות מורשי החתימה מטעמה, ראש המועצה וגזבר המועצה.
"**המכרז**" – מכרז פומבי מס' 33/2025 לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה שונים בערערה.

"**הקבלן**" / "**הספק**" – המשתתף שהצעתו נבחרה כזוכה במכרז, לרבות נציגיו, עובדיו, שלוחיו וכל קבלן משנה הפועל בשמו ומטעמו ("**להלן: "הקבלן" / "הספק"**).

"**החוזה**" – פירושו, חוזה / הסכם זה והמסמכים מהווים חלק בלתי נפרד ממנו.

"**מדד**" – מדד המחירים לצרכן המתפרסם בכל חודש על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כאשר מדד הבסיס הינו מדד יולי 2025 הידוע ביום 15/08/2025.

"השירותים" – אספקת ארוחות למוסדות רווחה / חינוך שונים, לרבות אספקת ארוחות לבתי קשישים, כמפורט במכרז על נספחיו (להלן: "מוסדות" / "מסגרות").

"המנהל" – מנהלת האגף לשירותים חברתיים במועצה, או כל גורם אחר עליו תחליט המועצה.

6. הצהרת הקבלן:

א. הקבלן מצהיר כי הוא בדק היטב את כל תנאי החוזה וכי יש בידו הידע הטכני, הציוד, האמצעים וכוח אדם מקצועי ומיומן הדרוש למתן כל השירותים הנדרשים בהתאם לכל לתנאי ההסכם.

ב. הקבלן מצהיר בזאת כי השירותים נשוא הסכם זה יינתנו על ידו ברמה המקצועית ביותר באמצעות אנשי מקצוע איכותיים ומקצועיים בעלי ידע וניסיון בתחום, בכפוף לכל דין ובכפוף לשמירה על תנאי רישיון היצרן, רישיון העסק המתחייבים.

ג. הקבלן מצהיר שיש ברשותו רישיון יצרן מטעם משרד הבריאות בתוקף, רישיון עסק בתוקף מהרשות המקומית בו נמצא המטבח ומתחייב שיהיו ברשותו ועל שמו בכל תקופת ההתקשרות על המועצה כל הרישיונות/התעודות האמורות לעיל.

ד. הקבלן מצהיר כי בין הקבלן ו/או מי מטעמו ובין המועצה, אין ולא ייווצרו כל יחסי עובד מעביד. הקבלן מצהיר כי הוא בעל עסק עצמאי וביחסים בינו לבין המועצה הינו קבלן עצמאי לכל דבר וענין.

7. אספקת הארוחות:

א. הקבלן מתחייב כי כל הארוחות שיסופקו על ידו יהיו בטיב ובאיכות מעולים. כפי שמפורט בתנאי המכרז, החוזה ונספחיו, לרבות המפרט – מסמך ה' עליהם התחייב הקבלן. אי אספקת הארוחות עפ"י המפרט במדויק יהווה הפרה יסודית של ההסכם.

ב. הקבלן מתחייב לפעול בהתאם לאמור במסמך חוזר מנכ"ל משרד חינוך הזנה וחינוך לתזונה נכונה במוסדות חינוך המצ"ב וכל חוזר ו/או הוראת דין אחרת שתבוא במקומו ו/או כפי שיתעדכן מעת לעת ולפי כל חוק לעניין ייצור ואספקת מזון שמתעדכנים מעת לעת.

ג. אספקת הארוחות תבוצע רק בהתאם להזמנות עבודה חתומות כדין ע"י הגורמים המוסמכים על פי חוק במועצה דהיינו ראש המועצה וגזבר המועצה. תוספת של מנות מעבר למצויין בחוזה / בהזמנה המקורית טעונית אישור בכתב של כל מורשי החתימה של המועצה.

ד. הקבלן יספק את הארוחות למוסדות בימים ובשעות המדויקות כפי שתדרוש המועצה.

ה. המועצה רשאית לשנות את ימי האספקה ו/או שעות האספקה ו/או כמות המנות על פי שיקול דעתה וצרכיה, ולקבלן לא תהא כל טענה ו/או דרישה ו/או תביעה בגין כך.

ו. מובהר בזאת כי כמות הארוחות אינה קבועה והמועצה רשאית מעת לעת לפי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט בהודעה בכתב חתומה ע"י כל מורשי החתימה

שלה בלבד, להגדיל את מספר הארוחות במהלך ההתקשרות. הקבלן יפחית את כמות הארוחות על פי הודעה בכתב מאת המנהל או מי מטעמו.

ז. מובהר בזאת כי לא תשולם תמורה בגין ארוחות מעל הכמות שתוזמן בצו התחלת עבודה, חתום כדן על ידי מורשי החתימה של המועצה.

ח. על פי דרישת המועצה, אם תבוא כזו, יהא הקבלן חייב להמציא למועצה העתק של רישיון היצרן ו/או רישיון העסק שברשותו כשהן בתוקף.

ט. מבלי לפגוע בכל יתר הסעדים המוקנים למועצה על פי כל דין ועל פי חוזה זה, ארוחות שלא תעמודנה בדרישות האיכות ו/או הטיב ו/או הגודל ו/או התפריט במלואן לא יזכו את הקבלן בתמורה.

8. אופן הובלת הארוחות:

א. המזון יובל למסגרות המיועדות, בהתאם לתקנות משרד הבריאות בדבר תנאים תברואתיים לייצור מזון (קובץ תקנות 5454 ל' בסיון 01/07/92) ו/או כל תקנה אחרת הבאה במקומם, המתייחסות להובלת המזון ואומרות, בין היתר כדקלמן:

- (1) מזון חם – בטמפרטורה פנימית של 70 מעלות צלזיוס.
- (2) מזון קר – בטמפרטורה פנימית שלא תעלה על 5 מעלות צלזיוס.

ב. המזון יוחזק במיכל מבודד בעל מכסה הנסגר היטב ויובל בתוך רכב סגור המונע זיהום המזון.

9. תקופת ההתקשרות:

א. ההתקשרות על פי חוזה זה הינה ל-12 חודש, מיום _____ עד ליום _____ (כולל) ועל פי צו תחילת עבודה חתום כדן ע"י מורשי החתימה.

ב. המועצה רשאית בהתאם לשיקול דעתה להאריך את החוזה ב-2 תקופות נוספות של 12 חודשים או פחות מכך כ"א, ובלבד שסך כל תקופות הארכה לא יעלה על שנתיים.

ג. קיבל הקבלן הודעה על מימוש האופציה לתקופה מלאה או חלקית חייב הוא לספק למועצה את מלוא השירות ללא כל שינוי בתנאים.

10. סיום ההסכם:

א. המועצה רשאית בכל עת ולפי שיקול דעתה הבלעדי, להפסיק את ההתקשרות על פי הסכם זה, בהודעה מוקדמת של 30 יום בכתב לקבלן, כמפורט בהסכם ולקבלן לא תהיינה כל תביעות ו/או טענות, כספיות או אחרות, למעט זכותו לקבלת התמורה המגיעה לו כמפורט להלן בהסכם זה בגין המנות אותן סיפק בפועל עד למועד סיום ההתקשרות.

ב. למרות האמור לעיל, אם הקבלן לא מילא אחת או יותר מהתחייבויותיו על פי מסמכי המכרז / ההסכם, המועצה תהא רשאית להפסיק את ההתקשרות לאלתר, וללא הודעה מראש לקבלן. יובהר, כי למועצה שמורה הזכות, לשיקול דעתה הבלעדי, אם להקציב זמן מוגדר לתיקון ההפרה.

ג. מבלי לגרוע מהזכויות המוקנות למועצה על פי הסכם זה ו/או על פי כל דין, המועצה רשאית לבטל את ההסכם בהודעה בכתב ובאופן מיידי, בכל אחד מהמקרים הבאים:

- (1) הוטל עיקול זמני או קבוע או נעשתה פעולה כלשהי של הוצאה לפועל לגבי נכסי הספק, כולם או חלקם, והעיקול או הפעולה האמורה לא הופסקו או הוסרו לחלוטין תוך 15 יום ממועד הטלתם.

- (2) ניתן נגד הספק צו כינוס נכסים לגבי נכסיו, כולם או חלקם או הוגשה על ידו החלטה על פירוק מרצון או שהוגשה נגדו בקשה לפירוק או ניתן נגדו צו פירוק או שהגיע לפשרה או הסדר עם נושיו, כולם או חלקם או שהוא פנה לנושיו לקבל ארכה או פשרה למען הסדר איתם על פי סעיף 233 לפקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ב – 1982 ו/או על פי חוק העמותות, התש"ס – 1980 ו/או כל הוראה הנובעת ממנו לרבות הפעלת סמכויותיו של רשם העמותות.
- (3) הוכח להנחת דעתה של המועצה כי הספק הסתלק מביצוע התחייבויותיו ע"פ הסכם זה.
- (4) הוכח להנחת דעתה של המועצה כי הספק או אדם אחר מטעמה נתן או הציע שוחד, מענק, דורון או טובת הנאה כלשהי בקשר עם הסכם זה או ביצועו.
- (5) הוכח להנחת דעתה של המועצה כי הצהרה כלשהי של הספק שניתנה בקשר עם הסכם זה אינה נכונה או הספק לא גילה עובדה מהותית אשר היה בה כדי להשפיע באופן כלשהו על ההתקשרות עמו.
- (6) מי מנושאי המשרה אצל הספק ו/או מעובדיו הורשע בעבירה שיש עמה קלון או עשה מעשה או מחדל כלשהו אשר, לדעת המועצה עשוי לפגוע בשמה של המועצה ו/או באינטרסים שלה.
- ד. קבע נציג המועצה כי ביצוע התחייבויות מהתחייבויותיו של הספק ו/או חלקן אינן לשביעות רצונו, יזהיר את הספק על כך ואם לא יתוקנו הליקויים תוך 30 ימים ממועד מתן אזהרה זו, רשאית המועצה לבטל את החוזה, מבלי לפגוע בכל סעד העומד לה על פי חוזה זה ו/או על פי הדין.
- ה. סיום החוזה ייכנס לתוקף תוך 30 יום מהיום שבו קיבל הספק את ההודעה בדבר הביטול.
- ו. אין באמור בסעיף זה כדי לפגוע בזכותה של המועצה לתבוע מהספק פיצויים בגין הפרה כלשהי של תנאי מתנאי חוזה זה, או על פי כל דין.

11. התמורה:

- א. בתמורה סופית ומוחלטת לאספקת הארוחות יקבל הקבלן מהמועצה סך המתקבל ממכפלת כמות הארוחות שסיפק בפועל, על פי הזמנה / צו התחלת עבודה חתום כדין ע"י מורשי החתימה במועצה, בתמורה הקבועה לכל ארוחה על פי הסכם זה במכפלת אחוז ההנחה / תוספת בשיעור אחיד וקבוע של _____ ממחירי המועצה המפורטים במסמך ו' למכרז, אותה הציע הקבלן במסמך ג' למכרז.
- ב. מבוטל.
- ג. בתום כל חודש ועד ל – 5 לחודש העוקב, יגיש הקבלן חשבון למנהל ובו יפרט את מספר הארוחות שסיפק בפועל בחודש שעבר.
- ד. החשבון כפי שאושר ע"י המנהל, ישולם תוך 60 יום מיום אישורו ע"י מנהל האגף הרלוונטי.
- ה. מע"מ כשיעורו בכל עת, ישולם לעוסק מורשה בלבד כנגד חשבונית מס כדין. במידה והמציע הוא מלכ"ר לא יתווסף מע"מ למחיר הארוחה.

12. ערבות ביצוע

- א. להבטחת מילוי כל התחייבויות הקבלן ימציא הקבלן ערבות בנקאית בלתי מותנית צמודת מדד בסכום של 30,000 ₪, בנוסח המצורף כנספח ד'2, כאשר במקרה של הגדלת היקף הארוחות מעת לעת בהתאם להוראות המכרז, יגדיל הזוכה את סכום הערבות, כך שתעמוד בשיעור של 5% מהיקף הארוחות הכולל שיוזמן מעת לעת ע"י המועצה כולל מע"מ. הבקשה לעדכון הערבות תוגדל לפי דרישת הגזבר לפי שיקול דעתו והזוכה יהיה מחוייב לעשות כן, כתנאי לקבלת הזמנה להגדלת הארוחות.
- ב. הערבות תעמוד בתוקפה עד לתום תקופת ההתקשרות + 60 יום נוספים והקבלן יאריכה במידה ויוארך תוקף ההסכם. המועצה תהא רשאית לגבות מתוכה כל סכום, נזק או פיצוי או הוצאות שהקבלן גרם בגין הפרת חוזה זה.
- ג. המועצה רשאית מבלי לגרוע מכל הוראה אחרת לפי חוזה זה – לחלט את סכום הערבות כולו או חלקו, לפי שיקול דעתה הבלעדי לכיסוי כל נזק ו/או בגין הפיצוי המוסכם.

13. איסור המחאת זכויות:

הקבלן אינו רשאי להמחות לאחר את זכויותיו או חובותיו לפי הסכם זה, אלא אם ניתנה הסכמת המועצה לכך בכתב ומראש.

14. קיוז:

כל סכום שהקבלן חייב למועצה ולא ישולם על ידו במועד, תהא המועצה רשאית לקזז מכל סכום שיהיה עליה לשלם לקבלן על פי הסכם זה או על פי הסכמים אחרים ומוסכם כי חל איסור מוחלט על הקבלן לבצע קיוז מול המועצה בשום דרך.

15. אחריות

- א. הספק בלבד יהיה אחראי בלעדית לכל אובדן ו/או נזק לגוף ו/או לרכוש אשר יגרם לכל אדם בקשר לאספקת המזון ו/או הארוחות כמפורט בהסכם, לרבות נזקים הנגרמים עקב הרעלה מכל סוג שהוא או קיום חומר זר או מזיק במאכל ו/או במשקה, ו/או מוצרים אחרים המסופקים על ידו ולרבות מוצרים שיצאו משליטתו הישירה והבלעדית.
- ב. הספק בלבד יהיה אחראי לכל נזק לגוף ו/או לרכוש של עובדיו וכל הפועל מטעמו והוא פוטר בזאת את המועצה מכל אחריות לגבי עובדיו, וכל הפועל מטעמו.
- ג. הספק יהיה אחראי לכל אובדן, נזק או קלקול לציד מכל סוג ותאור הנמצא בשימוש בקשר עם ביצוע השירותים לרבות לרכביו.
- ד. הספק פוטר את המועצה ו/או עובדיה ו/או כל מי מטעמה מנזקים שהם באחריותו על פי הסכם זה ועל פי כל דין. הספק מתחייב לשפות ו/או לפצות את המועצה לרבות הוצאות ושכר טרחת עו"ד בגין כל תביעה שתוגש נגד המועצה עקב נזק כאמור. המועצה תודיע לספק על כל תביעה כנ"ל ותאפשר לו להתגונן בפניה על חשבונו.
- ה. המועצה רשאית לקזז מן התשלומים אשר נותן השירות זכאי להם מכוח הסכם זה ו/או מכל סיבה אחרת, סכומים אשר נתבעים מהמועצה ו/או ממקבלי השירותים על ידי צד שלישי כלשהו בגין מעשה או מחדל שהם באחריות נותן השירות כאמור לעיל ו/או בגין נזקים שנגרמו למועצה ו/או למקבלי השירותים מחמת מעשה או מחדל שהם באחריות נותן השירות כאמור לעיל.

16. ביטוח

- א. מבלי לגרוע מאחריות הספק על פי הסכם זה ו/או על פי כל דין הוראות הביטוח שיחולו על הספק יהיו בהתאם לנספח הביטוח המצ"ב להסכם זה כנספח ד'3.
- ב. הספק יהיה אחראי במלואם לנזקים בלתי מבוטחים אשר האחריות עליהם מוטלת עליו מכוח סעיפי הסכם זה, לרבות נזקים שהם מתחת לגובה ההשתתפות העצמית.
- ג. אין בעריכת הביטוחים כאמור לעיל כדי לגרוע מכל זאת ו/או סעד ו/או תרופה המוקנים למועצה כנגד הספק על פי הסכם ועל פי כל דין, ואין בהם כדי לשחרר את הספק מהתחייבויותיו לפי הסכם זה.
17. סעיפים 7,8,11,12,13,15,16 בהסכם זה, על תנאי סעיפיהם, הינם תנאים יסודיים ועיקריים ומהווים התחייבות יסודית של כל צד בהסכם זה.

18. קנסות

בגין הפרה של הוראה מהוראות הסכם זה לרבות אי אספקת ארוחות במועד או אספקת ארוחות שלא בטיב, באיכות ובכמות המצוינת במכרז ייקנס הזכיין ב-500 ₪ בגין כל מקרה של הפרה.

19. שונות:

1. לא יהיה תוקף לכל התחייבות, מצג, הבטחה, ויתור, ארכה, שינוי או תוספת להסכם ו/או בקשר אליו מצד המועצה אלא אם יינתנו בכתב בחתימת ראש המועצה וגזבר המועצה גם יחד וכן קיבלו את אישור היועץ המשפטי למועצה מראש ובכתב.
2. יחסי הצדדים:
- 2.1 בכל הקשור למערכת היחסים בין הרשות המזמינה לבין הספק יחשב הספק כקבלן עצמאי ולא כעובד והעובדים המועסקים על ידי הספק הינם עובדי הספק בלבד. בכל מקרה בו יקבע אחרת לגבי הספק ו/או מי מעובדיו או בכל מקרה בו תחויב הרשות המזמינה בתשלום כלשהו למי מעובדי הספק, יפצה וישפה הספק את הרשות המזמינה בכל סכום בו היא תחויב כתוצאה מתביעה כאמור וכן בהוצאות המשפט ובשכ"ט עו"ד.
- 2.2 הספק מצהיר ומאשר בזה כי העובדים שיבצעו מטעמו את התחייבויותיו הינם עובדיו בלבד וכי הם יהיו נתונים להוראותיו, פיקוחו והשגחתו המלאים והוא יישא בכל ההוצאות והתשלומים הכרוכים בהעסקתם, לרבות בתשלום הניכויים על פי התנאים המפורטים במכרז ועל פי כל דין, הכרוכים בהעסקתם.
- 2.3 הספק מתחייב למלא, כלפי כל עובדיו את כלל הוראות חוקי העבודה והתקנות על פיהם, הוראות החוק הקיימות כיום וכל הוראת חוק שתחוקק, לרבות חוק שכר מינימום התשמ"ז – 1987, חוק שעות עבודה ומנוחה התשי"א – 1951, חוק דמי מחלה תשל"ו – 1976, חוק חופשה שנתית התשי"א – 1950, חוק עבודת נשים התשי"ד – 1954, חוק שכר שווה לעובדת ולעובד תשכ"ד – 1964, חוק הגנת השכר תשי"ח – 1958, חוק פיצויי פיטורין תשכ"ג – 1983, חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) וחוק ביטוח בריאות ממלכתי התשנ"ד – 1994. הספק יחתום על תצהיר המהווה מסמך ב/8 וחלק בלתי נפרד מהסכם זה.
- 2.4 הספק מתחייב לקיים כלפי העובדים המועסקים על ידו במסגרת חוזה זה את כל ההסכמים הקיבוציים וצווי ההרחבה שיחולו על הספק ועובדיו, ככל שיחולו, במועדים הרלבנטיים לביצוע העבודות.

- 2.5 הספק מתחייב להעביר לנציג הרשות המזמינה, על פי דרישתו, ועל פי שיקול דעתו הבלעדי, דו"ח ובו פירוט שמם של העובדים כן תלושי שכר של כל העובדים המועסקים בביצוע העבודות במסגרת חוזה זה.
- 2.6 הספק מתחייב לקיים כלפי עובדיו את הנחיית החשב הכללי המפורטת בטבלת התוספות הנוספות המשולמות לעובדי קבלן של החשב הכללי באוצר, כפי שתעודכן מעת לעת (להלן: הנחיית החשב הכללי).
- 2.7 בנוסף לאמור לעיל יעביר הספק לחברה המנהלת ולנציג הרשות המזמינה אחת ל-6 חודשים, אישור ר"ח, בדבר עמידתו בכל החובות והתשלומים החלים עליו לפי חוקי העבודה וחוזה זה כלפי העובדים המועסקים במסגרת חוזה זה לפיו לעובדים כאמור, שולם לפחות שכר המינימום הקבוע בחוק וכן כל התשלומים וההפרשות כמתחייב מהוראות חוקי העבודה, צווי ההרחבה וההסכמים הקיבוציים הרלוונטיים לענף.

3. העדר קירבה לעובד הרשות ו/או לחבר המועצה:

- הספק מצהיר בזאת כי:
- א. בין חברי מועצת המועצה אין לו בן זוג, הורה, בן או בת, ואף לא סוכן או שותף.
- ב. אין לו חבר מועצה, קרובו, סוכנו או שותפו, שיש לאחד מהם חלק העולה על עשרה אחוזים בהונו או ברווחיו של התאגיד באמצעותו הגשתי את הצעתי או שאחד מהם מנהל או עובד אחראי בו.
- ג. אין לו בן – זוג, שותף או סוכן העובד ברשות.
- ד. הספק יחתום על תצהיר המהווה מסמך ב'6 וחלק בלתי נפרד מהסכם זה.

4. המועצה כמפעל חיוני:

- 4.1 הספק מצהיר כי ידוע לו כי המועצה מוכרת כ"מפעל חיוני" ו/או כ"מפעל למתן שירותים קיומים" והספק מתחייב בזאת כי במידה ויוכרו ע"י הרשויות המוסמכות אחד המצבים בהתאם להוראות אחד או יותר מחוקים הבאים:
- א. הכרזה על מצב חירום על-ידי השר המוסמך לכך כאמור בתקנות שעת חירום (סמכויות מיוחדות) תשל"ד-1973.
- ב. הכרזה מצב מיוחד בעורף כמשמעותו בסעיף 9 לחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951.
- ג. הכרזה על אירוע כאירוע אסון המוני כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה (נוסח חדש), תשל"א-1971.
- ד. הכרזה על מצב חירום בהתאם להוראות סעיף 38 לחוק יסוד הממשלה. אזי, תחולנה הוראות החוקים הנ"ל ו/או הוראות חוק שירות עבודה בשעת חירום, תשכ"ז-1967 ו/או הוראת כל דין רלבנטי אחר, גם על עובדי ו/או שירותי ו/או כלי הספק המשמשים לצורך ביצוע העבודות נשוא חוזה זה.

- 4.2 הספק יחתום על כתב התחייבות לאספקת שירותים בזמן חירום, בנוסח המצ"ב כנספח ד'5 לחוזה ההתקשרות.

- 4.3 הספק מצהיר כי ידוע לו שהמועצה, תאגיד עירוניים מוסדות של המועצה, יהיו זכאים לקבל שירותים ו/או לרכוש את הטובין מאת הספק ו/או להזמין עבודות מהספק במחירי הקבועים בחוזה ובתנאי החוזה על נספחיו. השירותים והרכישות ו/או העבודות, ככל שיבוצעו, לא יחשבו כחלק מהיקף השירותים ו/או הרכישות ו/או העבודות המפורטות במסמכי המכרז.

5. עובדים:

- הספק מתחייב להעסיק עובדים אזרחי ישראל ו/או עובדים אשר יאושרו על ידי המזמין בכתב, מקצועיים ואחרים, במספר הדרוש לשם ביצוע העבודה תוך המועד הקבוע לכך בחוזה, ובעבודה שלביצועה יש צורך ברישום, רישיון או היתר לפי כל דין, חייב הספק להעסיק רק מי שרשום או בעל רישיון או היתר כאמור. למפקח

מטעם המזמין זכות להורות לקבלן על החלפה או הרחקה של עובד מטעמו ובכל דרג ולקבלן לא תעמוד הזכות לערער על כך.

6. שמירת סודיות

על הקבלן תחול חובת סודיות לגבי כל מידע אשר יגיע לידיעתו בקשר עם ביצוע הסכם זה. הקבלן ימנע מלהעביר לאחר כל מידע כאמור, אלא אם כן קיבל את הסכמת המועצה לכך מראש ובכתב.

7. מובהר בזאת כי חתימת מורשי החתימה על הסכם זה נעשית מתוקף תפקידם ואין חתימתם על ההסכם מטילה עליהם כל חיוב אישי או אחריות אישית ליישום הסכם זה.

8. הסכם זה יכנס לתוקפו במועד חתימתו ע"י אחרון מורשי החתימה של שני הצדדים ובכפוף לצירוף כל האישורים הנדרשים כפי שפורטו בהסכם זה.

9. כתובות הצדדים לצרכי הסכם זה הן:

המועצה: ערעה 30026.

הספק:

כתובת הצדדים לצורכי הסכם זה לרבות המצאת כתבי בית דין הם כמפורט לעיל, כל הודעה שתשלח ע"י אחד הצדדים תחשב כאילו הגיעה לתעודתה בתום 72 שעות מעת המסירה למשלוח בדואר רשום ו/או בתום 24 שעות ממועד שיגורה בפקסימיליה / מייל ואם נמסרה ביד עם המסירה בפועל.

10. אישור תקציבי:

א. נתקיימו בחוזה זה כל התנאים וניתנו כל האישורים הדרושים לפי כל דין.

ב. ההוצאה הכספית לביצוע של חוזה זה מתקצבת מסעיף מס' _____ כתקציב רגיל / מאושרת מתקציב בלתי רגיל מס' _____.

לראיה באו הצדדים על החתום:

מ.מ. ערעה ע"י מורשי החתימה מטעמה: הקבלן ע"י מורשי החתימה מטעמו:

ראש המועצה _____

גזבר המועצה _____

חותמת _____ חותמת _____

אישור עו"ד הספק

אני הח"מ עו"ד _____ של המציע, _____, מאשר בזאת כי ביום _____ התייצבו בפני ה"ה _____, המשמשים כמנהלי _____ (להלן: "הקבלן/המציע") וחתמו בפני על חוזה זה. כמו כן הנני מאשר כי חתימת ה"ה בצירוף חותמת החברה מחייבות את החברה בכל הקשור למכרז 14/2018.

עו"ד _____

אישור יועמ"ש המועצה

אני מאשר/ת את ההסכם בהנחה שהעובדות שנכללו בו נכונות ובכפוף לאישור תקציבי.

תאריך _____

יועמ"ש

נספח ד' 1

כתב ערבות לקיום החוזה

(הערבות תוגש ע"י המציע שזכה במכרז)

בנק: _____
סניף: _____
כתובת: _____
מיקוד: _____

לכבוד
מועצה מקומית ערערה
ערערה

הנדון: ערבות בנקאית מס'

1. אנו ערבים בזה כלפיכם לתשלום כל סכום עד לסכום כולל של 30,000 ₪ (להלן - "סכום הקרן") בתוספת הפרשי הצמדה למדד הנובעים מהצמדת סכום הקרן למדד כמפורט להלן (להלן - "הפרשי הצמדה") המגיע - עשוי להגיע לכם מאת _____ ח.פ. כתובת: _____ (להלן "הנערב") בקשר לקיום ביצוע החוזה על פי מכרז פומבי מס' 33/2025 לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה בערערה, להבטחת מילוי מלא ושלם של כל תנאי ההסכם ע"י הנערב.
2. אנו מתחייבים בזאת לשלם לכם לא יאוחר מ-7 ימים מתאריך התקבל דרישתכם על ידינו לפי כתובתנו המפורטת לעיל, כל סכום או סכומים עד לסכום הקרן בתוספת הפרשי הצמדה מיד עם הגעתה אלינו של דרישתכם הראשונה בכתב, מבלי להטיל עליכם לבסס או לנמק את דרישתכם בתהליך כלשהו או באופן כלשהו, או לדרוש את הכספים כאמור, או איזה מהם, תחילה מאת הנערב, בתביעה משפטית או בכל דרך אחרת, ומבלי לטעון כלפיכם טענת הגנה כלשהי שיכולה לעמוד למציע בקשר לחיוב כלשהו כלפיכן.
3. אתם ביחד או מי מכם רשאים לדרוש מאתנו את תשלומי של הסכום הנ"ל בפעם אחת או במספר דרישות, שכל אחת מהן מתייחסת לחלק מהסכום הנ"ל בלבד, בתנאי שסך כל דרישותיכם ביחד או לחוד לא יעלה על הסך הכולל הנ"ל.
4. בכתב זה "מדד" - משמעו מדד המחירים לצרכן המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ולמחקר כלכלי.
5. הפרשי הצמדה יחושבו כדלקמן: אם יתברר מתוך המדד שפורסם לאחרונה נכון למועד ביצועו של כל תשלום בפועל עפ"י כתב זה (להלן - "המדד החדש") כי המדד החדש עלה לעומת המדד בגין חודש יולי 2025 שפורסם ביום 15/08/2025 (להלן - "המדד היסודי") יהיו סכום הקרן והפרשי הצמדה סכום השווה להכפלת המדד החדש בסכום הקרן מחולק במדד היסודי.
6. התחייבותנו עפ"י כתב זה הינה בלתי חוזרת ובלתי תלויה ואינה ניתנת לביטול.
7. ערבות זו תעמוד בתקפה עד ליום _____ (60 יום מתום תקופת החוזה) אלא אם כן, תדרשו את הערכת תוקף הערבות. כל דרישה על פי ערבות זו צריכה להתקבל על ידינו בכתב עד לא יאוחר מהתאריך הנ"ל.
8. ערבות זו אינה ניתנת להעברה או להסבה.

בכבוד רב,

בנק _____

נספח ד'2 – ביטוח

1. מבלי לגרוע מאחריות הקבלן על פי הסכם זה או על פי כל דין, על הקבלן לערוך ולקיים, על חשבונו, למשך כל תקופת ההסכם (ולעניין ביטוח חבות מוצר, למשך 3 שנים נוספות), את הביטוחים המפורטים באישור עריכת הביטוח המצורף להסכם זה כנספח ד'4, והמהווה חלק בלתי נפרד ממנו (להלן: "**ביטוחי נותנת השירות**" ו"**אישור עריכת הביטוח**"), לפי העניין), אצל חברת ביטוח מורשית כדין בישראל ובעלת מוניטין.
2. ללא צורך בכל דרישה מצד המועצה, על הקבלן להמציא לידי המועצה, לפני תחילת מתן השירותים נשוא הסכם זה וכתנאי מוקדם להתקשרות או לכל תשלום על חשבון התמורה, את אישור עריכת הביטוח, כשהוא חתום בידי מבטחיו. כמו כן, מיד בתום תקופת הביטוח, על הקבלן להמציא לידי המועצה אישור עריכת ביטוח מעודכן בגין חידוש תוקף ביטוחי הקבלן לתקופת ביטוח נוספת, ומידי תקופת ביטוח, כל עוד הסכם זה בתוקף ו/או לתקופה מאוחרת יותר כמפורט בסעיף 1 לעיל.
3. מובהר כי גבולות האחריות הנדרשים במסגרת ביטוחי הקבלן כמפורט באישור עריכת הביטוח הינם בבחינת דרישה מזערית המוטלת על הקבלן, שאין בה כדי לגרוע מכל התחייבות של הקבלן לפי ההסכם ו/או על פי כל דין ואין בה כדי לשחרר את הקבלן ממלוא החבות על פי הסכם זה ו/או על פי דין, ולקבלן לא תהיה כל טענה כלפי המועצה או מי מטעם המועצה בכל הקשור לגבולות האחריות כאמור.
4. למועצה תהא הזכות, אך לא החובה, לבדוק את אישור עריכת הביטוחים שיומצא על ידי הקבלן כאמור לעיל, ועל הקבלן לבצע כל שינוי, תיקון, התאמה או הרחבה שיידרשו על מנת להתאים את הביטוחים נושא האישור להתחייבויות הקבלן על פי הסכם זה.
5. מוצהר ומוסכם כי זכויות המועצה לעריכת הבדיקה ולדרישת השינויים כמפורט לעיל אינן מטילות על המועצה או על מי מטעם המועצה כל חובה או כל אחריות שהיא לגבי הביטוחים נושא אישור עריכת הביטוחים, טיבם, היקפם, ותוקפם, או לגבי העדרם, ואין בהן כדי לגרוע מכל חובה שהיא המוטלת על הקבלן על פי הסכם זה או על פי כל דין, וזאת בין אם דרשו עריכת שינויים כמפורט לעיל ובין אם לאו, בין אם בדקו את אישור עריכת הביטוחים ובין אם לאו.
6. הקבלן פוטר את המועצה ואת הבאים מטעם המועצה מאחריות לכל אובדן או נזק לרכוש או ציוד כלשהו המובא על ידי הקבלן או מי מטעם הקבלן לחצרי המועצה או המשמש את הקבלן לצורך מתן השירותים, ולא תהיה לקבלן כל טענה, דרישה או תביעה כלפי הנזכרים לעיל בגין אובדן ו/או נזק כאמור. פטור כאמור לא יחול כלפי מי שגרם לנזק בזדון.
7. בכל ביטוח רכוש נוסף או משלים שייערך על ידי הקבלן ייכלל סעיף בדבר ויתור המבטחים על זכות התחלוף כלפי המועצה וכלפי הבאים מטעם המועצה; הוויתור על זכות התחלוף כאמור לא יחול לטובת אדם שגרם לנזק בזדון.
8. מבלי לגרוע מכל הוראה מהוראות הסכם זה לעניין הסבת ההסכם, ובמקרה בו השירותים נשוא הסכם זה או חלק מהם יינתנו על ידי קבלני משנה מטעם נותנת השירות, על קבלן לדאוג כי בידי קבלני המשנה פוליסות ביטוח נאותות בהתאם לאופי והיקף ההתקשרות. לחלופין, לקבלן נתונה הרשות לכלול את קבלני המשנה בשם המבוטח מסגרת הביטוחים הנערכים על ידי הקבלן כמפורט באישור עריכת ביטוחי נותנת השירות.
9. למען הסר ספק מובהר בזאת כי על הקבלן מוטלת האחריות כלפי המועצה ביחס לשירותים במלואם לרבות שירותים שניתנו או אמורים היו להינתן על ידי קבלני משנה ועל הקבלן תחול האחריות לשפות את המועצה בגין כל אובדן או נזק שייגרם, במישרין או בעקיפין,

עקב שירותים שניתנו או אמורים היו להינתן על ידי קבלני המשנה, אם ייגרם, בין אם אובדן או נזק כאמור מכוסה במי מהפוליסות דלעיל ובין אם לאו.

נספח ד' 3- אישור עריכת הביטוח

נספח א'			
אישור קיום ביטוחים		תאריך הנפקת האישור)DD/MM/YYYY(	
אישור ביטוח זה מהווה אסמכתא לכך שלמבוטח ישנה פוליסת ביטוח בתוקף, בהתאם למידע המפורט בה. המידע המפורט באישור זה אינו כולל את כל תנאי הפוליסה וחריגיה. יחד עם זאת, במקרה של סתירה בין התנאים שמפורטים באישור זה לבין התנאים הקבועים בפוליסת הביטוח יגבר האמור בפוליסת הביטוח למעט במקרה שבו תנאי באישור זה מיטיב עם מבקש האישור.			
מבקש האישור*	המבוטח	אופי העסקה*	מעמד מבקש האישור*
שם מ.מ.ערערה ת.ז./ח.פ. 500206370 מען ערערה 3002600	שם ת.ז./ח.פ. מען	☐ נדל"ן ☐ שירותים ☐ אספקת מוצרים ☐ אחר: _____ מכרז לאספקת ארוחות למוסדות חינוך ורווחה	☐ משכיר ☐ שוכר ☐ זכיון ☐ קבלני משנה ☐ מזמין שירותים ☐ מזמין מוצרים ☐ אחר: _____

כיסויים								
סוג הביטוח	מספר הפוליסה	נוסח ומהדורת הפוליסה	תאריך תחילה	תאריך סיום	גבול אחריות /סכום ביטוח	השתתפות עצמית	מטבע	כיסויים נוספים בתוקף וביטול חריגים יש לציין קוד כיסוי בהתאם לרשימה הסגורה המנויה בנספח ד' כפי שמפורסם על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון
רכוש								
צד ג' צד צד ג'					2,000,000		₪	302,304,307,309,315,318,322,328
אחריות מעבידים					10,000,000		₪	309,319,328
אחריות המוצר					1,000,000		₪	302,309,321,328,332

								אחריות מקצועית
								אחר

פירוט השירותים (בכפוף, לשירותים המפורטים בהסכם בין המבוטח למבקש האישור, יש לציין את קוד השירות מתוך הרשימה <u>הסגורה</u> המפורטת בנספח ג' כפי שמפורסם על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון*):

ביטול/שינוי הפוליסה*
שינוי לרעת מבקש האישור או ביטול של פוליסת ביטוח, לא ייכנס לתוקף אלא __ יום לאחר משלוח הודעה למבקש האישור בדבר השינוי או הביטול.

חתימת האישור
המבטח:

*** באישור ביטוח כללי ואישור על הסכמה לעריכת ביטוח ניתן**
לסמן שדות אלה כשדות שאינם בתוקף.

**** באישור על הסכמה לעריכת ביטוח ניתן להוסיף את**
הכיתוב: "אישור זה מהווה הסכמה לעריכת ביטוח בלבד"

מסמך ד' 3
פרטי חשבון בנק של המציע

לכבוד
מחלקת גזברות
מועצה מקומית ערעה

ג.א.נ.,

שם החברה/שותפות/עסק ביצוע תשלום :

ישוב _____, מיקוד _____, טלפון _____, פקסימיליה _____

מס' עוסק מורשה/תעודת זהות : _____

פרטי הבנק להעברת תשלומים :

שם הבנק _____ מס' סניף _____

כתובת הבנק _____

מס' ח-ן בבנק _____

הננו מתחייבים בזה, שבמידה ויופקדו בטעות כספים בחשבוננו באמצעות ההעברה הבנקאית, להחזירם על ידינו לגזברות מועצה מקומית ערעה ללא שיהוי.

_____ חתימה + חותמת

אישור עו"ד/רו"ח

אני עו"ד/רו"ח _____ מ.ר. _____ מ- _____ מאשר/ת כי

חתימת המציע לעיל הינה חתימתו המחייבת של המציע על פי כל דין.

_____ עו"ד/רו"ח

_____ תאריך

מסמך ד' 4
התחייבות לאספקת שירותים בזמן חירום

תאריך _____

לכבוד
מועצה מקומית ערערה

שלום רב,

כתב התחייבות לאספקת שירותים בזמן חירום

הואיל ואנו מספקים לכם עבודות ו/או שירותים ל אספקת ארוחות למוסדות חינוך וציבור בערערה (להלן: "השירותים"), בהתאם לחוזה מיום _____ עליו חתמנו איתכם (להלן: "החוזה") במסגרת מכרז 00/2024 ;

והואיל והמועצה מוכרת כ"מפעל חיוני" ו/או כ"מפעל למתן שירותים קיומים" והשירותים נדרשים למועצה בתקופות שבהן יוכרז מצב חירום ;

לפיכך אנו מצהירים, מאשרים ומתחייבים כלפיכם כדלקמן:

- אנו מודעים לחיוניות ולחשיבות המשך מתן השירותים למועצה, באופן רציף ושוטף, גם בתקופות שבהן יוכרז מצב חירום.
- אנו מתחייבים לספק למועצה את מלוא השירותים נשוא החוזה, באופן רצוף ושוטף, ולקיים את כל יתר התחייבויותינו על פי החוזה, במלוא היקפם, גם בתקופות שבהן יוכרז מצב חירום, לרבות בימים ושעות חריגים, שבהם תידרש על ידכם אספקת השירותים.
- אנו מתחייבים למלא את התחייבויותינו לעיל, בעבור התמורה המוסכמת בחוזה, ללא תוספת כלשהי לתמורה האמורה.
- התחייבותנו שבכתב זה מהווה חלק מהותי ובלתי נפרד מהחוזה והפרתה תחשב להפרה יסודית של החוזה, המקנה לכם את כל הזכויות והסעדים הקבועים בחוזה ועל פי כל דין.

שם החותם מטעם הספק	טלפון	כתובת הספק	שם הספק
--------------------	-------	------------	---------

תאריך : _____

חתימה + חותמת

מסמך ה'
רשימת המוסדות, מפרט ותפריט הארוחות

רשימת המוסדות וכמות המנות הינה לצרכי הערכה בלבד.

בית ספר אלמנאר	100	5 פעמים בשבוע
מועדון קשישים ערערה	35	3 פעמים בשבוע
מועדון קשישים עארה	33	3 פעמים בשבוע

הערות:

1. הכמויות לעיל הינן לצרכי הערכה בלבד, כמות המנות המדויקת תימסר לזוכה ב"צו התחלת עבודה" / "הזמנה", לאחר חתימת החוזה.
2. בכל מהלך תקופת ההתקשרות, למועצה שמורה הזכות לבצע מעת לעת שינויים בכמויות ו/או להוסיף / לגרוע מוסדות על פי שיקוליה וצרכיה, כפוף לסכום המסגרת של המכרז.
3. הגדלה של כמות המנות מחייבת הזמנה חתומה ע"י מורשי החתימה במועצה (ראש המועצה וגזבר המועצה).
4. הקטנת היקף המנות, תעשה בהודעה מראש ע"י מנהל המוסד או כל גורם עירוני רלוונטי.
5. לא יסופקו מנות בימי חופשה במוסדות. עם זאת מובהר, כי ימי החופשה משתנים בין מוסד למוסד, על הספק לקבל עם תחילת ההתקשרות את לוח החופשות של כל מוסד ולהתאים לפיו את האספקה.
6. במוסדות בהם מתקיימת פעילות בחופשות (כגון: חופשת אביב, חורף וקיץ וכו') יש לספק להם מנות באופן סדיר גם בימים אלו.

מפרט ותפריט הארוחות

מחירי הארוחות כולל:

1. ארוחה חמה לכל סועד, הכוללת מנה בשרית, פחמימה, ירק מבושל וירקות לסלט, בהגשה עצמית (בתפזורת), בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד חינוך וארוחות חיים שמצורף למכרז. המנות יהיו מגוונות לפי תפריט משרד חינוך וכוללות כל מרכיבי המזון לפי טבלאות החוזר.
2. המנות יוגשו בתפזורת, יחד עם זאת המועצה רשאית להזמין עד 100 מנות ביום בחמגשיות אישיות ללא תוספת מחיר.
3. גודל המנות לא יפחת מהכמות המצוינת בטבלת גודל המנות המפורט בהמשך המפרט.
4. פירות מגוונים בהתאם לעונה .
5. כמות הלחם לא תפחת מכמות המנות.
6. אחת לשבוע- יש לספק למוסדות קשישים ממרח שוקולד או ריבה או חומוס, לפי בחירת המוסד, בכמות מתאימה לפי מס' הסועדים.
7. אחת לשבוע- יש לספק לכל אחד מהמוסדות בקבוק קטשופ.
8. אספקת הארוחות תעשה בכלי מיוחד המאפשר שמירת חום של המזון, לפי כל התקנים המתחייבים.
9. מנה מעובדת תסופק לא יותר מפעם אחת בשבועיים.
10. שעות אספקת המנות, בין 11:00 עד 13:00, בחלוקה לפי האופן הבא :
 - אספקה לקשישים - 11:30-12:30
 - אספקה לבית ספר – משעה 12:00 עד 13:00.

גודל המנות

כמות המזון בכל הארוחות, על פי התפריט לעיל, תהיה כמפורט להלן:

גודל מנה להגשה לפי גילאים				פרטי מזון	מרכיבי הארוחה
מבוגרים (מכיתה ט' ומעלה)	כיתות ז'-ט'	כיתות א'-ו'	גן		
150	120	100	80	חזה הודו/חזה עוף / פרגית/שניצל/ נתח בשר שלם	מנה עשירת חלבון (בגרם)
150	120	165	80	כרעיים עוף (ללא עור ועצמות)	
150	120	100	80	קציצות/המבורגר/ קבב	
200	160	120	80	שניצל עוף	
200	160	120	80	דג ללא עצמות (פילה) אצבעות דג	
1 1/2 כוסות	1 כוס	1 כוס	1/2 כוס	אורז/ חיטה / גריסים /בורגול / קוסקוס / פתיתים / מקרוני / ספגטי / תפוז"א / תירס	דגנים ומוצרי מאפה (בכוס של 240 מ"ל)
3/4 כוס	1/2 כוס	1/2 כוס	חצי כוס	ירקות מבושלים או מאודים	ירקות (בכוס של 240 מ"ל)
150 גרם	150 גרם	150 גרם	130 גרם	ירקות חיים	
כוס אחת	כוס אחת	כוס אחת	חצי יחדה	פרי העונה	פרי העונה (בגרם)
120 גרם	120 גרם	100 גרם	80גרם	קטניות מבושלות, שעועית יבשה, עדשים, אפונה, חומוס	מנה צמחונית

מסמך ו'
מחירון

הערה	מחיר מקסימאלי לארוחה לפני מע"מ	מוסד	
המחיר לארוחה כולל בנוסף לחם וממרח / וכן כל התוספות הנדרשות, כמפורט בתפריט מסמך ה' לעיל, ללא תמורה נוספת.	16.00 ₪	בי"ס אלמנאר	1.
	21.00 ₪	מנות ללא גלוטן (אריזה אישית)	3.
	16.00 ₪	מסגרות אחרות	4.

מסמך ז' חוזר מנכ"ל משרד החינוך ארוחות חיים במוסדות החינוך ונספחיו

1. המשנה החינוכית

המסגרת החינוכית היא מסגרת טובה ומתאימה להקניית חינוך והרגלים בתחום התזונה. במסגרת זו ייחשפו התלמידים לנושא מבחינה לימודית, והמסגרת החינוכית תחזק הרגלי אכילה בריאים, המבוססים על בחירה נכונה ועל שימוש בהמלצות מוסמכות. דפוסי אכילה נכונים בגיל הילדות ובתקופת ההתבגרות מקדמים בריאות מיטבית, גדילה תקינה והתפתחות אינטלקטואלית רציפה ומסייעים במניעת בעיות בריאות כגון מחסור בברזל ובסידן, אנמיה, עודף משקל, השמנה והפרעות אכילה. לטווח הארוך תזונה מגוונת ומותאמת מונעת תחלואה כגון מחלות לב וכלי דם, סוכרת, סרטן ועוד. היום התרחב הידע על הקשר בין תזונה בריאה לבין מיצוי הפוטנציאל הגנטי, הבריאותי, הקוגניטיבי והחברתי של הילדים, והדגש הוא על קידום תזונה נאותה ועל מניעת מחלות כרוניות (למשל: עודף משקל, השמנה, עששת שיניים ועוד). נמצא כי תזונה המכילה מזון בעל ערך תזונתי נמוך כמו המזון המהיר עלולה לגרום לחסרים תזונתיים, לקשיים בריכוז ולעלייה במשקל. לעומת זאת מזון מגוון, מאוזן, עשיר בסיבים תזונתיים ודל בשומן, בסוכר ובמלח, ירקות ופירות, קטניות, דגנים מלאים ואגוזים (מגיל 5) – כל אלה מוסיפים בריאות, תורמים לאיכות חיים טובה יותר וליכולת הריכוז של הילדים. הדבר נכון ביתר שאת בהפעלת ארוחת בוקר משותפת בגן המהווה הזדמנות לעיצוב הרגלי האכילה של הילדים, הרגלים שילוו את הילדים למשך כל ימי חייהם, ישפיעו על עתידם ועל בריאותם.

המזון והשתייה הניתנים בהזנה או המוצעים במכונות למכר מזון בקפיטריות, בקיוסקים ובמזנונים משמשים ארוחות במשך השעות במסגרת החינוכית; לפיכך יש חשיבות להרכבם.

2. דגשים חינוכיים

לארוחה במסגרת החינוכית יש היבטים חינוכיים-חברתיים. בגיל הרך הילד לומד לזהות את צרכיו ומפתח טעם אישי במזון. תהליך זה מושפע מאיכות המזון שהוא צורך, מכמותו ומדרך הגשתו. רצוי שהצוות החינוכי (המורה בביה"ס, הגננת והסייעת בגן) ישתדל לאכול עם הילדים. לארוחה משותפת, עם מבוגר המשמש דוגמה אישית ודגם לחיקוי, יש חשיבות רבה בהעברת המסר החינוכי ובהפנמתו על-ידי התלמידים.

עקרון הבחירה הנכונה הוא ערך בסיסי בבניית התפריט היומי. על התלמיד לבחור את מזונו על-פי צרכיו, העדפותיו וטעמו האישי מתוך היצע של מזון מומלץ ובריא, על-פי ההנחיות התזונתיות המקצועיות של הגורמים המוסמכים. עקרונות נוספים לבניית התפריט: הכרת מקורות המזון, השתתפות בחוויות גידול ירקות ופירות והתייחסות לשאריות מזון, לאשפה ולקיימות.

בפעילות חינוכית או חברתית המשלבת הבאת מזון, אספקת מזון או הכנתו יש לאפשר לתלמידים בעלי צרכים תזונתיים מיוחדים להיות שותפים ללא הגבלה. ארוחה משותפת בגן הילדים באפשרותה לקדם שוויון הזדמנויות לכל ילד. תזונה הכוללת את כל המזונות השלמים הבריאים המכילים את כל הרכיבים התזונתיים הדרושים לגדילת הילדים התפתחותם הפיזית, החברתית והקוגניטיבית, מעניקה חינוך תזונתי וגיוון לבריאות נכונה, ועשויה למנוע אלרגיה למזון.

באחריות ספק המזון לספק לתלמידים מזון איכותי, העונה על צורכיהם התזונתיים והבריאותיים, ולאפשר להם לקבל או לרכוש במחיר סביר ומפוקח מזון נאות מבחינת הכמות, הגיון והאיזון.

לרשות בתי הספר וגני הילדים עומדות תוכניות שונות בתחום התזונה שאפשר להיעזר בהן כבסיס לתהליך הלמידה וכדרך להטמעתו.

3. ההתארגנות להזנה

הקמתו של מערך ההזנה והפעלתו מחייבות התארגנות של כל השותפים בעשייה החינוכית, כמפורט להלן:

3.1. משרד החינוך

א. במוסדות שההזנה מאורגנת או מתקצבת בהם על-ידי המשרד (על-פי חוק ארוחה יומית והחלטות ממשלה או החלטת הנהלת המשרד) הדבר נעשה באמצעות התקשרות של המשרד במכרז עם גורם המפעיל מינהלת הזנה עבור המשרד בהתאם לתנאי המכרז, ובין היתר התקשר עם ספקים של שירותי הזנה כדי שיספקו את ההזנה הנדרשת על-פי הכללים הנדרשים למוסדות החינוך. המכרז של המשרד מגדיר את עקרונות ההפעלה של מערך ההזנה, כמו גם את המכרזים שמינהלת ההזנה מפרסמת לשם התקשרות עם ספקי שירותי ההזנה. קביעת היקף הפעילות של הספקים ושיבוצם ברשויות ובמוסדות החינוך נעשים על-ידי המשרד.

ב. רשויות החינוך המקומיות ומוסדות החינוך יקבלו הודעה בדבר היקף זכאותם ופרטי הקשר של הספקים אשר נבחרו לספק את שירותי ההזנה באזורם. על הרשות לוודא שנתוני מצבת התלמידים שבידיה מעודכנת לצורך התאמת מספר המנות למספר התלמידים.

ג. התפריט החודשי נקבע על-ידי דיאטנית או תזונאית לקראת סוף החודש, עבור החודש העוקב. זאת בהסתמך על המלצות משרד הבריאות ותוך הקפדה על שיקולים תזונתיים, תברואתיים וארגוניים והקפדה על תפריט מגוון המכיל מנה עשירה בחלבון, בדגנים, בירקות ובפירות.

ד. לצוות החינוכי משקל מכריע בתיווך המזון הבריא לתלמידים ובשיתוף התלמידים בכל הקשור להתאמת התפריט לטעמים ולמשימות החלוקה של אריזות המזון.

ה. במקרה של תקלה בהגעת המזון למוסד החינוכי, או במקרה של מזון החשוד כמקולקל, **על המוסד החינוכי ליידע מיידית את המנחה או התזונאית האחראים עליו מטעם מינהלת תוכנית ההזנה או כל נציג אחר של התוכנית. אין להגיש מזון החשוד כמקולקל.**

ו. הווטרינר הרשותי רשאי לבדוק את המזון המוגש במוסד החינוכי. במקרה של בעיה באיכות המזון על הווטרינר להודיע על כך מיידית לנציג מינהלת ההזנה באזור כדי לאפשר הגשת מנות חלופיות והמשך הטיפול בבעיה בשיתוף עם ספק המזון.

ז. בכל מקרה של ילדים הסובלים מאלרגיה מסכנת חיים על ההורים להמציא אישור מרופא אלרגולוג. על סמך האישור הרפואי יוחלט על המשך ההזנה. אם לא קיימת מנה העונה על הצרכים, על ההורים לדאוג לצייד את הילד בארוחה מהבית.

3.2. הרשות המקומית

א. לקראת פתיחת שנת הלימודים ישלחו אגף או מחלקת החינוך ברשות המקומית או הבעלות על המוסד החינוכי חוזר להנהלות של מוסדות החינוך בתחום הרשות שנושאו "ארוחות חיים במוסדות החינוך – הזנה והסעדה". החוזר ישמש לתזכורת, לרענון ולהדגשת חשיבותו של הנושא לתפקודו התקין של הילד, לבריאותו, להתנהגותו וליכולת הלמידה שלו. החוזר יכול הנחיות בתחומים האלה:

- החינוך התזונתי
- הנחיות לתפריט מאוזן ובריא כמפורט בחוזר זה
- הסדרי ההזנה במוסד החינוכי – ההיערכות לארגון תקין ולשיתוף הפעולה בין ההורים לרשות המקומית, בתיאום עם הנהלת המוסד החינוכי.
- כללי ההתנהלות עם ספק שירותי ההזנה לצורך קבלת שירותי ההזנה כנדרש
- תזכורת לחוקים, לתקנות ולהנחיות בנושא ההזנה

• הנחיות הוטרנר הרשותי

ב.אגף או מחלקת החינוך ידווחו בתחילת שנת לימודים לוטרנר הרשותי או לממונה על התברואה ברשות באילו מוסדות תתקיים הזנה כדי לאפשר פיקוח תברואתי נאות.

3.3. הנהלת המוסד החינוכי

א.על מנהל המוסד החינוכי ליידע את ההורים על אפשרויות אספקת המזון – הזנה מאורגנת או הבאת אוכל מהבית – ולפרט את שיעורי ההשתתפות של ההורים במימון ההזנה, אם נדרש מהם מימון.

ב.הנהלת המוסד החינוכי תבהיר להורים כי לא תתאפשר בשום אופן אספקת מזון לתחומי המוסד החינוכי במהלך שעות הלימודים על-ידי כל גורם שהוא, לבד מהספק שעמו מתקיימת התקשרות לצורך ההזנה.

ג.במוסד החינוכי יפעל צוות שיסייע בניהול מערך ההזנה. הצוות אינו כולל עובדי הוראה (אלא אם שעות הפעילות הן על חשבון שעות ההוראה).

4. הפעלת ספק ההזנה

4.1. התקשרות עם הספק שלא במסגרת חוק ארוחה יומית לתלמיד, תוכנית מכוח החלטת הממשלה או תוכנית מכוח החלטת הנהלת משרד החינוך

א.הרשות המקומית או הבעלות של המוסד החינוכי או ההורים יהיו הגורם המתקשר עם אחד מהספקים שייבחרו, בהתאם לכללי ההתקשרות הנדרשים על-פי כל דין.

ב.הרשות המקומית או הבעלות של המוסד החינוכי תקבע את אופן העברת התשלום – מההורים אליה או ישירות לספק.

ג.ההתקשרות עם הספק תהיה לתקופה קצובה ומוסכמת מראש. בהסכם תעוגן זכותם של המוסד החינוכי, הרשות או הבעלות להאריך את ההתקשרות או להפסיקה.

4.2. מחויבויות הספק

על הסכם ההתקשרות להטיל על הספקים מחויבויות לרמת שירות ואיכות גבוהה:

א.על הספק לעמוד בתקנות ל"חוק הפיקוח על איכות המזון ולתזונה נכונה במוסדות חינוך" ובהנחיות בחוזר זה.

ב.על הספק להימנע מהשימוש במזון מעובד, המכיל פוספטים וניטרטים, והחל משנת הלימודים התשע"ח יהיו מותרים להגשה או למכירה רק מוצרים שיאושרו על-ידי משרדי הבריאות והחינוך. כמו כן על הספק להימנע מטיגון המזון ולספק מזון מבושל, אפוי בתנור או מוכן בגריל.

ג.הספק יספק מזון כשר ויציג תעודת כשרות מגורם מוסמך על-פי "חוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג-1983" שתיבדק על-ידי הרשות המקומית או על-ידי הגורם המתקשר עם הספק. ספק המספק מזון למגזר הלא-יהודי בלבד יכול לפנות בבקשה להחריגו מחיוב זה. הספק יתחייב להמציא עותק של תעודת הכשרות גם להנהלת המוסד החינוכי.

ד.הספק נדרש להיערך לשינויים בתפריט לרגל אירועים מיוחדים, כגון: טיולים ופעולות חוץ-מוסדיות או כל פעילות שאינה סדירה בהתאם לתוכנית הפעילות של המוסד החינוכי, בתנאי שיקבל הודעה על כך מהנהלת המוסד החינוכי בזמן סביר מראש.

ה.צרכים תזונתיים רפואיים

1)בהתאם להזמנת אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק יכין הספק מנות אישיות מותאמות לתלמידים בעלי צרכים רפואיים תזונתיים על-פי המידע שיימסר לאחראי על ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק על-ידי ההורים ובאחריותם.

2)הספק יכין מנות אלה בהתאם לתנאים שיפורטו בתקנות לעניין זה.

ו.אם קיימים במוסד החינוכי תלמידים הבוחרים לקבל תזונה צמחונית, על הספק – בתיאום עם אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק ועם ההורים – לנסות ולהתאים לתלמיד מנה צמחונית. יודגש כי הרכב המנה החלופית חייב להיעשות עם דיאטנית, או לקבל אישור של דיאטנית, ובנוסף לקבל את אישור ההורים מראש ובכתב, תוך הבהרה שהאחריות בעניין זה חלה עליהם.

ז. מרגע יציאת המזון ממערך הייצור של קבלן המזון ועד לארוחה לא יעברו למעלה מ-4 שעות, ובפרק זמן זה יישמר המזון בתנאי תברואה וטמפרטורה מתאימים.

5. התפריט

5.1. כללי

א. הרכב התפריט שייבחר ייקבע לפי התקנות לחוק ולפי הפירוט בחוזר זה. אפשר להתייעץ בנוסף עם דיאטנית מוסמכת להרכבת התפריט המקומי, והוא חייב לעמוד בכל ההנחיות.
ב. התפריט יהיה מגוון, ולא יכלול מזון מעובד, המכיל פוספטים וניטרטים, והחל משנת הלימודים התשע"ח יהיו מותרים להגשה או למכירה רק מוצרים שיאושרו על-ידי משרדי הבריאות והחינוך. כמו כן לא יכלול התפריט מזון מטוגן, חטיפים, ממתקים ושתייה ממותקת.

ג. התפריט יפורסם מראש ויובא לידיעת ההורים והתלמידים.
ד. יש להעדיף הגשה בתפזורת, באופן שכל הילדים יוכלו ליהנות מארוחה חמה ומותאמת תוך אפשרות בחירה מתוך המזון המוגש.
ה. מומלץ – אך לא חובה – שעובדי ההוראה יאכלו גם הם עם התלמידים ובכך ישמשו להם דוגמה אישית.
ו. השמן המומלץ לבישול ולתוספת לסלט הוא שמן קנולה או זית. יש להעדיף את השימוש בשמן לתיבול ולהימנע משימוש בתחליפים כמו רטבים מוכנים, מיונז, חמאה ומרגרינה.
ז. ספק המזון יהיה בעל רישיון יצרן ובעל אישורים נוספים, אם ידרשו, כמפורט בתקנות לעניין זה.

5.2. עקרונות מנחים בתכנון ובבנייה של תפריט שבועי

א. יש להציע פריטי מזון שונים מתוך מרכיבי הארוחה במהלך השבוע (לדוגמה: ממרכיב הדגנים תוגש בארוחת הבוקר ביום ראשון לחמנייה מדגן מלא, ביום שני יוגש לחם מלא, ביום שלישי תוגש פיתה מחיטה מלאה וכדומה).
ב. לצורך הגיוון יש להימנע מהגשת מזון מסוים ביום קבוע בשבוע (לדוגמה: אין להגיש בכל יום שלישי קוסקוס עם ירקות).
ג. יש להקפיד על הרכב הארוחה, על תדירות הגשת פריטי המזון ועל גודל המנות כמפורט בטבלאות בהמשך.
ד. יש להקפיד על גיוון בצבעים בכל ארוחה (לדוגמה: מרק אפונה, קציצות דגים, אורז אדום ושעועית צהובה; אפשר להוסיף צבע למזון על-ידי שימוש בעשבי תבלין טריים או בתבלינים כגון עירית, טרגון, שמיר, פפריקה מתוקה, קינמון וכורכום. רצוי להעדיף תבלינים בודדים ולא תערובות המכילות גם מלח בכמויות גדולות).
ה. יש לעשות שימוש במגוון שיטות בישול כמו אידוי, אפייה וצלייה.
ו. אין להגיש מזון מטוגן. עיקרון זה יישמר בתכנון כל ארוחה וכן בבניית התפריט השבועי.
ז. יש להתאים בין המנות בארוחה (לדוגמה, מנה עם רוטב, כגון: קציצות ברוטב עגבניות, תוגש עם תוספת היכולה לספוג את הרוטב כגון: אורז, קוסקוס או פירה).
ח. יש לחתוך את המזון בצורות חיתוך שונות ובאופן שיתאים ליכולת האכילה של התלמידים לפי גילם (קוביות סלט ירקות, עיגולי גזר מבושלים, רצועות חזה עוף או הודו וכדומה).
ט. יש להקפיד על כללי הכשרות.
י. לשתייה יש להגיש מים. אפשר להגיש מים בקנקנים ולהוסיף קרח גרוס, נענע, לימונית, לואיזה או פלחי לימון.
יא. אין להגיש שתייה ממותקת.
יב. יש להימנע מתיבול המנות המוגשות בסוכר, בסילאן, בדבש, בסוגי סירופ ובחומרים אחרים המוספים במהלך הבישול או הכנת המנה.
יג. יש להפחית את השימוש במלח בהדרגה. אין להשתמש במזון עשיר בנתרן, כגון אבקות מרק, חמוצים, פיצוחים מלוחים (אין לתת פיצוחים לילדים מתחת לגיל 5), קטשופ (כולל מנות אישיות) ותערובות לתיבול.
יד. יש להשתמש במנות דלות בשומן מן החי ובחלקי בשר בקר רזה.
טו. יש לתכנן את רכישת המזון באופן שלא יזרקו מנות ויחד עם זאת יספיקו לכל הילדים המעוניינים לאכול.

טז. הרכב התפריטים, התאמת הגיוון במנות עשירות חלבון איכותיות (צמחוניות ובשריות) וחישוב הערכים התזונתיים ייעשו בהתייעצות עם דיאטנית.

5.3. הנחיות תפעוליות של המוסד החינוכי או הרשות לספק

א. מנהל הבטיחות של מוסדות החינוך או קב"ט מוסדות החינוך ברשות המקומית, בתיאום עם מנהל המוסד החינוכי, יקבעו עם ספק ההזנה נהלים קבועים לכניסת כלי הרכב המביאים את המזון וליציאתם. יש להקפיד שתנועת כלי הרכב של הספק לא תסכן את השוהים במוסד החינוכי. ספקי הזנה שאין להם חוזה התקשרות להזנה מרוכזת כאמור בחוזר זה לא יותרו להיכנס למוסדות החינוך.

ב. הארוחות תוגשנה לתלמידים במנות אישיות ארוזות מראש (כגון: בחמגשית), או בצלחות, תוך חלוקה במקום מכלים מרכזיים שבהם הגיע המזון (בתפזורת), ויצורפו אליהן אביזרים נלווים: סכו"ם, כלי הגשה מתאימים, מצעית, מפית קטנה, כפפות חד-פעמיות להגשה ושקיות לאיסוף אשפה כיתתיות.

ג. אם המזון מוגש בתפזורת, יש להקפיד על כללי היגיינה ולהשתמש בכלי הגשה מתאימים ובכפפות חד-פעמיות בעת החלוקה.

ד. המזון יגיע למוסד החינוכי כ-45 דקות לפני הארוחה, כדי שתהיה שהות מספקת לחלוקת מכלי האחסון לכיתות, מחד גיסא, והמזון יהיה חם, מאידך גיסא. חלוקת מכלי האחסון לכיתות תתבצע לפני מועד ההתחלה של הפסקת האוכל.

ה. על הגורם המתקשר עם ספק המזון לוודא שהספק עומד בדרישות החוק והתקנות ובדרישות המפורטות בחוזר זה וכן בהנחיות המחלקה לבריאות הסביבה המפורטות בנספח ג של חוזר זה.

6. הפעלת מערך ההזנה במוסד החינוכי

6.1. תפקיד הרשות המקומית או הבעלות

א. על הרשות לפעול על-פי ההנחיות וההמלצות של משרד החינוך והבריאות בכל הקשור להזנה, ובכלל זה הרכב המזון, כללי התברואה ושינוע המזון.

ב. נציג אגף או מחלקת החינוך ייקח חלק בהיערכות ובארגון של הסדרי ההזנה, בקביעת גורם ההזנה, בהתארגנות לקראת הפעלתה, במעקב ובבקרה אחר הפעלתה לאורך השנה ובמשוב לקראת סיום השנה וההיערכות לשנת הלימודים שלאחריה.

ג. אגף או מחלקת החינוך יתאמו עם המחלקות הרלוונטיות ברשות ויוודאו את ביצוען של הפעולות האלה:

(1) אספקת מכלי אשפה סגורים לאיסוף פסולת ושאריות מזון

(2) פינוי יומי של הפסולת בתום יום הלימודים

(3) התאמת פעילותה של חברת הניקיון לדרישות הנגזרות מהזנה מאורגנת

(4) הגדלת מינון ההדברה נגד מזיקים בהתאם לצורך

ד. הוועד של הרשות המקומית יסייע במסגרת תפקידו בבחירת ספק ההזנה, יבדוק עם הוועד ברשות שבתחומה ספק המזון פועל את כל הקשור לרישוי פעילותו ויהיה שותף לפיקוח על מערך ההזנה במוסדות החינוך.

6.2. תפקיד ההורים במערך ההזנה

א. מערך ההזנה הוא כאמור חלק מתהליך חינוכי ובריאותי ואמצעי לטיפול צורך, והוא חלק מאורח חיים בריא ומנוף לימודי בנושא התזונה לכל המשפחה, ולכן יש לערב את ההורים בתהליך.

ב. אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק מחויב ליידע את כלל ההורים כי באחריותם להודיע למארגן ההזנה בכתב ולצרף אסמכתאות רפואיות, אם ישנן, על צרכים מיוחדים של ילדיהם בנושא התזונה, וזאת גם כדי לבדוק את האפשרות לאספקה של מנה מותאמת במקרה שבו מתקיימת הזנה מאורגנת.

ג. באחריות ההורים לתלמידים בעלי צרכים תזונתיים רפואיים ליידע על הצורך התזונתי את האחראי על ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק, ובמקרה שמתקיימת הזנה מאורגנת גם את ספק המזון, ולהמציא להם אישורים רפואיים לכך. בהתאם לכתוב באישורים אלה תיבדק האפשרות לספק לתלמידים אלו את מנת המזון המתאימה או את הכיבוד הניתן בפעילות. כמו כן, באחריות ההורים לדאוג שילדיהם יהיו מודעים לעובדה

שאינם יכולים לאכול כל דבר מזון המוגש בהזנה או לרכוש כל דבר מזון ברכישה עצמאית בשל רגישותם.

ד. יש להמליץ להורים שאין לצייד את התלמידים בחטיפים ובמתקים, ובכלל זה "חטיפי בריאות", ולתת להורים הסבר מתאים לעניין.

ה. ההורים, באמצעות הנהגת ההורים המוסדית, ישתתפו בצוות ההזנה שתפקידו מפורטים להלן.

6.3. תפקידי צוות ההזנה

א.אם הוחלט על הזנה מאורגנת, על אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק להתייחס להחלטות הכרוכות במימון ההזנה ובקביעת הדרך לגביית התשלום מההורים ולפעול לגיבוש הסכמה לשיתוף פעולה של כלל ההורים, בהתאם לדין ולהוראות החלות בעניין. ב.בכל מקרה של הזנה מאורגנת התפריט צריך להתאים לכללים ולהמלצות בתקנות ובחוזר זה.

ג.אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק יסדיר את ההתקשרות עם הספק בשיתוף הרשות המקומית או הבעלות ויעסוק בבחירת תפריט מגוון ובתכנון אופן ההגשה ומקום האכילה.

ד.אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק יקבל משוב מהתלמידים ומההורים על שביעות הרצון מהאוכל: הטעם, האסתטיקה, הכמות, המגוון, צורת ההגשה, הניקיון וכדומה. יש לקיים מעקב אחר הרכב המזון, הגיוון וגודל המנות ולטפל בשאריות המזון כנדרש. אחראי ההזנה יהיה מעורב בניהול הקשר עם הספק ובהתאמת השירות לצרכים ולדרישות של ההורים והתלמידים.

ה. במקרה של אירוע חריג, כגון אי-תקינות המזון או חשד לפגם, על אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק לדווח על כך לספק, לווטרינר הרשות, ללשכת הבריאות ולמנהל המוסד.

6.4. ארגון הארוחה בבית הספר ובכיתה

א.מנהל המוסד החינוכי יוודא כי לכל התלמידים ניתנה האפשרות לאכול או להשתתף בארוחה המוגשת, אלא אם כן הם בחרו לאכול ארוחה שהביאו מבינם בבואם ליום הלימודים. יש לדאוג שלא יהיה תלמיד הרוצה לאכול ואינו יכול בשל קושי כלכלי. המנהל יפנה בנושא לרשות המקומית או לבעלות על המוסד החינוכי.

ב.הארוחה תתקיים במסגרת הכיתתית או בכל מרחב שיוקצה לכך.

ג.יש להקפיד על כללי היגיינה לפני הארוחה ואחריה ולהנחות את התלמידים לשטוף ידיים לפני הארוחה ואחריה.

ד.מועד הארוחה החמה לא יהיה על חשבון זמנו של עובד ההוראה.

ה.בתום הארוחה יש לוודא שהמנות העודפות תיאספנה ותטופלנה בהתאם למדיניות שתיקבע בבית הספר, שהפסולת תיאסף לשקיות האשפה המיועדות לכך ולא לפח האשפה הכיתתית ושלא יישארו בכיתה שיירי מזון מכל סוג. יש לאוורר את הכיתה בתום הארוחה. מוסדות חינוך המקפידים על הפרדת פסולת ינהגו בהתאם למדיניות שנקבעה.

ו.במהלך הארוחה יש לשמור על אווירה תרבותית ועל התנהגות הולמת.

ז.יש לנצל את זמן הארוחה לחיזוק התנהגויות מקדמות בריאות ונימוסי שולחן, לשיח חינוכי ולרגיעה.

6.5. דגשים נוספים להפעלת ארוחת בוקר משותפת בגני ילדים

אופן הפעלת ארוחת הבוקר המשותפת

א. הרשות המקומית רשאית להחליט על הפעלת ארוחת בוקר משותפת בגני הילדים הרשמיים (רגיל וחנ"מ) שבתחומה, ומנהלת הגן תבחר אם לצרף את גן הילדים בניהולה להפעלה.

ב. בעלות על גן ילדים מוכר שאינו רשמי רשאית להחליט על הפעלת ארוחת בוקר משותפת בגנים שבבעלותה.

ג. גביית תשלומי הורים עבור ארוחת הבוקר המשותפת במסגרת סעיף רכישת שירותים מרצון נוספת על רכישת שירותים מרצון הכללית תתבצע על-ידי הרשות המקומית או הבעלות על הגן בלבד.

ד. הסכום המרבי לגבייה עבור ארוחת בוקר הוא 1000 ש"ח לשנת לימודים, על-פי תחשיב לפי עלות מרבית של 5 ש"ח ליום לימודים. בחודשים בהם יש חופשות עלות חודשית תהיה לפי מספר ימי הלימוד בחודש.

ה. קיימת חובה לשתף בארוחת הבוקר המשותפת גם ילדים שהוריהם מתקשים בתשלום.
ו. חובה לקבל את הסכמת כל אחד מההורים המעוניינים בשירות ולתשלום בעדו בחתימתם. כדי לקיים את השירות נדרשת הסכמה של 75% מהורי הילדים לפחות.

ז. הסכמת ההורה מהווה התחייבות להשתתף בשירות לאורך כל שנת הלימודים. לא ינתן החזר בעד ימים בהם התלמיד החסיר מהלימודים. הורה המבקש לבטל את הסכמתו לשירות, יודיע על כך חודש מראש, בשל ההתחייבויות הכספיות של הרשות המקומית.

ח. רכישת המזון היא באחריות הרשות המקומית או הבעלות על הגן.
ט. המפקחת על הגנים תוודא מול צוותי הגן כי ארוחת הבוקר המשותפת תואמת את התפריט שהוגדר בחוזר זה ובהלימה למודל סביבה מוגנת לילדים עם אלרגיה בגני הילדים ולמדריך התזונתי לארוחות בוקר במוסדות חינוך בהם לומדים ילדים עם אלרגיה למזון.

7. פיקוח ובקרה

7.1 חשוב להדגיש שכל מי שעוסק במכירה או בהספקת מזון, **בתמורה או שלא בתמורה**, חייב לעמוד בתנאים הקבועים בהוראות החוק לפיקוח על איכות המזון ועל תזונה נכונה במוסדות חינוך ובתקנות מכוחו ובהנחיות חוזר המנכ"ל.

7.2 על הרשות המקומית או הבעלות לוודא שהוטרנר של הרשות המקומית יהיה שותף לפיקוח על מערך ההזנה במוסדות החינוך ברשות ובנוסף יבצע את הפעולות האלה:

א. בדיקה מדגמית של כלי הרכב המובילים את המזון למוסדות החינוך באמצעות ביקורות קבועות וביקורות פתע (על-פי הנהוג ברשות המקומית)

ב. פיקוח שלא יעשה שימוש בשאריות המזון להאכלת בעלי חיים

ג. טיפול בדיווחי אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק במקרה של אירוע חריג, כגון אי-תקינות המזון או חשד לפגם במזון

ד. סיוע לפיקוח התברואי של הרשות המקומית בהקפדה על אופן פינוי הפסולת ועל הניקיון

8. הבסיס התזונתי לקביעת הרכב התפריטים וגודל המנות

8.1 טבלאות המפרטות את רכיבי המזון לכלל התלמידים

הטבלאות שלהלן מיועדות לכל המסגרות החינוכיות המספקות מזון במהלך שהות הילדים במסגרת. הן מבוססות על ההוראות ועל ההמלצות של משרד הבריאות המתייחסות לגיוון התפריט ולאכילה מסודרת, ומדגישות את החשיבות של שתיית מים ושל אכילת ירקות, פירות, קטניות ודגנים מלאים. דגש מיוחד ניתן להקפדה על תפריט עשיר בברזל בארוחת הצהריים.

טבלה 1: סטנדרטים תזונתיים לתפריט ארוחת הצהריים

אנרגיה	33% מסך האנרגיה המפורטת בטבלה 2
ברזל	10% מהכמות היומית לפי הגיל
שומן	25%-30% מהקלוריות במנה
שומן רווי	עד 10% מסך האנרגיה היומית
רמת הפחמימות	50%-55% מסך האנרגיה לפי הגיל
כמות המלח בארוחה ¹⁰	2 גרמים (780 מ"ג נתרן)

טבלה 2: סטנדרטים של רכיבי תזונה לתפריטי ארוחת הצהריים

ה ג ל	כמו ת האנ רגיה היום ית בקלו ריות	כמו ת האנ רגי ה באר וחה	כמות הפחמימות ה מרבית (בגרמים)	כמות השומן המ רבית (בגרמים)	כמות הברזל בארו חה (במ"ג)	כמות הנתרן בארו חה (במ"ג)
3	140 0	490	67	16	4	330
5- 4	170 0- 140 0	520	71	17	5	400
8- 6	170 0- 150 0	550	76	18	5	400
1 3- 9	220 0- 190 0	680	93	22	4	500
1 8- 1 4	290 0- 220 0	850	117	28	6.5	500

טבלה 3: הסטנדרטים הנדרשים להגדרת מנות עשירות בחלבון
כל מנה עשירה בחלבון תכיל לפחות את כמות החלבון והברזל ולא יותר מכמות השומן והנתרן
הרשומות להלן ב-100 גרם מזון מוכן לאכילה.

מקור החלבון	חלבון (בגרמים)	שומן (בגרמים)	ברזל (במ"ג)	נתרן (במ"ג)
בשר בקר/הודו/עוף	29-24	13-6	3.5- 2.5	400
בשר טחון: בקר/הודו/עוף	19-16 ^[2]	20-13	2.3- 1.3	400
דג	20-18	10	1.4- 1.1	200
מנה צמחונית=קטניות	18-13	15-10	2.0- 1.8	250

טבלה 4: כמות השמן בארוחה לפי גיל
חישוב כמות השמן כולל את השמן במזון המבושל ואת השמן המוסף לסלטים.

הגיל	כמות השמן בארוחת צהריים	החלוקה
5-3	10 גרם	5 גרמים לסלט + 5 גרמים לבישול

8-6	15 גרם	5 גרמים לסלט +10 גרם לבישול
18-9	20 גרם	5 גרמים לסלט +15 גרם לבישול

8.2. תזונת תלמידים הסובלים מבעיות בריאות או מרגישות למזון

- א. עקב החשש מתגובות אלרגיות לרכיבים ולמזונות מסוימים בקרב ילדים יש לברר עם ההורים לפני התחלת ההזנה מי התלמידים בעלי הצרכים המיוחדים ולהיערך בהתאם.
- ב. כל המנות המיוחדות המיועדות לתלמידים בעלי צרכים תזונתיים רפואיים מיוחדים צריכות להיות ארוזות בצבע שונה ומסומנות בסימון מיוחד ובולט.
- ג. על אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק להקפיד על החלוקה של מנות מיוחדות אלה ולייעד אותן רק לתלמידים בעלי הצרכים התזונתיים הרפואיים המיוחדים.
- ד. לגבי כל מגבלה תזונתית יש לקבל אישור של דיאטנית להרכב התפריט.

9. ההזנה והארוחות בגני הילדים

9.1. כללי

בגני הילדים נדרש לגלות עירנות לאכילה הסדירה של כל הילדים וכן לשינויים קיצוניים החלים בהרגלי האכילה שלהם. התנהגות חריגה (אי-אכילה או אכילה מופרזת) דורשת בדיקה והסבת תשומת ליבם של ההורים, ובמקרים חריגים המלצה להורים לפנות לייעוץ של גורם מקצועי. נדרש להתאים את ההזנה למשך השהייה בגן וכן לצורכיהם ולטעמם האישי של הילדים.

ההחלטה לקיים הזנה משותפת בגן הילדים נתונה לשיקול דעתה הבלעדי של הגננת מנהלת הגן, והיא אוטונומית להנהיג או לא להנהיג הזנה משותפת בגן בשנת לימודים מסוימת. הגננת תסביר ותבהיר להורים את חשיבות התזונה המאוזנת והמגוונת הן בבית, לפני היציאה לגן, והן במהלך השהייה בגן, ותפרוס בפניהם את אפשרויות ההיערכות להזנה בגן. העברת מידע והדרכה מעשית בנושא התזונה יכולות להתקיים גם במפגש בין דיאטנית מוסמכת להורים. לגיוון המזון ולהתאמתו לטעמו האישי של הילד חשיבות רבה במיוחד בגיל הרך. הרגלי תזונה נכונים יגבירו אצל הילד את המודעות לאכילה מגוונת ומאוזנת.

חשוב להמליץ להורי הילדים שלפני ההגעה לגן יאכלו הילדים ארוחת בוקר המכילה מאכלים עשירים בסיידן. ארוחה כזו יכולה להיות כוס חלב, דגני בוקר – לא ממותקים – עם חלב, פרוסה מרוחה בטחינה, בגבינה, בחומוס או בכל ממרח או פרוסה עם ביצה.

אלה תפקידי הסייעת בהזנה (מתוך חוזר מינהל השלטון המקומי – הגף לכוח אדם ושכר ברשויות המקומיות):

הסייעת בגן אחראית על גיבוש תפריט המזון בתיאום עם הגננת ועל הזמנת המצרכים בהתאם, על הכנת מצרכי המזון לקראת הארוחה, על עריכת השולחן ועל הגשת המזון. כמו כן עליה לוודא את בטיחות האוכל בהתאם להנחיות הבטיחות ולוודא כי הילדים אוכלים. עם סיום הארוחה הסייעת אחראית על פינוי השולחן, על הדחת הכלים ועל ארגון המטבח. כמו כן היא אחראית על רכישת ציוד ההזנה בתיאום עם מנהלת הגן ועם הרשות המקומית או עם הבעלות.

9.2. עקרונות יסוד להכנה או להגשה של מזון וארוחות בגן הילדים

- א. יש להקפיד כי הירקות והפירות שיוגשו בגן יהיו טריים ועונתיים.
- ב. יש להגיש שתייה של מי ברז. אפשר להוסיף קרח גרוס, נענע, לימונית, לואיזה ופלחי לימון או תפוז.

ג. מומלץ שסוגי הלחמים שיוגשו יהיו מלאים.

ד. אין להמליח את המזון. אין להשתמש באבקות מרק ואין לעשות שימוש במלחייה בגן.

ה. אין להוסיף למזון סוכר או תחליפי סוכר (דבש, סילאן, סירופ ואחרים).

ו. בארוחה צמחונית יש להציע ירק או פרי עשיר בוויטמין C לשיפור ספיגת הברזל שמקורו בצומח (ראה פירוט בטבלה 11, "גודל מנה לפירות").

ז. ביום שבו המנה החלבונית עשויה מקטניות אין לתת תוספת של קטניות.

ח.מהקטניות אפשר להכין תבשילים שונים כמו קציצות אפיוות, קטניות ברוטב, גולש קטניות ועוד.

ט.גודל המנה הרשום בהנחיות מתייחס למשקל מנה מבושלת.

י.יש להנחות את ההורים לא להביא לגן חטיפים, ממתקים ושתייה מתוקה.

9.3. הרכבי ארוחת עשר בגן הילדים

א.בגני ילדים שבהם הגגנת מנהלת הגן בוחרת להנהיג הזנה משותפת מומלץ שהתלמידים יכינו את הארוחה בעזרת הסייעת כדי שהם יפתחו קשרי גומלין, יתנסו בהכנת ארוחות קלות וירכשו כישורים תוך חשיפה לשונה וקבלתו.

ב.הגגנת תמליץ להורים שהרכב ארוחת עשר המובאת מהבית – במקרים שאין הזנה מאורגנת – ייתן מענה לצרכים התזונתיים למשך שהות ארוכה בגן ויהיה מגוון.

ג.כל ארוחת עשר תכלול 5 גרמים (כפית אחת) שמן (בסלטים ובחביתות).

ד.טבלה 5: ארוחת עשר בגן: ההרכב, התדירות וגודל המנה

מרכיבי הארוחה	פריטי המזון	התדירות ב-6 ימים	גודל המנה
מוצרי חלב	קוטג' 5% או גבינה לבנה 5% או לבנה 5%	4	25 גרם (1.5 כפות)
	גבינה צהובה 9% גבינה מותכת 7% גבינה צפתית 5%	1	15 גרם (1 כף)
	חלב/לבן/יוגורט	1	גביע 180-200 מ"ל
תוספות וממרחים	ביצה קשה/חביתה	2	30 גרם (1/2 ביצה)
	סרדין/טונה/סלט חומס / קטניה אחרת עד 15% שומן	2	25 גרם (כף וחצי)
	טחינה גולמית (עדיף משומשום מלא)/אבוקדו/ חמאת בוטנים לא ממותקת	2	15 גרם (1 כף)
דגנים מלאים	לחם או לחמנייה מקמח מלא	4	60 גרם (2 פרוסות)
	פיתה מקמח מלא	1	50 גרם (חצי פיתה) או לחמנייה קטנה
ירקות	ירקות חיים	כל יום	100 גרם (1 יחידה)
שתייה	מים	כל יום	

9.4. ארוחת הצוהריים בגן הילדים

א.בגנים שניתנת בהם ארוחה בשרית יש להשתמש במערכת כלים נוספת או במערכת כלים חד-פעמית.

ב.רצוי לקיים ארוחה משותפת סביב שולחנות, תוך הקפדה על הרגלי אכילה ועל נימוסי שולחן נאותים. משך הארוחה יהיה כ-20 דקות לפחות. אפשר לקיים מזנון חופשי, כאמור לעיל, המאפשר בחירת מזון מועדף על-ידי הילד על-פי צרכיו, טעמו ובחירתו. בחירת המזון

המבוססת על הנאה ועל פיתוח טעם אישי ועל ידע שנרכש מעודדת עצמאות ורכישת הרגלים ודפוסי התנהגות.
ג.חשוב להקפיד על אכילה של פריט אחד לפחות מכל קבוצות המזון, וכן שהילד יטעם ויאכל ירקות, מנה עשירה בחלבון ומנה עשירה בפחמימות בכל ארוחה.
ד.יש להקפיד על תנאי תברואה נאותים, על ניקיון ועל בטיחות. בהתאם לכך יש לוודא את זמינותם ואת תקינותם של אמצעי חימום המזון ושל מקרר לאחסון מזון ושתייה הדורשים תנאי קירור.
ה.בגני הילדים שמכינים בהם את הארוחה החמה יש לעמוד בדרישות משרד הבריאות המתפרסמות בחוזר זה.
ו.צוות הגן יקפיד –

- שהירקות והפירות יישטפו בסבון ובמים זורמים;
- שהמזון המיועד לקירור יאוחסן במקרר;
- שהסועדים ירחצו את הידיים לפני כל ארוחה ואחריה;
- שכוסות השתייה האישיות תהיינה מסומנות;
- שמקום האכילה יהיה אסתטי, מואר ונקי והשולחנות יהיו ערוכים בצורה נאה;
- שהגישה לשולחנות תהיה בטיחותית ונוחה והישיבה תהיה מרווחת.

ז.טבלה 6: ארוחת הצהריים בגן הילדים: ההרכב, התדירות וגודל המנה

מרכיבי הארוחה	פריטי המזון	התדירות ב- 5 ימים	גודל המנה לפי הגיל ^[3]	
			3 שנים	4-5 שנים
המנה העיקרית – מנה עשירה בחלבון	חזה הודו, חזה עוף, פרגית	1	60 גרם	80 גרם
	כרעיים (ללא עור ועצמות), שניצל עוף, הודו	1	60 גרם	80 גרם
	בשר בקר: גולש או טחון	1	60 גרם	80 גרם
	דג ללא עצמות (פילה), קציצות דג	1	80 גרם	100 גרם
	מנה צמחונית – קטניות מבושלות: עדשים, אפונה, חומוס, לוביה, שעועית יבשה בצבעים שונים ^[4]	1	60 גרם	80 גרם
דגנים או קטניות ^[5]	גריסים, קוסקוס, תירס, קינואה	1	120 גרם	160 גרם
	חיטה, בורגול, כוסמת, אורז מלא	1	100 גרם	130 גרם
	עדשים, גרגירי חומוס, אפונה יבשה, שעועית יבשה	2	80 גרם	110 גרם
	תפוח אדמה, בטטה, פתיתים אפויים, ספגטי, פסטה	1	130 גרם	170 גרם
ירקות	מגוון ירקות (עגבנייה, חסה, מלפפון, גזר, פלפל בצבעים, קולרבי, כרוב)	5	חצי כוס=65 גרם	כוס אחת=130 גרם
ירקות מבושלים	מגוון ירקות (גזר, קישוא, דלעת, חצי ל, שעועית ירוקה וצהובה, כרוב, כרובית, סלרי, תערובת ירקות)	5	חצי כוס=80 גרם	חצי כוס=80 גרם

פירות	פרי העונה	5	חצי יחידות	חצי יחידה
שתייה	מים	5	חופשי	

ח.טבלה 7: ארוחת צוהריים צמחונית (מנות עשירות בחלבון) - התדירות וגודל המנה

מרכיבי הארוחה	פריטי המזון	התדירות	גודל המנה לפי הגיל	
			3 שנים	4-5 שנים
מנה עשירה בחלבון	קטניות מבושלות: שעועית יבשה, עדשים, אפונה, חומס	2	60 גרם	80 גרם
	פתיתי סויה: קציצות	1	60 גרם	80 גרם
	טופו: רצועות, קציצות, גולש, מוקפץ	1	60 גרם	80 גרם
דגן מלא או קטניות	חיטה, בורגול, כוסמת, אורז	1	3/4 כוס 100 גרם	כוס אחת 130 גרם
	קוסקוס, גריסים, קינואה, תירס	1	120 גרם	160 גרם
	חומס, שעועית יבשה, עדשים, אפונה	2	80 גרם	110 גרם
	תפו"א, בטטה, פתיתים, ספגטי	1	130 גרם	170 גרם
	מגוון ירקות (עגבנייה, חסה, מלפפון, גזר, פלפ ל בצבעים, קולרבי, כרוב)	5	1/2 כוס = 65 גרם	1 כוס = 120 גרם
ירקות חיים	ירקות מגוונים מבושלים, מאודים וכדומה	5	1/2 כוס 80 = גרם	1/2 כוס=80 גרם
ירקות מבושלים	פרי העונה (ראה טבלה 10 לסוגים ולגודל מנה; יש להעדיף פרי עשיר בוויטמין C)	5	1/2 פרי	1/2 פרי
שתייה	מים	5	חופשי	

9.5. ארוחת ה"טעימה" בגן הילדים

מומלץ להגיש לילדים בארוחת ה"טעימה" חצי כריך מלחם מקמח מלא עם אחד מהממרחים המומלצים וירק או פרי. לילדים שאינם מעוניינים בחצי הכריך הנוסף עם ירק אפשר להציע 2 מנות ירק או פרי. את הטעימה הנוספת יש להגיש כשעה וחצי לפני סיום יום הלימודים הרשמי.

9.6. כיבוד בימי הולדת ובאירועים

א. הכיבוד בימי הולדת יהיה תוספת לארוחה הניתנת בגן ולא במקומה. על הכיבוד ועל הרכבו יוחלט בשיתוף עם ההורים ובכפופות לכללים המפורטים בחוזר זה.
ב. מומלץ כי הכיבוד יכלול ירקות מגוונים, פירות מגוונים ומים.
ג. בימי הולדת אפשר להגיש גם עוגת יום הולדת, שתחולק בזמן המסיבה למנות אישיות.
ד. בחגים ובאירועים יש להתאים את הכיבוד לאופי החג או האירוע ולמאכלים המזוהים עמו.
ה. מומלץ לשתף את הילדים בהכנת הכיבוד, בחלוקתו למנות אישיות ובהגשתו.

ו. מומלץ לרכז את ימי ההולדת ולחגוג לכמה ילדים במשותף פעם בתקופה כדי למנוע צריכת כיבוד ועוגות בתדירות גבוהה.

10. ארוחת הצהריים בבית הספר

ארוחת הצהריים היא אחת משלוש הארוחות הבסיסיות בתפריט היומי. ארוחה זו צריכה להיות מגוונת ומותאמת לגיל התלמידים, לצורכיהם האישיים ולמנהגי האכילה שלהם, ועליה לכלול את כל מרכיבי המזון כמפורט בטבלאות שלהלן:
טבלה 8: ארוחת צהריים בשרית – התדירות וגודל המנה

מרכיבי הארוחה	פריטי המזון	התדירות	גודל המנה לפי הגיל		
			8-6 שנים	9-13 שנים	14-18 שנים
המנה העיקרית	חזה הודו, חזה עוף, פרגית, שניצל, נתח בשר שלם	1	100 גרם	120 גרם	120 גרם
	כרעי עוף נקי (עדיף ללא עור ועצמות)	1	165 גרם	200 גרם	200 גרם
	קציצות הודו או בקר, בולונז	1	100 גרם	120 גרם	120 גרם
	דג ללא עצמות (פילה) נתח שלם	1	120 גרם	150 גרם	150 גרם
	מנה צמחונית: ^[6] קטניות מבושלות – שעועית יבשה, עדשים, אפונה, חומס	1	100 גרם	120 גרם	120 גרם
דגנים / מלאים / קטניות ^[7]	אורז, חיטה, גריסים, כוסמת, בורגול, קינואה, קוסקוס, תירס, פתיתים, מקרוני, ספגטי, תפוא"א, בטטה	3	כוס אחת	1.5 כוסות	1.5 כוסות
	אפונה יבשה, עדשים, שעועית לבנה, חומס	2	כוס אחת	1.5 כוסות	1.5 כוסות
ירקות חיים	מלפפון, עגבנייה, כרוב, קישוא, גזר, פלפל בצבעים, חסה, כרובית, חציל	5	150 גרם	150 גרם	150 גרם
ירקות מבושלים	ירקות מבושלים: קישוא, פלפלים עם עגבניות, חצילים	5	50 גרם	50 גרם	50 גרם
פירות	תפוח, אגס, אפרסק, משמש, מלון, אבטיח, בננה, תפוז, קלמנטינה	5	כוס אחת	כוס אחת	כוס אחת
סלט מורכב	חומס, טחינה, טונה, חצילים בטחינה, אבוקדו עם ביצה	5	-	-	60 - 80 גרם
שתייה	מים	5	חופשי		

טבלה 9: תפריט צמחוני (מנות עשירות בחלבון) - התדירות וגודל המנה

מרכיב הארוחה	פריטי המזון	גודל המנה לפי הגיל
--------------	-------------	--------------------

מנה עיקרית עשירה בחלבון	קטניות מבושלות: שעועית יבשה, עדשים, אפונה, חומס	בתדירות 5 ימים	8-6 שנים	18-9 שנים
	פתיתי סויה: קציצות	1	100 גרם	120 גרם
	טופו: רצועות, קציצות, גולש, מוקפץ	2	100 גרם	120 גרם

טבלה 10: גודל המנה לפרות

הפרי	הגודל	המשקל עם הקליפה והגרעין ^[8]
אגס	1 בינוני	120 גרם
אבטיח ללא גרעינים	2 כוסות	370 גרם
אפרסק	2 בינוניים	150 גרם
בננה	1 קטנה	90 גרם
מלון ^[9]	1/4 מלון	180 גרם
משמש	4 בינוניים	140 גרם
מנגו	חצי קטן	140 גרם
נקטרינה	2 בינוניים	140 גרם
סלט פרות ללא תוספת סוכר	כוס אחת	170 גרם
פומלה ⁹	חצי בינונית	300 גרם
קלמנטינה ⁹	2 יחידות	150 גרם
שזיף	3 בינוניים	140 גרם
תפוז ⁹	1 בינוני	150 גרם
תפוח עץ	1 בינוני	120 גרם
מגוון פירות יבשים		50 גרם
תות שדה ⁹	6 בינוניים	120 גרם

11. מכירת מזון במוסד החינוכי
11.1. כללי

א.הנהלת המוסד החינוכי, ההורים, התלמידים והרשות המקומית או הבעלות על המוסד החינוכי יגיעו להחלטה משותפת על מכירת מזון ומשקאות בשטח המוסד החינוכי.
ב.ההחלטה המשותפת כאמור לעיל תכלול קביעה של **אמצעי המכירה** – מזון, קיוסק, קפטריה או מכונות אוטומטיות למכר מזון ומשקאות – וכן **של הרכב המזון ושל המחירים על-פי כל דין. זאת בתנאי שיעמדו בדרישות התפריט והרכב המזון בחוזר זה ובתקנות לחוק, וכן שייקבע אחראי שאינו עובד הוראה על פעילות הספק** (להלן "אחראי מכירת המזון").

ג.ההחלטה האמורה תהיה מבוססת על ההבנה שנדרש שינוי בהרכב המזון והשתייה ממזון חד-גוני, מטוגן ועשיר בשומנים ובסוכרים למזון ולשתייה בעלי ערכים תזונתיים וכמותיים מותאמים – שינוי שהוא חיוני לשמירה על הבריאות ולמניעת השמנה ומחלות הנגרמות עקב ההשמנה.

ד.קביעת התפריט והיצע המזון תיעשה על-פי ההנחיות התזונתיות להרכב המזון בחוזר זה ובתקנות לחוק.

ה.אחראי מכירת המזון יקפיד שהרכב המזון והשתייה הנמכרים במוסד או המובאים יהיו על-פי ההנחיות כאמור ועל-פי כל דין, וזאת בתיאום עם ספק המזון או מפעיל הקיוסק (שיידרשו לעמוד בכללים האמורים) או עם הרשות המקומית (אם חוזה ההתקשרות הוא בין הרשות לזכין).

ו.במסגרת ההתקשרות עם מפעיל אמצעי המכירה יש לכרוך הצבה של מכלים לאיסוף בקבוקים למחזור במתחם בית הספר.

11.2. מכירה או הגשה של מזון בקיוסקים, במכונות, במזנונים או בפעילות שבה נמכר, מוגש או מובא מזון

א.רישוי ותנאי סביבה

- כל מזון, קפטריה או קיוסק במוסד החינוכי חייבים **ברישיון עסק** תקף מהרשות המקומית ויעמדו תחת **הפיקוח הנדרש על-פי כל דין**. כמו כן, כל מזון, קפטריה או קיוסק חייבים בתעודת כשרות מהגורם המוסמך כנדרש בחוק איסור הונאה בכשרות המצוין לעיל. כל זה באחריות אחראי מכירת המזון.
- סביבת המזון, הקפטריה או הקיוסק תהיה נקייה ואסתטית, ובסמוך לה יוצבו פחי אשפה.
- המרחב של המזון, הקפטריה או הקיוסק יהיה מרווח ונעים, ורצוי שיכלול מערכת ישיבה לשימוש בעת האכילה.
- אסור להציב במזון, בקפטריה, בקיוסק או בסביבתם פרסומת מסחרית מכל סוג שהוא.**
- יש לפרסם ברבים את היצע המזון, את הרכבו ואת מחירו.

ב.הצבת המכונות האוטומטיות למכר מזון ומשקאות

- מיקום המכונות יהיה נגיש ונוח, תוך הקפדה על כללי בטיחות.
- יש להציב בצמוד למכונות המזון והמשקאות פח אשפה לאיסוף הפסולת ומכלי מחזור מתאימים.
- המרחב בסמוך למכונה צריך להיות מרווח ונעים, ורצוי שיכלול מערכת ישיבה כגון ספסלים, כיסאות ושולחנות לשימוש בשעת האכילה והצללה.
- המכונות וסביבתן חייבות להיות נקיות מכל פרסומת מסחרית.** על הספק לוודא כי הסימון התזונתי האנרגטי (הקלורי) של המזון במכונה יהיה גלוי ונגיש לרוכשים לפני הרכישה.
- מפרט המזון המוצע למכירה במכונות חייב להיות על-פי כל דין.

ג.רשימת המזונות המותרים להגשה או למכירה

- פרי טרי, סלט פירות טרי, פירות חתוכים
- סלט ירקות טרי
- ירקות חתוכים בתוספת גבינה עד 5%

- כריכים או לחמניות או פיתות מקמח מלא עם המילויים והממרחים האלה: ביצה קשה, חביתה מביצה אחת, גבינה צהובה עד 9% שומן, גבינה לבנה או קוטג' או צפתית עד 5% שומן, חמוס עד 9% שומן, טחינה, פסטרמה בעלת אחוז חלבון גבוה, טונה, סרדינים, אבוקדו, חמאת בוטנים לא ממותקת, בתוספת ירק, כגון פרוסת עגבנייה ומלפפון, חסה, גזר מגורר, רצועות פלפל ורוקט (לפחות שני מרכיבי מילוי יהיו לא חלביים למען תלמידים הסובלים מרגישויות למוצרי חלב), וכן כריכים מלחם נטול גלוטן לתלמידים החולים בצליאק
- יוגורט טבעי או לבן (עד 3% שומן)
- מנה אישית של קרקרים עם מלח עד 200 מ"ג ועד 3% שומן וקופסה קטנה של טונה או גבינה לבנה עד 5%
- מנה אישית (30 גרם) של דגני בוקר, עשירים בסיבים תזונתיים המכילים חצי כפית סוכר לכל היותר ורמות נמוכות של שומן, או מנה של גרנולה בתוספת מנת חלב או יוגורט עד 3% שומן (150 מ"ל)
- תערובת פירות יבשים ללא ציפוי מלח, סוכר או בצק (בגני ילדים ללא פיצוחים)
- תפוח אדמה מבושל או אפוי עם ירקות, טונה, קטניות, פטריות, יוגורט 3%
- סוגי בשרים – חזה בקר, עוף או הודו – עשויים בגריל או מעל מצלה, לא מטוגנים
- פילה דג (ללא עצמות) אפוי או מבושל או מאודה, לא מטוגן
- טופו אפוי או מבושל או מאודה, לא מטוגן
- קלחי תירס מבושלים
- סלט קטניות עם ירקות
- פשטידה, לזניה, קיש, של ירקות וגבינות
- פסטה, רביולי ברוטב עגבניות וטופו או גבינה עד 9% שומן
- מרק מינסטרונה מירקות טריים או קפואים, מקטניות ומדגנים ללא אבקות מרק
- סלט בהרכבה אישית בתוספת מנה עשירה בחלבון כמו גבינה, טונה, גרגרי חמוס, ביצה קשה, טופו, עדשים בצבעים שונים

ד. מזונות אסורים להגשה או למכירה

אסור למכור, לספק או להגיש בשטח המוסד החינוכי – בגני הילדים ובבתי הספר – ממתקים וחטיפים עתירי שומן, מלח וסוכר, וכן משקאות ומוצרים מתוקים וממותקים. להלן הפירוט:

- מזונות מטוגנים ועשירים בשומן, כגון: צ'יפס, חטיפים מלוחים, קרקרים מעל 3% שומן
- מיני מאפה עשירים בשומן, כגון: בורקס, מלאווח, ג'חנון
- מזון מעובד מהחי ומהצומח, המכיל פוספטים וניטרטים, כגון: נקניקיות, המבורגרים, קבב, שניצלים מעובדים או מטוגנים, והחל משנת הלימודים התשע"ח יהיו מותרים למכירה רק מוצרים שיאושרו על-ידי משרדי הבריאות והחינוך.
- מזונות עשירים בסוכר, כגון: עוגות, עוגיות, רוג'לך, קרואסונים, ופלים, ממתקים, סוכריות ממינים שונים
- מנות אישיות מתועשות להכנה מהירה של מרקים ומאכלים אחרים

ה. משקאות מותרים למכירה, לאספקה או להגשה

המשקאות המותרים הם מים וחלב בלבד. יודגש כי אסור לחלוטין לכלול בהיצע השתייה במזנונים, במכונות, בקיוסקים או בכל אירוע שמוגשים בו מזון ושתייה משקאות מתוקים וממותקים.

ו. משקאות אסורים למכירה, לאספקה או להגשה

המשקאות האסורים הם שתייה מתוקה, מיצים, משקאות דיאטטיים, ברד ומשקאות אנרגיה.

12. פרסום הרכב המזון המסופק או הנמכר בתחום המוסד החינוכי

12.1. אחריות הספק

על ספק המזון או על הגורם המספק או המוכר מזון במוסד החינוכי, בתמורה או שלא בתמורה, לפרסם את הרכב המזון ואת ערכו התזונתי, כמפורט להלן:

א.מזון המוגש במסגרת הזנה מאורגנת

על הספק לפרסם את הרכב המזון ואת ערכו התזונתי: עליו להעביר מידע זה לרשות המקומית ולמנהל המוסד החינוכי כדי שהמנהל יעביר את המידע להורים.

ב.מזון המיועד למכירה בקיוסקים, במזנון או במכונות אוטומטיות למכירת מזון או שתייה על הספק או על מפעיל הקיוסק, המזנון והמכונה האוטומטית לפרסם את הרכב המזון ואת ערכו התזונתי על גבי שילוט בולט, בצורה ברורה ובהירה, במקום נגיש לתלמידים, כדי לאפשר להם לעיין במפרט בעת רכישת המזון.

12.2. אחריות מנהל המוסד החינוכי

א.מנהל המוסד החינוכי לא יאפשר אספקה או מכירה של מזון במוסד החינוכי אם לא קוימו סעיפים 4 (א) (1) ו-(2) ל"חוק לפיקוח על איכות המזון ותזונה נכונה במוסדות החינוך, התשע"ד-2014".

ב.מנהל המוסד החינוכי יקבל מידי הספק הצהרה כי המזון המסופק או הנמכר עומד בדרישות החוק.

ג.בתחילת כל שנת לימודים יעביר מנהל המוסד החינוכי לנציג ועד ההורים ולנציג מועצת התלמידים העתק של ההצהרות כפי שניתנו על-ידי הספק.

ד.מנהל המוסד החינוכי יעביר למנהל המחוז לא יאוחר מ-1 בנובמבר בכל שנת לימודים דוח בדבר אופן ההספקה והמכירה של מזון בתחום המוסד החינוכי.

13. נספחים

נספח א: המלצות להורים להרכב ארוחת הבוקר בבית ולהרכב המזון המובא מהבית לבית הספר ולגן הילדים

הרכב ארוחת הבוקר בבית, לפני היציאה

- שתייה: מים, חלב, תה
- פרוסת לחם מחיטה מלאה מרוחה (למשל בגבינה או בממרח חומוס) עם ביצה ועם ירק או דגני בוקר ללא סוכר ועם חלב או עם יוגורט

ההרכב לארוחה בבית הספר

- כריך: 2 פרוסות לחם מקמח מלא עם טונה ומלפפון או עם חביתת ירק או עם גבינה לבנה וירק
- ירק חי שלם או פרוס
- פרי מפרות העונה
- מים

הרכב ארוחת צהריים המובאת מהבית (אם אין הזנה מאורגנת)

- מנה עשירה בחלבון, כגון: רצועות בקר או חזה עוף, שניצל (על מצלה או אפוי בתנור), פסטרמה או ביצה קשה, ממרח קטניות
- פיתה, לחמנייה או לחם, כולם מקמח מלא, מרוחים בטחינה, בחומוס, ממרח קטניות וכדומה
- ירקות שלמים או חתוכים או סלט
- פרי מפירות העונה

שתייה

- רצוי לצייד את התלמיד בבקבוק מים מהבית ולהמליץ לו לשתות בשעות שהוא שוהה בבית הספר, בהפסקות ובארוחות, ואף בכיתה, אם הוא חש צמא או יובש, ללא הפרעה למהלך השיעור.

- בשהות בשמש או במהלך פעילות גופנית חשוב להזכיר לתלמיד להרבות בשתייה.

הערות כלליות

- על צוות המוסד החינוכי ליידע ולהנחות את ההורים בהמלצות שינוסחו על-ידי משרד החינוך ויופצו על-ידו להורים.
 - כל ארוחה שמביאים למוסד החינוכי תיארז בשקית או בקופסה מתאימה עם מכסה.
 - רצוי שמזון קר יהיה בצידנית אישית או בכלי המאפשר שמירה על הקור, בתוספת קרחונים או גיליונות מקוררים.
 - יש להימנע מהבאת מזון הטעון חימום בשל הקושי בשמירה על חומו או בחימומו.
- רצוי לתכנן עם הילד מראש את הארוחות ליום הלימודים ולשתף אותו בהכנה.

נספח ב: הזנת תלמידים במסגרות הפנימייתיות המפוקחות על-ידי המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי ועליית הנוער

1. הנחיות כלליות

א. התלמידים הנקלטים במסגרות החינוכיות השונות והסובלים מבעיות בריאות או מרגישויות למזון יעבירו מסמכים מרופא ומדיאטנית קופת החולים לרופאה ולדיאטנית המפקחת הארצית על התזונה בפנימיות במינהל. זאת כדי לתאם בין ההורים לפנימייה את דרך התנהלותה של ההזנה.

ב. הבעלויות של המסגרות החינוכיות הפנימייתיות המפעילות מטבח עצמאי או המעסיקות קבלן מזון חיצוני חייבות לפעול על-פי ההוראות של משרדי הבריאות והחינוך.

ג. אסור למכור או להגיש ממתקים וחטיפים עתירי שומן, מלח וסוכר ומשקאות ממותקים, ואין להשתמש במוצרים המכילים צבעי מאכל מלאכותיים במזנון או בקיוסק המופעל בפנימייה.

ד. לגבי מוצרים שאפשרות מכירתם אינה ברורה ההנהלה יכולה להתייעץ עם המפקח הארצי על התזונה בפנימיות.

2. תפריטים

א. המטבח חייב לספק לתלמידים 3 ארוחות עיקריות ו-3 ארוחות ביניים ביום לפי תפריט שבועי, שיתבסס על תפריט חודשי. התפריט יהיה מאוזן ומגוון ותוכנית התפריט תישלח פעם בחודש לבדיקה של הדיאטנית המפקחת הארצית על התזונה בפנימיות המינהל.

ב. על התפריט להתאים לטעמים של ילדי הפנימייה.

ג. בכל ארוחה יוגשו קטניות ודגנים עבור תלמידים טבעוניים, וכן מנה צמחונית לתלמידים צמחונים. יש להקפיד על הגיוון. כל הפריטים הבאים לידי ביטוי בהרכב התפריט צריכים להיות מוגשים מדי יום. במסגרות גדולות יותר ממשפחתונים, שאוכלים בהן בהגשה עצמית, כמו כפרי נוער, ישיבות ואולפנות, יהיו אפשרויות בחירה לכל אחד ממרכיבי התפריט – נושא חשוב שראוי לחזקו ולתת לו ביטוי חינוכי, כלומר לכוון לבחירה הנכונה.

ד. יש לצמצם את כמות המלח והסוכר המוספים במהלך הבישול או הכנת המנה. לגבי מלח הכוונה גם לתחליפי מלח – אבקות מרק ותערובות תיבול מוכנות – ולגבי סוכר הכוונה גם לתחליפים כמו דבש, סילאן וסירופ. כמו כן יש להשתמש בשמן רק לתיבול, מומלץ בשמן קנולה, וכך גם בתחליפים כמו רטבים על בסיס מיונז וחמאה.

ה. השתייה שתוגש בחדר האוכל ובמטבחונים בפנימייה תהיה מים בלבד. אין להגיש שתייה ממותקת. אפשר להגיש קנקני מים עם קרח גרוס, עם נענע, עם לימונית, עם לואיזה ועם פלחי לימון.

3. ארוחת הבוקר

טבלה 1: ארוחת בוקר – הרכב ותדירות

התדירות	ההרכב ¹⁹
7 פעמים בשבוע 2 פעמים בשבוע 2 פעמים בשבוע פעם בשבוע	1.מנה חלבנית חמה מבושלת/מטוגנת בצורות שונות א.ביצה קשה ב.חביתה, מקושקשת, חביתת ירק ג.פרנץ' טוסט, פנקייק, קיש גבינה אישי ד.בלינצ'ס גבינה, עוגת שמרים עם גבינה (גביניות)
פעם בשבוע פעם בשבוע	2.מאפה א.מאפה שמרים, פילו, לביבות בטטה ב.בשבת בבוקר: שטרודל תפוחי עץ, עוגת שוקולד

התדירות	ההרכב ¹⁹
7 פעמים בשבוע 7 פעמים בשבוע 7 פעמים בשבוע 2 פעמים בשבוע	3.מוצרי חלב – גבינות א.גבינה לבנה ב.קוטג' ג.גבינה לבנה בטעמים שונים 5% שומן ד.גבינה מלוחה, צפתית, מותכת, צהובה (סוג גבינה קשה אחת בכל פעם)
7 פעמים בשבוע	4.מוצרי חלב ניגרים לבן, יוגורט, אשל
7 פעמים בשבוע	5.חלב 3% לשתייה – כוס חלב לסועד (אפשר לגוון בשוקו, בנס קפה, בחלב לדגנים, אך יש להגביל את השוקו לפעם אחת בשבוע)
7 פעמים בשבוע	6.ירקות – כל הסוגים לפחות 3 סוגים שונים בכל ארוחה, ירקות שלמים, חתוכים גס או סלט
2 פעמים בשבוע פעם בשבוע פעם בשבוע פעם בשבוע 2 פעמים בשבוע 7 פעמים בשבוע 2 פעמים בשבוע פעם בשבוע	7.ממרחים שני סוגי ממרחים לא מתוקים: א. חומוס ב. טונה ג. חצילים ד. דג ה. אבוקדו או טחינה ו. מטבוחה ז. ממרח קטניות ממרחים מתוקים – ממרח אחד לבחירה: ממרח בוטנים, חלווה, ריבה
6 פעמים בשבוע פעם בשבוע	1. 1שתייה א.תה או קפה נמס ב.שוקו
התדירות	ההרכב ¹⁹
5 פעמים בשבוע פעם בשבוע פעם בשבוע	9.לחמים א.לחם מקמח מלא ב.לחמניות מקמח מלא או פיתות מקמח מלא ג.חלה
6 פעמים בשבוע פעם בשבוע	10.דגני בוקר מסוגים שונים ללא תוספת סוכר, מחיטה מלאה, גרנולה, מוזלי עם חלב, יוגורט, דייסה חמה (בחורף) על בסיס חלב מלא בלבד, ללא סוכר
6 פעמים בשבוע	1. 1שתייה א.תה או קפה נמס

ב.שוקו	פעם בשבוע
--------	-----------

4. ארוחת הביניים (עשר, ארבע, לילה): ההרכב וגודל המנה

ההרכב	התדירות
1.לחמים א.לחם מקמח מלא ב.חלה ג.לחמנייה מקמח מלא ד. עוגה, עוגיות, חלה מתוקה	4 פעמים בשבוע פעם בשבוע פעם בשבוע פעם בשבוע
2.ממרחים מלוחים אבוקדו, טונה, חומוס, מטבוחה, חצילים, טחינה	7 פעמים בשבוע
3.ממרחים מתוקים שוקולד, ריבה, חמאת בוטנים, דבש	פעם בשבוע
4.פרי – מגוון מפירות העונה	7 פעמים בשבוע
5.שתייה חמה תה או קפה	7 פעמים בשבוע

5. ארוחת הצוהריים

טבלה 2: ארוחת הצוהריים - הרכב ותדירות

ההרכב	התדירות
1.מרק (מירקות, מקטניות, מדגנים ומשולב)	7 פעמים בשבוע
24.סוגי סלטים קרים א.שניים מירקות טריים שהוכנו באותו יום (לא סלטים מוכנים משומרים) ב.מגוון של 5 סוגי ירקות חתוכים לפחות ורטבים שונים ג. סוגי סלטים מבושלים	7 פעמים בשבוע 7 פעמים בשבוע 7 פעמים בשבוע
3.חמוצים	פעם בשבוע
4.שני סוגי דגנים מלאים או דגנים משולבים בקטניות לבחירה	7 פעמים בשבוע
5.מנת ירקות מאודים או מבושלים	7 פעמים בשבוע
6.שני סוגי מנות עשירות בחלבון לבחירה א. עוף או הודו (חזה, שיפודים, כרעיים, מוקפץ, צלי) ב. שניצל אמיתי שהוכן במטבח ג. שניצל מעובד מנתח שלם ד. בשר בקר ה. בשר טחון (עוף, הודו או בקר; אין להגיש 2 סוגי מנות טחונות באותה ארוחה) ו. דגים	5 פעמים בשבוע פעם בשבוע פעם בשבוע 2 פעמים בשבוע 4 פעמים בשבוע 2 פעמים בשבוע
7.מנה צמחונית עשירה בחלבון (דגים, קטניות)	7 פעמים בשבוע
8.מנת פרי	7 פעמים בשבוע

התדירות	ארוחת צוהריים
6 פעמים בשבוע פעם בשבוע פעם בשבועיים בנוסף ללחם	9.לחמים א. לחם מקמח מלא ב. חלה ג. פיתה או לחמנייה
7 פעמים בשבוע	1. 0.שתייה – מים

6. ארוחת הערב
טבלה 3: ארוחת הערב - הרכב ותדירות

התדירות	ההרכב
6 פעמים בשבוע 3 פעמים בשבוע 2 פעמים בשבוע פעם בשבוע	1.שני סוגים של מנה חמה מורכבת (דגנים בשילוב חלבון או ירקות; רצוי שמנה אחת תהיה מבושלת והשנייה אפויה) א. מנה שעיקרה דגנים מלאים: פסטה ברוטב, אורז משולב בקטניות, תפוח אדמה, בטטה ב. מנת דגנים מלאים משולבת בחלבון: פשטידה, בלינצ'ס, לזניה, כופתאות גבינה, פנקייק ג. פיצה, סמבוסק, פלאפל, שקשוקה, שניצל תירס, לביבות ד. מאפה שמרים, פילו, לביבות בטטה
6 פעמים בשבוע 6 פעמים בשבוע 6 פעמים בשבוע 2 פעמים בשבוע	2.מוצרי חלב – גבינות א. גבינה לבנה ב. קוטג' ג. גבינה לבנה בטעמים שונים עד 5% שומן ד. גבינה מלוחה, צפתית, מותכת, צהובה (סוג אחד של גבינה קשה בכל פעם)
4 פעמים בשבוע 2 פעמים בשבוע	3.מוצרי חלב ניגרים ב. לבן, יוגורט, אשל ג. מעדן חלב ממותק (וניל, שוקולד, פירות)
6 פעמים בשבוע פעם בשבוע	4.חלב 3% לשתייה א. כוס חלב לסועד (אפשר לגוון בנס קפה , בחלב לדגנים) ב. שוקו
6 פעמים בשבוע	5.ירקות – כל סוגי הירקות לפחות 3 סוגים שונים בכל ארוחה, ירקות שלמים, חתוכים גס או סלט
2 פעמים בשבוע פעם בשבוע פעם בשבוע 2 פעמים בשבוע 6 פעמים בשבוע פעם בשבוע	6.ממרחים שני סוגי ממרחים לא מתוקים א. חומוס ב. טונה ג. חצילים ד. אבוקדו/טחינה ה. מטבוחה ו. ממרח קטניות ממרחים מתוקים – ממרח אחד לבחירה ממרח בוטנים, חלווה, ריבה

7. זיתים או חמוצים	פעם בשבוע
8. לחמים א. לחם מקמח מלא ב. חלה ג. לחמניות או פיתות	5 פעמים בשבוע 2 פעמים בשבוע פעם בשבוע בנוסף ללחם
9. דגני בוקר מסוגים שונים (ללא סוכר), דייסה חמה (בחורף) על בסיס חלב מלא בלבד	פעם בשבוע
10. מרק או דייסה בחורף	6 פעמים בשבוע
11. תה או קפה נמס	6 פעמים בשבוע

7. ארוחת ליל שבת

להלן התפריט המוצע לארוחת ליל שבת:

- א. חלה אחת
- ב. מיץ ענבים או יין לקידוש
- ג. מנה ראשונה
 - 2 סלטים טריים
 - 3 סלטים מבושלים
 - מרק עוף מבושל מציר עוף וירקות עם אטריות או שקדי מרק
 - מנת דג מבושל או מאפה פילו
- ד. מנה שנייה
 - מנה עשירה בחלבון (בשר, עוף, צמחוני)
 - 2 סוגי דגנים מלאים (אפשר בשילוב תוספת קטניות)
 - מנת ירקות מאודים או מבושלים
- ה. מנה אחרונה
 - פרי
 - קינוח מתוק: גלידה, ג'לי, פודינג, עוגה
- ו. שתייה
- מים קרים

8. הכיבוד בשבתות ובחגים, במסיבות ובימי הולדת

הכיבוד בשבתות, בחגים, במסיבות ובימי הולדת יהיה כתוספת לארוחה ולא במקומה. על הכיבוד לכלול פירות טריים, ירקות חתוכים, עוגה ודברי מתיקה במנה אישית. לשתייה יוגשו מים בלבד. בחגים יש לתאם את הכיבוד למאפייני החג.

נספח ג: הנחיות המחלקה לבריאות הסביבה במשרד הבריאות
להזנה במוסדות חינוך, בבתי ספר ובגני ילדים

בכל הקשור בהזנה במוסדות חינוך יש לפעול על-פי הנחיות משרד הבריאות המתפרסמות בנספח זה ולעקוב אחר עדכונים ושינויים שמשרד הבריאות מפרסם מזמן לזמן.

א. הגדרות

הזנה: ייצור המזון, הכנתו, אריזתו, הובלתו, אספקתו, מכירתו, אחזקתו וחלוקתו
ספק מזון: מכין המזון או רוכש המזון המעביר אותו לצרכן
המנהל: המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לעניין ההנחיות
ברישוי

1. דרושים רישיונות לכל שלב משלבי ההזנה על-פי החוק. מכין המזון או ספק המזון יהיה חייב ברישיונות עסק ויישא באחריות לכל שלבי ההזנה.

2. אין להתקשר עם יצרן או ספק מזון אם הוא נמצא בהליך משפטי או אם הוא מפר את תנאי הרישוי בנושאים של טיפול במזון.

3. כל מכין מזון וכל ספק מזון חייב להעביר אל לשכת הבריאות שבתחומה העסק נמצא ואל לשכת הבריאות שבתחומה הוא מספק את המזון את הפרטים האלה: מקור הכנת המזון, יעדי אספקת המזון ופירוט מספר המנות לכל יעד.

ג. אספקת מזון

1. אספקת המזון תהיה אפשרית באחד מהאופנים האלה:

1.1 המזון יסופק באמצעות קייטרינג (הסעדה) בעל רישיון יצרן בתוקף ובעל רישיון עסק בתוקף.

1.2 המזון יסופק בבית אוכל בתחום המוסד.

1.3 המזון יוכן במטבח המוסד.

1.4 המזון יסופק על-ידי עסק על-פי פריט 4.2 ג' לצו רישוי עסקים, התשנ"ה-1995.

2. המזון יסופק תוך עמידה בתנאים האלה:

2.1 הוא יסופק באריזות המתאימות לתקן הישראלי 5113 או לכל תקן אחר הנדרש על-פי כל דין.

2.2 הוא יהיה מוכן לאכילה.

2.3 הוא יסופק במנות אישיות ארוזות או בחלוקה מצוברים.

2.4 לאספקת מזון בצובר (בתפזורת) יש צורך בקבלת אישור מיוחד ונפרד מהמנהל.

2.5 מזון קפוא או מצון הדורש חימום

(א) לאספקת מזון כזה יש צורך באישור מיוחד ונפרד מהמנהל.

(ב) מזון קפוא יישמר בטמפרטורה של מינוס 12 מעלות צלסיוס לפחות עד לחימומו.

(ג) מזון מצון יישמר בטמפרטורה מרבית של 5 מעלות צלסיוס עד לחימומו.

(ד) חימום המזון ייעשה אך ורק במתקן חימום מתאים (לא בארון לשמירת מזון בחום).

2.6 מזון חם יוכנס לאריזה מבודדת בטמפרטורה של 80 מעלות צלסיוס לפחות.

2.7 מכין המזון יכניס מדי-חום רשמיים וממוחשבים למכלי או מארזי המזון ומדי-חום מינימום או מקסימום באופן מדגמי ומייצג, על-פי תנאי הרישוי שייקבעו לכל ספק.

2.8 על ספק המזון לשמור את המידע הנרשם ממד-החום הרשם הממוחשב למשך 30 יום לפחות. המידע יועמד לרשות נציג משרד הבריאות, משרד החינוך או מי שהוסמכו לכך.

2.9 מכין המזון ישמור על כל התייעוד של רכישת חומרי הגלם או אספקת המזון (כולל תעודת משלוח בציון שעת המשלוח וטמפרטורת המזון) למשך 90 יום לפחות.

ד. הובלת המזון

על הובלת מזון יחולו הוראות אלו:

1. מזון חם יוחזק בטמפרטורה פנימית של 70 מעלות צלסיוס לפחות.

2. מזון קר יוחזק בטמפרטורה פנימית שלא תעלה על 5 מעלות צלסיוס.

3. מזון קפוא יוחזק בטמפרטורה פנימית שלא תעלה על מינוס 12 מעלות צלסיוס.

4. המזון יובל ברכב סגור ובציוד המבטיח שמירת טמפרטורה נאותה: במכלים שלמים, מבודדים, בעלי מכסה הנסגר היטב, המונעים כניסת זיהום מכל סוג שהוא ושינוי הטמפרטורה של המזון.

5. סימון הרכב להובלת המזון יהיה בהתאם לתקן הישראלי 1291.

6. הציוד או המכלים יהיו מבודדים ומדופנים בפלסטיק נשלף חד-פעמי, או שיהיו ניתנים לניקוי לח.

7. תהיה אפשרות לשטוף את המשטח שהמזון מובל עליו.

ה. קבלת המזון

1. משך הזמן מאריזת המזון ועד לצריכתו לא יעלה על 4 שעות.

2. המוסד חייב להיערך לקבלת המזון ולשינועו לכיתות.

3. יש לדאוג להימצאות אמצעי להובלת המזון מסוג מתאים ובמספר לפי הצורך.

4. במוסד החינוכי יוקצה מרחב מיוחד לקבלת המזון ולשמירתו.

5. אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק במוסד החינוכי יהיה אחראי לקבלת המזון עד לחלוקתו לתלמידים.

6. אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק ינהל יומן שבו יירשמו התאריך והשעה של קבלת המזון, התפריט והטמפרטורה במד-חום מינימום או מקסימום.

7. המזון יתקבל במארזים נפרדים לכל כיתה.

8. אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק ידאג לא לקבל מזון שלא במארז ובמפרטורה לא מתאימה:

- א) מזון חם יהיה בטמפרטורה פנימית של 70 מעלות צלסיוס לפחות.
- ב) מזון קר יהיה בטמפרטורה פנימית שלא תעלה על 5 מעלות צלסיוס.
9. המארזים (הצידיניות, התרמופוטרים) יישארו סגורים עד להגשה.
10. על אחראי ההזנה מטעם הגורם המתקשר עם הספק לגלות עירנות ברישום של חלוקת המזון לילדים בעלי צרכים תזונתיים מיוחדים (כגון: חולי-סוכרת וצליאק, צמחונים, טבעונים וכדומה).

ו. מקום האכילה (כל מקום שנבחר על-ידי המוסד החינוכי)

1. המקום יהיה מואר ומאוורר.
2. בסמוך לו יימצאו ברזים לנטילת ידיים ומתקנים לסבון נוזלי ולנייר לניגוב הידיים.
3. בכל כיתה יימצא גליל של שקיות פלסטיק לאיסוף אשפה; האשפה תפונה מיד עם גמר הארוחה למכל אשפה מרכזי בחצר (לא בכיתות).
4. יש לדאוג לניקוי הריהוט וחדרי הכיתות בתום הארוחה.
5. מזון שאינו נצרך באותו יום יושמד.
6. יש לדאוג שהסועדים ירחצו את ידיהם לפני האכילה ואחריה.
7. במקרה שלאוכל יש ריח מזר או שיש שינוי בצבעו או במרקם שלו, יש להתייעץ עם מחלקת התברואה ברשות המקומית או עם הרופא הווטרינרי הרשותי ולפעול בהתאם להנחיותיהם.

ז. כללי

1. מזמין שירותי ההזנה יקבע את התפריט על-פי ההנחיות המפורטות בחוזר, או על-פי כל הנחיה מעודכנת יותר של משרד הבריאות.
2. הכנת המזון תהיה לצריכה באותו יום בלבד, אלא אם אושרה מתכונת הפעלה של "בשל-צנן".
3. אין לאפשר אספקת מזון באופן אחר מהמפורט ב-ג 1 לעיל.
4. הציוד או המכלים להעברת המזון לא יאבדו יותר מ-2 מעלות צלסיוס בשעה.
5. אם מזון מוגש בטיול במקום שמגישים בו מזון דרך קבע, המקום חייב להיות מורשה ובעל רישיון עסק תקף.
6. יש להתאים את הדרישות להכנת מזון במוסד לדרישות של התקנות לרישוי עסקים בבתי אוכל.
7. אם אין במוסד תנאים מתאימים לשטיפת כלים, על הספק לספק יחד עם הארוחה סכו"ם חד-פעמי מתאים לילד. במקרה של הגשת מזון בתפזורת, כמפורט ב-ג 2 לעיל, תסופקנה גם צלחות חד-פעמיות, מצקת וכף הגשה מתאימה.
8. בכל שיטה של הגשת מזון על עובדי המטבח להקפיד על היגיינה.

נספח ד: תפקידי הדיאטנית

אלה תפקידי הדיאטנית:

1. בניית אבחון קהילתי הכולל את קהלי היעד (בתי ספר, גנים, צהרונים, מעונות ואוכלוסיות אחרות) והכרת הצרכים והמאפיינים האחרים שלהם, מספר הארוחות הניתנות, שעות השהייה במסגרות, מבחר המזון הקיים, הציוד ויכולות האחסון, הבישול, ההכנה ומקצועיות הטבחים
2. בניית מערך הזנה המעודד קידום תזונה בריאה, מקיימת ובטוחה על-פי הצרכים התזונתיים של ילדי המסגרות החינוכיות והתייחסות לצורכי צוות המוסד החינוכי
3. הרכבת תפריטים (לפחות שני תפריטים עוקבים), התאמת גודל המנות ותכנון הגיון של המנות במחזוריות של שבועיים
4. חישוב מתכונים ותפריטים מבחינת ערכיהם התזונתיים ועדכונם פעם בשנה
5. הערכת צריכת המזון ותצפיות בנקודות הקצה, ובכלל זה הובלת המזון
6. הערכת שביעות הרצון של האוכלים באמצעות איסוף מידע וריאיון המנהלים, המורים, הגננות, עוזרות הגננות וההורים

7. ריכוז הכשלים או הליקויים וההנחיות לתיקון הליקויים ומתן מענה לבעיות העולות בנקודות הקצה
8. חישוב העלויות ביחס לערך התזונתי
9. הדרכת העובדים של חברת ההסעדה
10. הדרכת עובדי ההוראה, ההורים והתלמידים בנושא המזון המוגש ותרומתו הבריאותית
11. הובלת ועדת התזונה
12. ביקורות ופיקוח בבתי הספר ובגני הילדים

נספח ה: הנחיות ליישום מערך ההזנה במסגרות החינוך המיוחד

1. רקע

מערך ההזנה במסגרות החינוך המיוחד עובר שינויים בשנים האחרונות. מסגרות רבות פועלות במסגרת יום לימודים ארוך, בתוקף חוק החינוך המיוחד, ותלמידהן זכאים להזנה בימי הלימוד במהלך שנת הלימודים.

מסגרת החינוך המיוחד כוללת תלמידים בעלי צרכים תזונתיים שונים הנובעים ממצב מבני או תפקודי העלול להגביל או להגביר תנועתיות, להתבטא בקשיים בחיתוך המזון, בלעיסה ובבליעה, בנפח האכילה, בהגבלה של אכילת מרקמי מזון שונים וברגישות לטעם, למגע ולתחושה של המזון. יחד עם זאת, יש ילדים האוכלים מזון רגיל ואינם צריכים התאמות באוכל או הרכבים מיוחדים. ילדים בעלי בעיות שהוזכרו למעלה צריכים לקבל הנחיות מזון ותפריט התואמים את צורכיהם מדיאטנית וכן מקלינאית תקשורת. ילד הזקוק לתזונה מיוחדת ולהתאמות יביא מסמך מדיאטנית ומקלינאית תקשורת המגדיר את מצבו, את סוג הבעיה שלו והנחיה לגבי סוגי המזון והמרקמים הנדרשים, ובכלל זה סוגי מזון שאינם ניתנים בשגרה.

מטרת ההנחיות שלהלן להדריך את העוסקים בהזנת התלמידים במסגרות החינוך המיוחד בתכנון מקצועי של התפריט היומי תוך שיפור איכות המזון בהתאם לצורכי התלמידים, ובהתאמת התפריט לעמידה בכללי הגיוון, המינון והאיזון הנדרשים.

ההנחיות התזונתיות המפורטות לעיל, בגוף החוזר, הן הבסיס התזונתי לבניית תפריט יומי גם לתלמידי החינוך המיוחד. נספח זה מפרט ומרחיב את ההנחיות הנוספות הנדרשות לבניית התפריט לתלמידי החינוך המיוחד.

התאמת התפריט לתלמידי החינוך המיוחד היא מלאכה מורכבת, הדורשת התייחסות למגוון הצרכים התזונתיים הייחודיים של התלמיד כפרט ושל כלל התלמידים במסגרת. ליישום הזנה בריאה עבור תלמידי החינוך המיוחד על כל הגורמים המטפלים בנושא – אנשי הרשות, הבעלות, החינוך, הסייעות וההורים – לחבור יחדיו ולהבטיח את איכות התזונה של התלמידים. בחירת ספק שירותי ההסעדה תיעשה על-פי החוקים המחייבים את הבעלויות. מודגש כי עלות ההזנה משמעותית אך בהחלט אינה הגורם הבלעדי. יש להביא בחשבון את הרכב המזון ואת איכותו ואת היכולת של ספק המזון להיענות מיד לדרישות הייחודיות של התלמידים.

2. הנחיות כלליות

א. בקשה למנות ייחודיות תתקבל יחד עם מסמך רשמי של תזונאי או רופא המטפל בתלמיד ואישור של ההורים.

ב. בהתאם להנחיות בנספח זה ייבנה תפריט דו-שבועי (מסגרת מחזורית של תפריט הזנה ל-12 ימים) בכל מסגרת, באחריות אחראי ההזנה מטעם הרשות המקומית או הבעלות, ויכלול את כל הארוחות הניתנות במהלך יום הלימודים.

ג. ספק המזון יעבוד על-פי התפריט הדו-שבועי שאושר על-ידי אחראי ההזנה מטעם הרשות או הבעלות ובהתייעצות עם דיאטנית של ספק שירותי הרפואה במסגרות החינוך המיוחד.

ד. חשוב מאוד להקפיד על מגוון הטעמים, המרקמים ושילוב המזונות הניתן במסגרות החינוך המיוחד לאור הצרכים השונים ולאור הבעיות הקשורות בהכנה, בהגשה ובהאכלה במסגרת.

ה. יש להיענות לבקשת מנהל המסגרת לשינויים בתפריט על-פי צורכי התלמידים. לכן מומלץ לכלול בהסכם שבין הבעלות לספק המזון אפשרות זו.

ו. בהתאם למסגרת התפריט הנדרשת עבור התלמידים יש לספק מספר מנות עיקריות ופרי. במידת הצורך יש לספק מנות עיקריות ופרי **במרקם רך** לצד המנות במרקם רגיל.

ז. בהתאם לצורך יסופקו מנות אישיות מותאמות לתלמידים הזקוקים לתזונה מותאמת, כגון: תלמידים חולי צליאק וסוכרת, תלמידים בעלי רגישות למוצרי מזון וכן תלמידים צמחונים. המזון יוגש על-פי מידע כתוב ומאושר על-ידי דיאטנית קלינית או רופא, שיימסר לאחראי ההזנה על-ידי ההורים ובאישורם.

ח. הבעלות תוודא כי ספק המזון מכין את המזון על-פי מתכונים מתועדים ובני בקרה העומדים בהנחיות נספח זה.

ט. הבעלות תוודא כי ספק המזון ישמור על טריות המזון ועל חומו עד להגשתו בהתאם לדרישות התברואיות של משרד הבריאות.

3. בטיחות בהזנה

א. על אחראי ההזנה לדאוג להימנע מהגשת מאכלים מסוכנים העלולים לגרום לחנק. בחינוך המיוחד הסכנה לחנק ממזון אינה דווקא תלויה גיל אלא קשורה לבעיות לעיסה או בליעה. יש להתאים את המזון המוגש לכל תלמיד בהתייחס ליכולתו ללעוס ולבלוע את המזון. מאכלים העלולים לגרום חנק הם מאכלים בגודל קטן, עגולים או קשים. אין לתת לילדים מאכלים כאלה, אלא אם כן מצמצמים את הסכנה הנשקפת מהם, כמפורט להלן: תפוח, גזר וכל פרי או ירק אחר: יש לחתוך לחתיכות קטנות או לרסק או לבשל עד שיהיו רכים מאוד, באופן שהילד יוכל ללעוס אותם ללא קושי.

ענבים: יש לחצות אותם לשניים לפני האכילה. אם יש בהם גרעינים, יש להוציאם. נתחי בשר, שניצל: יש לחתוך אותם לאורכם ולחתיכות קטנות המאפשרות לעיסה. תשומת לב מיוחדת נדרשת בהגשת מזון הכולל ירקות או פירות בעלי חרצנים, כגון זיתים, דובדבנים וצימוקים ודגים טחונים המכילים עצמות.

ב. יש להתאים את התפריט למרקם דייסתי:

- ירקות טריים: יש לרסק את הירקות או לטחון אותם בהתאם למרקם הנדרש.
- דגנים: יש להגיש דייסות מגוונות, כגון דייסה מסולת, משיבולת שועל ומקמח תירס עם חלב.

כשמגישים מזון במרקם דייסתי יש להעדיף ככל האפשר להגיש כל מזון בנפרד ולא כתערובת. זאת כדי לאפשר לתלמיד ליהנות מטעמים מגוונים של המזון.

4. ארוחת הבוקר בחינוך המיוחד

טבלה 1: ארוחת הבוקר – התדירות וגודל המנה

מרכיבי הארוחה	פריטי המזון	תדירות ההגשה בשבוע	גודל המנה לפי הגיל			
			5-3 שנים	8-6 שנים	13-3 שנים	21-14 שנים
מוצרי חלב	גבינה לבנה או גבינת קוטג'	4	25 גרם	30 גרם	50 גרם	50 גרם
תוספים וממרחים	חלב או שוקו מחלב	1	150 מ"ל	150 מ"ל	180 מ"ל	200 מ"ל
	יוגורט, יוגורט עם פרי, לבן	1	200 מ"ל	125 מ"ל	150 מ"ל	150 מ"ל
	גבינה צהובה, גבינה מלוחה, גבינה מותכת	1	15 גרם	15 גרם	30 גרם	30 גרם
	ביצה קשה, חביתה	2	30 גרם	60 גרם	60 גרם	60 גרם
	טונה, סרדינים	1	25 גרם	30 גרם	30 גרם	30 גרם
	חומוס	1	25 גרם	20 גרם	20 גרם	20 גרם
	אבוקדו, טחינה	2	15 גרם	20 גרם	20 גרם	20 גרם

דגנים מלאים	לחם, לחמנייה, פיתה, חלה	5	30 גרם	60	60 גרם	90 גרם
	דגני בוקר ללא סוכר	1	30 גרם	30	45 גרם	60 גרם
ירקות	ירקות חיים מגוונים	6	100 גרם	100 גרם	150 גרם	150 גרם

5. ארוחת הביניים בחינוך המיוחד
טבלה 2: ארוחת הביניים - התדירות וגודל המנה

מרכיבי הארוחה	פריטי מזון	תדירות ההגשה בשבוע	גודל המנה (גרם/מ"ל) לפי הגיל			
			5-3 שנים	8-6 שנים	13-9 שנים	21-14 שנים
דגנים	לחם, לחמנייה, פיתה	6-5	30	30	60	60
ממרח א'	גבינה לבנה, גבינת קוטג', סלט טחינה, סלט חומס, אבוקדו	5-4	20	20	30	30
ממרח ב'	טחינה עם קקאו או דבש, ממרח בוטנים, ריבה, שוקולד	1	10	15	20	20
עוגה	במקום פרוסה וממרח מתוק	1	50	80	100	100
פירות	פרי העונה (מנה) – גיוון של 3 סוגים שונים בשבוע לפחות	6	1	1	1	1
מוצרי חלב ניגר	יוגורט, חלב, מעדן חלב, יוגורט עם פרי, שוקו (מ"ל)	6				150

6. ארוחת הצוהריים בחינוך המיוחד
טבלה 3: ארוחת צוהריים בשרית – התדירות וגודל המנה

מרכיבי הארוחה	פריטי המזון	התדירות	גודל המנה (בגרם) לפי הגיל			
			5-3 שנים	8-6 שנים	13-9 שנים	21-14 שנים
מרק	פירוסט בטבלה 5 להלן	5	60	70	80	90
מנה עשירה בחלבון (המשקל לפני הבישול)	חזה הודו או חזה עוף	1	90	110	135	135
	כרעיים עוף (עם עור ועצמות)	1	160	200	240	240

150	150	125	100	1	טחון – הודו או בקר	
135	135	110	100	1	שניצל עוף	
180	180	144	120	1	דג ללא עצמות (פילה)	
75	63	50	50	1	אורז	דגנים (המשקל לפני הבישול)
53	44	35	35	1	בורגול, קוסקוס	
90	80	80	80	1	פסטה	
60	50	40	40	1	גריסים, כוסמת	
255	213	170	170	1	תפוז"א, תירס	
185	185	125	120	3	מבושלים או מאודים	ירקות (המשקל לאחר ההכנה)
165	165	110	100	2	ירקות חיים מגוונים	
1	1	1	1	5	פרי העונה (מנה)	פירות

טבלה 4: ארוחת צוהריים ללא בשר (פרווה או חלבית) – התדירות וגודל המנה
המנות העשירות בחלבון המפורטות להלן יחליפו את המנות הבשריות בתוך טבלת ארוחת
הצהריים הבשרית. שאר מרכיבי הארוחה יהיו כמו בארוחה הבשרית.

גודל המנה להגשה (משקל בגרם לאחר הבישול) לפי הגיל				התדירות	סוג המנה העשירה בחלבון (פרווה)
21-14 שנים	13-9 שנים	8-6 שנים	5-3 שנים		
150	140	120	100	2	קטניות (שעועית יבשה, עדשים, אפונה, חומס) או כדורי פלאפל או פשטידת גבינה או לזניית גבינות
150	140	120	100	1	קציצות או גולש מפתיתי סויה או טופו
150	140	120	100	1	שניצל, קבב, המבורגר, נקניקיות מהצומח
180	180	144	120	1	דג ללא עצמות (פילה) מבושל, קציצות דג מבושלות – המשקל לפני הבישול

טבלה 5: הרכב מרקם נבחרים (כמות המוצרים ל-200 מ"ל מרק מוכן)

שם המרק	חומרי הגלם	המשקל בגרם לפני הבישול למנה
אפונה	אפונה יבשה שיבולת שועל ירקות מעורבים שמן	20 7 50 2.5
ירקות ואפונה או עדשים	אפונה ירוקה ירקות מעורבים שמן	30 50 2.5
ירקות וחמוס בגרגרים	ירקות מעורבים חמוס גרגרים שמן	60 15 2.5
חמוס עם גריסים/שיבולת שועל/סולת	חמוס גרגרים גריסים ירקות שמן	10 5 50 2.5
עגבניות עם עדשים	עגבניות רסק עגבניות עדשים שמן	20 15 20 2.5
שעועית עם רסק עגבניות	שעועית יבשה אורז רסק עגבניות ירקות מעורבים שמן	20 10 10 30 2.5

7.תחליפי מזון ייעודי (תמ"י) להזנה מלאה (בעזרת צינור הזנה)
במסגרות החינוך המיוחד לומדים תלמידים הזקוקים להזנה של תחליפי מזון ייעודי – תמ"י (פורמולות) – המותאמות לכל תלמיד באופן אישי באישור רופא/דיאטנית קלינית.
להלן ההנחיות להפעלת ההזנה במסגרות הזכאיות להזנה בחינוך המיוחד על-פי ההנחיות בחוזר "הודעות" עא/10, סעיף 1.2-1, לרכישת תחליפי המזון עבור תלמידים אלו על-ידי הבעלויות על מסגרות החינוך שהם לומדים בהן:
א.תעריף ההזנה עבור כל תלמיד יועבר על-ידי משרד החינוך אל הבעלות על המסגרת החינוכית שהתלמיד לומד בה. תעריף ההזנה משולם למסגרות על-פי מספר ימי הלימוד בפועל בשנה ומספר התלמידים הזכאים להזנה במסגרת הלימודית. התעריף אינו משולם עבור הזנה בימי הארכת שנת הלימודים בחינוך המיוחד (אין הזנה בחינוך המיוחד במהלך הפעילות בחופשות).
ב.מנהל המתי"א או מנהל המוסד החינוכי יעביר לכל רשות את רשימת התלמידים הזקוקים להזנה אינטרלית (בעזרת צינור ההזנה), על-פי הרשימה שאושרה על-ידי האגף.
ג.עם תחילת שנת הלימודים יקבל אחראי ההזנה מטעם הרשות או הבעלות לידיו מההורים את תוכנית התזונה העדכנית של התלמיד החתומה על-ידי רופא או דיאטנית קלינית. התוכנית תכלול את סוג המזון הייעודי שיינתן לתלמיד במהלך שהותו במסגרת ואת כמותו.
ד.אחראי ההזנה ירכז את מסמכי תוכנית התזונה עבור הבעלות. מסמכי התלמיד, חתומים על-ידי דיאטנית קלינית או רופא, יועברו על-ידי אחראי ההזנה אל הממונה בבעלות באישור ההורים.
ה.אופן הזמנת המזון ודרך אספקתו ייקבעו על-ידי הבעלות, בתיאום עם אחראי ההזנה, בתנאי שארגון ההזנה יבטיח אספקה רציפה ומותאמת לתלמיד במסגרת התקציב המועבר.
ו.עבור תלמידים הניזונים בהזנה אינטרלית ירכשו על-ידי הבעלות תחליפי מזון ייעודיים (תמ"י), על-פי תכנית התזונה העדכנית, חתומה על-ידי דיאטנית קלינית או רופא, שתועבר לידיו ההורים.

ז. לרשות מסגרות החינוך והבעלות יעמדו רופא התלמיד בקהילה או רופא המסגרת וכן הרופא המחוזי.

ח. כל פנייה לקבלת מידע מגורם חוץ תיעשה באישור חתום של ההורים ובשיתופם.

ט. אפשר להתייעץ עם הדיאטנית הראשית של החברה הנותנת שירותי מזון והסעדה למסגרות החינוך המיוחד.

י. האכלת תלמידים הזקוקים להאכלה בעזרת צינור ההזנה תיעשה תמיד על-ידי סייעת רפואית.

יא. הארוחה בחינוך המיוחד נמשכת זמן רב מטבע הדברים, ולפיכך יש להימנע מקיומה על חשבון זמנם של עובדי ההוראה.

[1] הרמות המצוינות ייכנסו לתוקף החל משנת 2017, בעקבות התקדמות התוכנית הלאומית להפחתת נתרן במזון בישראל.

[2] כמות החלבון מן החי.

[3] משקל המנה אינו כולל את הציפוי.

[4] מגוון המנות העשירות בחלבון הצמחוניות יהיה על-פי התפריט לארוחות הצהריים הצמחוניות (ראה בטבלה 7). כל שבוע תוגש מנה צמחונית אחת שונה בארוחה בשרית.

[5] אפשר להגיש דגנים עם קטניות כמנה מעורבת אחת, או בנפרד, בכמויות המפורטות בטבלה. ביום שמוגשת בו מנה עשירה בחלבון צמחונית מקטניות אין צורך לתת תוספת של קטניות לדגנים.

[6] בתפריט הבשרי תוגש כחלופה מנה צמחונית אחת שונה ממגוון המנות הצמחוניות העשירות בחלבון המובאות בטבלה 9 להלן. הגיוון יהיה של 4 מנות צמחוניות שונות בחודש.

[7] אפשר להגיש דגנים עם קטניות כמנה מעורבת אחת או בהגשה נפרדת. ביום שמגישים מנה צמחונית עשירה בחלבון מקטניות אין צורך לשלב קטניות ודגנים.

[8] כל פריט במשקל הרשום תורם כ-60 קלוריות.

[9] פרי עשיר בוויטמין C.

[א] בארוחת הבוקר יוצב שולחן ובו כל הפריטים הדרושים להכנת כריך עבור ארוחת עשר, ובכלל זה שקיות לכריך.

[ב] בארוחת הבוקר יוצב שולחן ובו כל הפריטים הדרושים להכנת כריך עבור ארוחת עשר, ובכלל זה שקיות לכריך.

[ג] בארוחת הבוקר יוצב שולחן ובו כל הפריטים הדרושים להכנת כריך עבור ארוחת עשר, ובכלל זה שקיות לכריך.

[ח] לכל תלמיד תהיה אפשרות בחירה בין שני סוגי הבשרים בזמן הארוחה.

[חחח] כל תלמיד יקבל 2-3 פירות ביום בכל אחד מימות השבוע. אם לא ניתן פרי בארוחת צהריים וניתן קינוח מסוג אחר (כגון שומשום, בוטנים, שלגון וכדומה) יסופקו יתר הפירות בארוחת הביניים (בארוחת עשר, בארוחת ארבע ובארוחת לילה). בארוחת שבת יהיה הקינוח עוגה.

[ט] ארוחה זו מוגשת לשולחן.

[טט] מומלץ לשלב בתפריט בהדרגה לחם מקמח מלא ולהעדיף דגני בוקר "מלאים" ללא סוכר.

[טטט] מומלץ לשלב בתפריט בהדרגה לחם מקמח מלא ולהעדיף דגני בוקר "מלאים" ללא סוכר.

[ת] הכמויות המצוינות מתאימות למנה אחת.

